

Trøndersk Natur

Årgang 34 Nr. 1 - 2007

Norsk Ornitologisk Forening
avd. Nord-Trøndelag og Sør-Trøndelag

Sangfugler - lærerik fuglesang CD

Endelig kan du få veiledning til å lære deg sangen til norske fugler. På denne nye CD'en er det lest inn tips og kommentarer til hvordan du skal kjenne igjen sangen til våre vanligste arter.

Det betyr at du slipper å sette av dyrebar tid til dette. Du putter bare CD-

en i spilleren, og så er du i gang.

To spor pr. art, ett med forklarende tale og ett uten.

God lyd - norske opptak

48 vanlige arter

Pris kr 298 + frakt

Rabatt - Swarovski teleskoppakker !

Teleskop, zoom okular, veske og stativ.

Swarovski ATS teleskopene har toppet salgsstatistikken vår siden de kom i 2002. Vi fortsetter med våre Swarovski pakketilbud! Kjøper du Swarovski teleskophus med 20-60x zoom, Swarovskistativ og original beredskapsveske får du 13 % rabatt på veiledende priser.

Pakkeprisene er som følger:

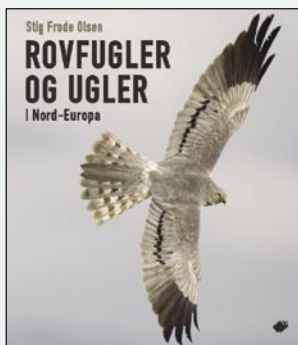
Pakke m/ ATS 80 HD glass	Kr 23.490	(Kr 26.980)
Pakke m/ ATS 80 normalglass	Kr 18.240	(Kr 20.975)
Pakke m/ ATS 65 HD glass	Kr 18.890	(Kr 21.680)
Pakke m/ ATS 65 normalglass	Kr 14.990	(Kr 17.290)

ROVFUGLER OG UGLER

i Nord-Europa av Stig Frode Olsen

En foto- og opplevelsesbok hvor hver art har fått 8-10 sider med et unikt og variert bildemateriell. Aldri før har det blitt brukt så mange bilder for å presentere en rovfugl.

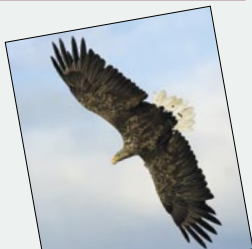
Teksten er inndelt i en faktadel kombinert med utbredelseskart, deretter kommer en popularisert del før vi tar del i fotografens feltopplevelser med fuglene.

Kommer i oktober
Forhåndsbestill NÅ!

Stig Frode Olsen

Utdannet fotograf. NM vinner i naturfoto tre ganger. Førstepris i 2006 for "truede arter" i verdens mest prestisjefylte naturfoto-konkurranse arrangert av BBC og British Nat. History Museum. Han er en av våre fremste fuglefotografer som trolig besitter den mest unike bildesamling av Nord-Europas rovfugler.

Arter som er med

Havørn, fiskeørn, kongeørn, jaktfalk, vandrefalk, lerkfalk, dvergfalk, tårnfalk, hønehaug, sivhaug, myrhauk, enghauk, spurvehauk, vepsevåk, musvåk, fjellvåk, glente og svartglente. Hubro, snøugle, haukugle, kattugle, slagugle, lappugle, hornugle, jordugle, perleugle, spurveugle og kirkeugle.

Pris kr 448 - fraktfritt tilsendt

Nikon utvider suksess-serien med 5 nye modeller

Nikon Monarch - vår bestselger

Monarch har vært vår allround bestselger i flere år. Den har alt du kan forlange av en kikkert i mellomprisklassen: God kontrast, høyoppløsning, solid gummiarmring, vanntett og nitrogenfylt, kort nærgrense, lav vekt og fornuftig pris.

Nå utvides serien med lette 36mm og lyssterke 56mm modeller.

Info om dagens bestselgere under.

Nå priser fra kr 2890!

Modell	Synsfelt	Vekt	Nærgrense	Vår pris
8x36	122m/1000m	570g	ca.2,5m	kr 2.890
8x42	110m/1000m	610g	ca.2,5m	kr 3.190
10x42	105m/1000m	610g	ca.2,5m	kr 3.590

Mer info
våre
nettsider:
kikkert.no

Nå vanntett 65mm teleskop m/nye bedre okularer

Nyhet - Nikon RA III teleskop

Med sine nye spotting teleskoper tilbyr Nikon vanntette allround teleskoper som gir svært mye for pengene. Teleskopet som er meget velegnet for fuglekikking og utsiktsteleskop er utbedret på alle områder (fra forgjengeren RAI) uten at det har gått utover prisen.

- Vanntett og nitrogenfylt
- Avtagbar siktekikkert
- Vannavstøtende beredskapsveske
- Valgfrie okularer 20x, 30x eller zoom
- Gummiarmert
- Lett vekt - 920g

Tilbudssett

65mm teleskop m/30x okular

Kr 3990 (veil-kr 4330)

TRØNDERSK NATUR Nr. 1 - 2007 årgang 34

Tidsskrift for Norsk Ornitologisk Forening (NOF), avd. Nord-Trøndelag og Sør-Trøndelag

Redaktør: Trond Haugskott, Bekkasinv. 9, 7082 Kattø. Tlf.: 72 84 99 40 / 909 48 572.

E-post: trhaugs@online.no. Hjemmeside: www.haugskott.com

Tips til forfattere: Artikler og innlegg til TN sendes til redaktørens adresse, og kan leveres enten via e-post eller på CD. Bilder, tegninger, kart o.l. må leveres separat, og ved scanning må de ha en oppløsning på minst 230 dpi. Hvis det er noe du lurer på - kontakt redaktøren.

Manusfrist: TN utkommer med to hefter pr. år. Frist for innlevering av manus er hhv. innen 31. mai og 30. november.

Adresseforandringer o.l.: TN sendes ut til medlemmene av NOF avd. Nord-Trøndelag og NOF avd. Sør-Trøndelag på grunnlag av medlemslistene fra foreningene. Endring av adresse, etterlysning av manglende blad o.l. må derfor rettes til respektive fylkesforening.

Opplag for dette nummeret: 400 eks.

INNHold

- 4 Vintererla i Trøndelag
- 14 Fugler i Sør-Trøndelag 2003
- 30 Vinge - Velvang
- 32 Uglefest!
- 35 Småstykker
- 40 Spesielle observasjoner

*Alle tegninger ved Trond Haugskott
Foto fjellrype: Trond Haugskott*

Vintererla i Trøndelag

Tore Reinsborg & Georg Bangjord

Noen skarpe zi-zi-lyder fra et fossejuv lover godt med tanke på å få et glimt av fossens levende gull – vintererla. Farer man litt raskt fram, kan det hende man må nøye seg med lyden som trenger gjennom suset fra elva. Vintererla er ikke alltid like lett å beskue. Likevel kan stadig flere fortelle at de har opplevd et møte med den i de senere år.

I januar 1878 ble det observert en "gulerle" i Trondheim (Collett 1921). Dette er sannsynligvis det første funn av vintererla (*Motacilla cinerea*) i Trøndelag. Etter dette skulle det gå 65 år før neste funn ble gjort, nærmere bestemt ved en bekk like nord for Steinkjer by i juni 1943 (Øverland 1950). Videre gikk det ytterligere 23 år før de neste funnene ble gjort, denne gangen ved Tilfredshet og Valøya, Nidelva i Trondheim, i april 1966 (O. Frengen, J. Suul pers. medd.). Fra sistnevnte funn og fram til midten av 1980-tallet var vintererla betraktet som sjelden i Trøndelag. Det var stort sett på noen få lokaliteter ved Nidelva i

Trondheim og Klæbu at den ble observert på 1970- og 1980-tallet. Første påviste hekking i Trøndelag ble imidlertid gjort ved Bergsfossen i Sanddøla, Grong i 1971 (Krogstad *et al.* 1981), mens første hekkefunn i Sør-Trøndelag ble gjort av Eirik Lie ved Løkaunet, Nidelva, Klæbu i 1975. Norsk fugleatlas (Gjershaug *et al.* 1994) omhandler hekkefunn fra 1970 til ca. 1989, og her er det gjengitt fem plott fra Trøndelag. I flere fylker i Sør-Norge som tidligere har hatt lite vintererla, er det stadig gjort funn på nye lokaliteter de senere år. I denne artikkelen vil vi gjøre opp status for artens forekomst i Trøndelag.

Utbredelse

Vintererla av nominatrasen som vi har i Norge, hekker i store deler av Europa nord til Sør-Norge og i de vestlige og sentrale delene av Sverige. På Island og i områdene øst for Østersjøen til Uralfjellene finnes den knapt (Snow & Perrins 1998). I Norge har arten hatt sitt tyngdepunkt i lavlandet på Østlandet (Gjershaug *et al.* 1994), men har de senere år økt sitt utbredelsesområde i Sør-Norge bl.a. i Vest-Agder (Brattfjord 2005) og i Hordaland (Heggøy 2006). I Sverige er arten også blitt langt vanligere og er bl.a. funnet på flere nye

Forekomst/ etablering i Norge og Nord-Europa

Første funn av vintererle i Norge ble gjort ved Bergen i januar 1874 (fire år før funnet i Trondheim). Arten etablerte seg som hekkefugl i Osloområdet omkring 1919 og økte raskt i antall de neste årene (Haftorn 1971). I følge Haftorn (1971) innvandret vintererle nordover i Europa like etter århundreskiftet som følge av klimaendringer og etablerte seg som hekkefugl i Holstein, Tyskland i 1908, Nederland 1915, Danmark 1918-1923 og Sverige 1916. Omkring 1970 var hekkeutbredelsen fortsatt knyttet til det sør-østlige Østlandsområdet og sør-sørvestre del av Sverige jf. fig. 1 (Haftorn 1971). Det er verdt å merke seg at de første vintererlene ble registrert i Norge før de ble funnet hekkende i Nederland, Danmark og Sverige. Mye tyder på at arten har forekommet som hekkefugl flere steder i Norge en god stund før den er blitt påvist hekkende i de ulike landsdeler. Dette ut fra en oppsummering av 31 funn i perioden 1874 til 1925 (Schaanning 1926).

Fig. 1: Hekkeutbredelsen hos vintererle i Haftorn (1971)

lokaliteter i Dalarne og Jämtland (Strid 2003).

Habitatvalg og hekkebiologi

Vintererle blir i forbindelse med hekking utelukkende registrert i tilknytning til vann, og da som regel ved fosser og hurtigstrømmende partier av vassdraget. Her bygger den ofte sitt reir i hulrom i berg og ur. Den er også vanlig å finne hekkende i menneskeskapte konstruksjoner som for eksempel på egnede steder i broer og kraftstasjoner. Den er også funnet hekkende i fuglekasser som i utgangspunktet var beregnet på fossekall. I de senere år er den imidlertid funnet hekkende ved mindre bekker i kulturlandskapet med forholdsvis lite fall. Den synes å like seg i skyggefulle steder av vassdrag. Eggene, fire til seks i tallet, legges i april-mai og klekkes etter 11-15 døgn. Ungene blir flygedyktige ca. 17 døgn gamle. Ofte legges et nytt kull i juni måned (Aarvak 1994, Haftorn 1971), også påvist i Trøndelag. Vintererle kan imidlertid være vanskelig å finne da den kan være veldig sky og flyr normalt ikke til reiret hvis folk befinner seg innen synsvidde. I forbindelse med egne undersøkelser ved en foss i Tydal ble både hannen og hunnen sett ved flere besøk over to hekkesesonger, men å få avslørt deres hemmelige bo viste seg å være vanskeligere enn det observatøren

hadde forestilt seg på forhånd. Ofte ble vintererlene oppdaget ganske raskt ved besøkene, men det ble nok observatøren også – for vintererlene forsvant som dugg for solen ved hvert besøk.

Trekkforhold

Til tross for sitt navn trekker de fleste vintererler ut av landet om høsten og overvintrer trolig hovedsakelig i Vest-Europa (Bakken *et al.* 2006). Noen trekker så langt sør som til Nord-Afrika. De relativt få individene som overvintrer blir stort sett registrert på Sør- og Sørvestlandet. Vårtrekket i Norge skjer i mars-april. Høsttrekket skjer hovedsakelig i september, mens de siste trekker ut i løpet av oktober.

Status i Trøndelag

Mange observatører har bidratt med opplysninger om vintererle i Trøndelag. Bak hver observasjon under er disse oppført med initialer i parentes. Initialoversikt er gjengitt tilslutt i artikkelen.

Vårtrekk

Førstegangsregistreringene i Trøndelag er de senere år fra måneds-skiftet mars-april (tab.1). Tidligste funn som kan tillegges vårtrekk er fra Nedre Leirfoss, Trondheim (ST) 23.3.2003 (ØAa, RAa m.fl.). I de siste årene har de første vintererlene

Vintererle hann, Nedre Leirfoss Trondheim 22.4.2006. Foto: Torgeir Krokan

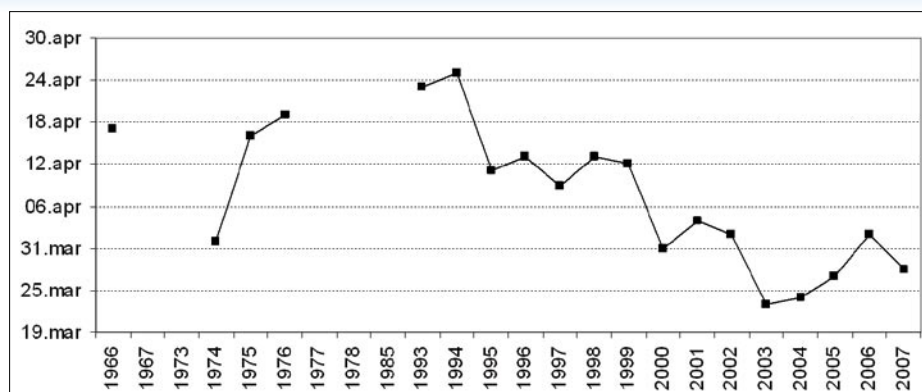

Fig. 2. Tidligste observasjoner av vintererle i Trøndelag i perioden 1966 til 2007.

hovedsakelig ankommet i siste uken av mars. Mye tyder på at ankomsttidspunktet ligger omkring en uke tidligere nå, sammenlignet med 1990-tallet (fig. 2). Det kan imidlertid ikke utelukkes at det registrerte ankomsttidspunkt er mer presist de siste årene sammenlignet med eldre data pga økt observasjonsfrekvens ved de respektive lokalitetene. Ikke overraskende, jf. ornitologisk aktivitet, er nesten samtlige førstegangsregistreringer i Sør-Trøndelag gjort ved Nidelva. Arten blir hovedsakelig registrert ved potensielle hekkeplasser også under vårtrekket. Dette tyder på at de trekker direkte til hekkeplassene uten særlig opphold i andre omgivelser. Her nevnes noen vårtrekkfunn på lokaliteter ut over dette: to ind. Gran, Snåsa (NT) 22.4.1995 (PMø), ett ind. Vellamelen,

Steinkjer (NT) 4.4.2001 (AVa), ett ind. Titran, Frøya (ST) 8.4.2001 (MMY, TKr, EKr), ett ind. Gjølfjæra, Orkdal (ST) 13.4.2001 (MMA, MKI), ett ind. Gran 2-6.4.2005 (PMø), ett ind. Blakstad, Stjørdal (NT) 12.4.2005 (TRØ), ett ind. ved Fitjan, Selbu (ST) 6.4.2006 (TMø), ett-to ind. Svungen gård, Skaun (ST) 9.4.2007 (HHo) og ett ind. på stranda i Selbusjøen, Bjørkly, Klæbu (ST) 14.4.2007 (KWø). Utenom funnet fra Titran, er antagelig de andre gjort i nærheten av hekkeplass. Fuglene på Gran er sett i tilknytning til et gårdsbruk hvor flere arter er sett på trekk (bl. a. gulerle og blåstrupe). De tiltrekkes her av komposthauger, noen vann-dammer og etterlatenskaper fra beitedyra på gården (PMø pers.med.).

Tab. 1. Førstegangsregistreringer av vintererle i Sør-Trøndelag (ST) og Nord-Trøndelag (NT) i perioden 1995 til 2007. - : Ingen registreringer i vårtrekkperioden.

T: Trondheim, K: Klæbu, H: Hemne, L: Levanger, S: Steinkjer, V: Verdal, Stj: Stjørdal.

År	ST	Dato	NT	Dato
1995	N. Leirfoss (T)	11.4	Hammervatnet (L)	16.4
1996	N. Leirfoss (T)	13.4	Byaelva (S)	15.4
1997	N. Leirfoss (T)	9.4	-	-
1998	N. Leirfoss (T)	13.4	-	-
1999	Ø. Leirfoss (T)	12.4	Lyng (V)	15.4
2000	N. Leirfoss (T)	31.3	-	-
2001	Tilfredshet (T)	7.4	Vellamelen (S)	4.4
2002	Fjæremsfossen (K)	2.4	Røssfossen (Stj)	14.4
2003	N. Leirfoss (T)	23.3	Ulvillselva (V)	15.4
2004	Ø. Leirfoss (T)	24.3	Ulvillselva (V)	9.4
2005	N. Leirfoss (T)	29.3	N. Hopla (L)	27.3
2006	Eidsli (H)	2.4	Gråb. mølle (Stj)	9.4
2007	Fjæremsfossen (K)	28.3	Hammervatnet (L)	30.3
	Gj.snittsdato:	3.4	Gj.snittsdato:	9.4

Hekkelokaliteter

Tidligste hekkeindikasjon i Trøndelag skriver seg fra en bekk nord for Steinkjer by i 1943 (Øverland 1950), og det er rimelig å anta at arten har hekket sparsomt i Trøndelag siden da og fram til 1980-tallet. Utenom hekkefunnet ved Løkaunet, Klæbu i 1975, foreligger det fem funn av enkeltindivid (uten at hekking ble påvist) ved Nidelva i perioden 1966 til 1981. Dette tyder på at arten høyst sannsynlig har hekket sparsomt ved vassdraget i denne perioden. Ved utgangen av 1990 var arten kjent fra 12 lokaliteter i Trøndelag i hekketida. Siden 1991 er nye lokaliteter oppdaget hvert år, og pr. august 2007 er den funnet ved minst 118 (henholdsvis 72 i Sør-Trøndelag og 46 i Nord-Trøndelag) potensielle lokaliteter i hekketiden (fig. 3). Det er fra år 2000 til 2007 at de fleste funn er gjort ved nye lokaliteter, og siden år 2000 er minst seks nye oppdaget årlig (fig. 4). Det er noe usikkerhet rundt antallet, da noen registreringer kan stamme fra samme hekkeplass. De fleste ligger i lavlandet, men arten er også funnet på ca 900 m.o.h ved Driva, Kongsvoll, Oppdal (OFr).

Sør-Trøndelag

I Sør-Trøndelag er vintererla i hekketiden funnet ved 72 lokaliteter som anses som potensielle hekkeplasser. I tab. 2 listes disse. De fleste er funnet i tilknytning til Gaula og Nea/Nidelva inklusive sidevassdrag til disse. I Gauldalen er sju av 26 funnet i hovedvassdraget, mens i Nea/Nidelva er 10 av 17 funnet i hovedvassdraget. Denne forskjellen har nok sin naturlige forklaring i at det er langt flere fosser i tilknytning til Nea/Nidelva enn i Gaula. I Orkla, inklusive sidevassdrag, er vintererla foreløpig funnet på fem lokaliteter. I den delen av Driva- og Glommavassdraget som ligger i Sør-Trøndelag er den funnet på hhv. fire og en lokalitet. De resterende er funnet i mindre elver samt bekker (jf. tab. 2) som ikke drenerer til de nevnte større vassdragene. Noen observasjoner foreligger fra lokaliteter som ikke regnes som potensiell hekkeplass, men som trolig er av fugler fra forholdsvis nærliggende hekkelokaliteter. Disse er som følger: ett ind. Gaulosen,

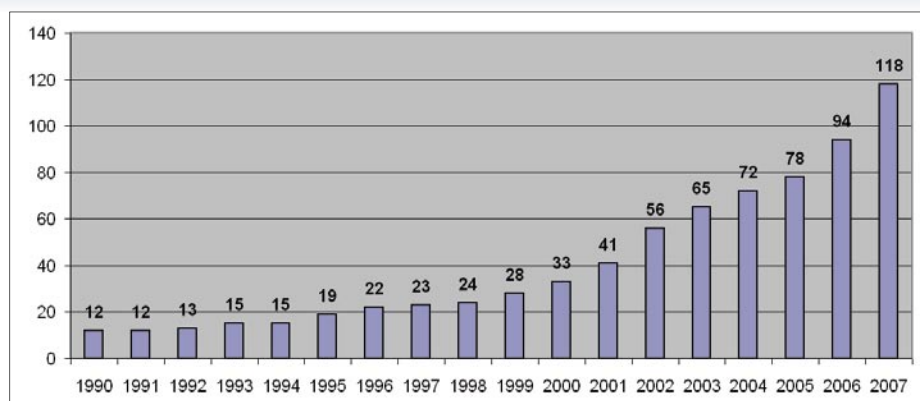

Fig. 3. Antall (akkumulert) potensielle hekkelokaliteter hvor vintererle er registrert i hekketiden i perioden 1990 til 2007.

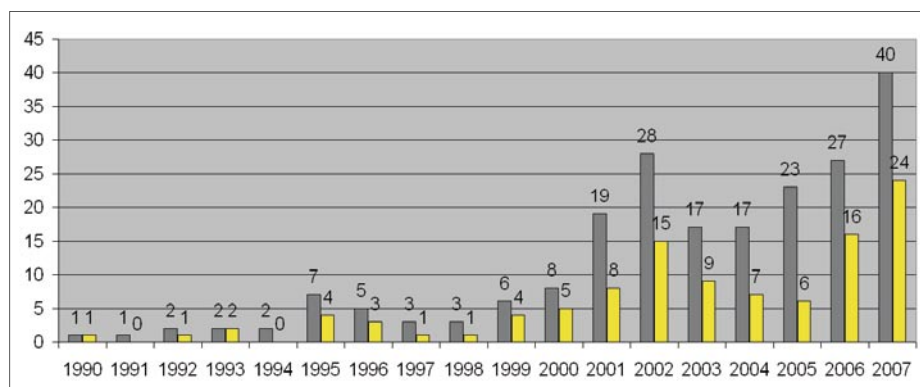
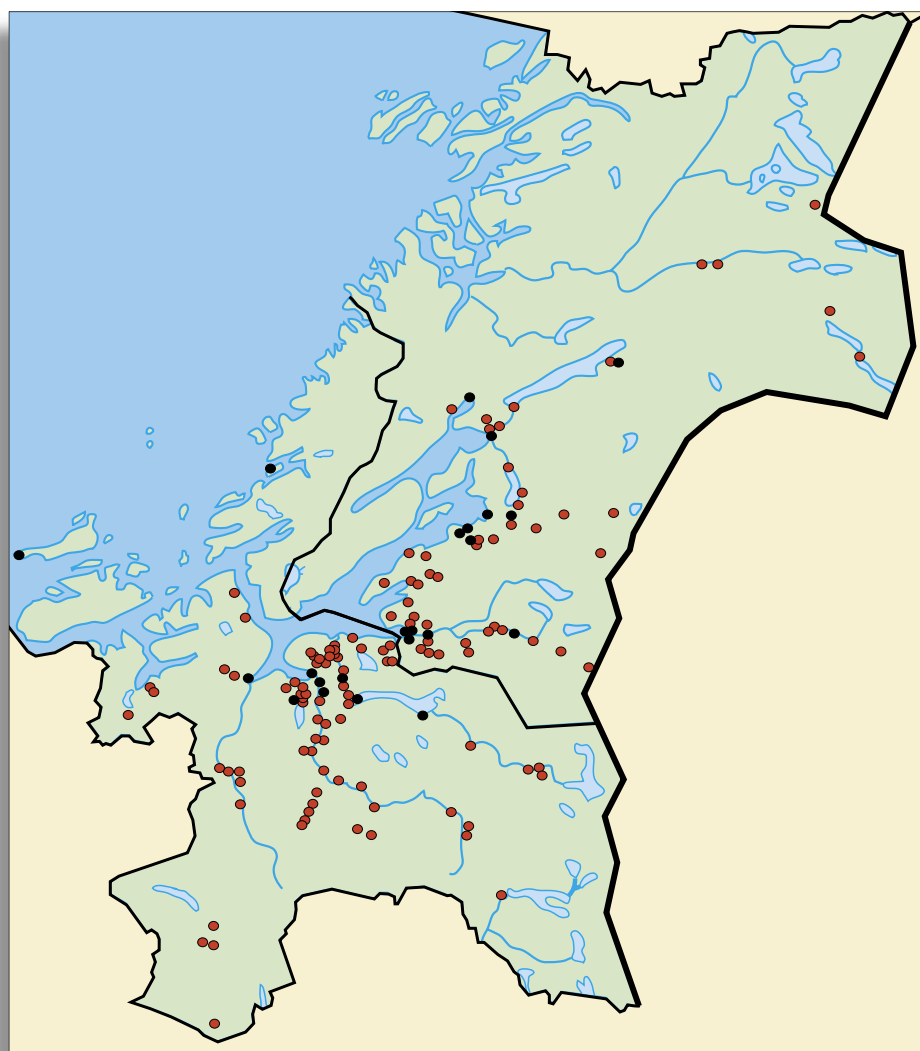

Fig. 4. Antall lokaliteter med vintererler i hekketiden i perioden 1990 til 2007. Gule søyler angir andel nye lokaliteter.

Vintererle hann, Skillsåa Meldal
10.7.2007. Foto: Karl Inge Jensen.

Trondheim 11.5.1994 (TBo), ett ind. Tanem, Klæbu 16.6.1996 (ESæ), ett ind. Tanem 15.4.1997 (ESæ), to ind. Loddgårdstjønn, Melhus 13.5.2000 (ØRS, ASt), ett ind. Oddatunet, Litlvatnet, Trondheim 15.6.2007 (GBa) og årlige observasjoner av opptil to ind. samtidig Stavsengan, Trondheim 2002-2007 (ETh, KAS m.fl.). På Fosen foreligger ingen funn i hekketida. Den er heller ikke påvist ved potensielle hekkeplasser på Hitra og Frøya. Funn fra perioden mars til august ved potensielle hekkelokaliteter er gjengitt i fig. 5.

Nord-Trøndelag

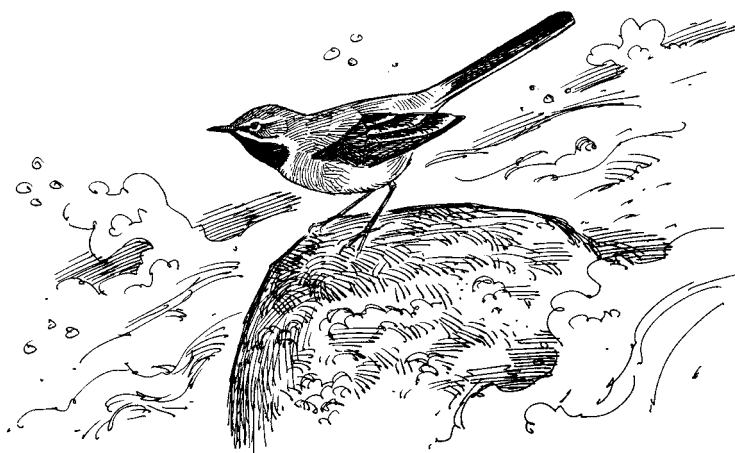
I Nord-Trøndelag er vintererla i hekketiden funnet ved 46 lokaliteter som anses som potensielle hekkeplasser. I tab. 3 listes disse. De fleste er funnet i tilknytning til Stjørdalselva inklusive sidevassdrag. I dette vassdraget er arten funnet på 13 lokaliteter, hvorav de fleste ligger i sidevassdragene. I Verdal regnes Verdalselva med Helgaa som hovedvassdrag. Her er den funnet to steder i hovedvassdraget og tre i sidevassdragene. I Namdalen, med Namsen og sidevassdrag til denne, foreligger ingen funn bortsett fra to i Sanddøla, Grong. I Hoplavassdraget, Levanger og Levangervassdraget, Levanger og Figgavassdraget, Steinkjer/Verdal er den funnet på minst tre

Fig. 5. Hekkefunn og andre funn av vintererle i Trøndelag pr. august 2007. Røde prikker = hekkelokaliteter/potensielle hekkelokaliteter. Svarte prikker = andre funn. Plottene er ikke nøyaktig kartfestet.

Tab. 2. Lokalteter med funn av vintererle i heketida (mars-augst) i Sør-Trøndelag. Lokaltetene er listet kommunevis og kronologisk etter første observasjon ved de respektive lokaltetene. Koding av hekestatus følger Norsk fugleatlas (Gjershaug et al. 1994) og i tabellen er angitt høyeste hekestatus registrert på lokalteten. Påviste hekninger er ført som 1 par.

Lokaltet	Vassdrag	Første obs.	Obs.år	Maks.tall	Hekkestatus	Førstebervator
Trondheim						
Valøya-Tilfredshet	Nidelva	16. og 20.4.66	66, 01	1	B	OFR, JSu
Nedre Leirfoss	Nidelva	1.4.74	74, 82, 84, 85, 94-98, 00-07		D	EHu. Første tegn til hekking ble gjort i 1982 av AEr
Nydammen	Nidelva	16.4.75	75, 76,	1	B	GBa
Selsbakk	Leirelva	1.6.95	95, 01, 02	1 par	D	ESæ
Hegstaddalen	Søra	18.4.96	96, 02, 07	1 par	C	THa
Øvre Leirfoss	Nidelva	31.5.96	96, 99-05, 07	1M, 2F	D	MVe, GDy
Leirsjøen	Leirsjøen	14.5.05	05	1 par	D	ETa
Svartdalen	Eggbekken	27.4.06	06	1 par	C	THa
Saupstad	Bjørndalsbekken	25.12.06	06, 07	1 par	D	BGS
Skjellbreidosen	Skjellbreida	13.5.07	07	1 par	C	THa
Osen	Vikelva/Litlvatnet	Mai- 15.6. 07	07	1	B	SHL
Flatås/Stavset	Leirelva	12.8.07	07	1 par	D	THa
Leangenbukta	Leangenbekken	20.8.07	07	2	B	TRe
Klæbu						
Løkaunet/Hyttfossen	Nidelva	23.7.75	75, 01, 02	1 par	D	ELi
Fjæremsfossen	Nidelva	23.4.96	96-07	1 par	D	TØv
Svean	Nidelva	2.5.00	00-03, 05-07	1 par	D	TØv
Trongfossen	Nidelva	Ca. 2002	02, 06	1 par	D	KHB
Selbu						
Nedre Råna	Råna	14.6.07	07	1	B	TON
Tydal						
Kistafossen	Nea	19.4.04	04, 05	1	B	TRe
Brennåsfossen	Nea	4.5.04	04, 05	1 par	C	TRe
Kirkvollsfossen	Tya	30.6.04	04	2	B	TRe
Malvik						
Storfossen	Homla	5.6.01	01	1	B	SBa
Høybydalen	Høybybekken	7.4.02	02, 03, 05	1	B	THa
Karlstad bru	Karlstadbekken	17.4.06	06	1	B	TAa
Nævermoen	Nævra	28.5.07	07	1	B	TWø
Melhus						
Flå	?	15.7.99	99	1	B	JSi
Lofossen	Lobekken	2.6.00	00, 01	1 par	D	SNi
Gaulfossen	Gaula	Juni 2000	00-02	1 par	D	"laksefisker"
Gravråk	Gaula	22.8.01	01, 03	1	B	ESp
Nedre Gaua	Gaua	14.6.02	02	1	B	JGr
Vigda bru	Vigda	12.7.02	02-07	2	C	ESp
Fremo	Kaldvella	5.6.03	03	1 par	D	KBo
Lundamo	Lundesokna	22.4.05	05, 07	1 par	D	GLi
Lundamo	Gaula	27.4.07	07	1	B	SRø
Midtre Gauldal						
Ca 2 km ovenfor Budal sentrum	Bua	23.5.76	76	1	B	ØRS
Soknedalen nedre	Sokna	23.6.84	84	1	B	ØRS
Ned for Dragsetegga	Ila	16.8.98	98	2	B	GBa
Korporal bru	Sokna	10.5.01	01	1 par	D	GBa, KWø
Haga bru	Gaula	27.6.01	01, 02	1 par	D	GBa, KWø
Snøan	Sokna	28.6.02	02	1 par	D	KWø, KAH
Børseth (Bjørseth)	Ila	28.6.02	02, 04, 05	1 par	C	KWø, KAH
?	Sokna	6.7.02	02	1	B	GLa

Enodden	Ena	14.6.06	06, 07	1F	B	TRe, JHa
Huset	Malma	21.6.06	06	1F	B	TRe, JHa
Granøyen	Tildra	4.5.07	07	1	B	GBa
Fossebrua	Ila	29.5.07	07	1M	B	MVa
Vindsnes	Vinda	20.7.07	07	1	B	TRe
Holtålen						
5 km øst for Haldalen sentrum (trolig Eidet bru)	Gaula	30.7.01	01	1	B	THa
Eidet bru	Gaula	29.6.02	02	1 par	D	GBa
Grønli	Stor-Rena	23.5.06	06	1M	B	TRe, JHa
Engan Skanse	Gaula	23.5.06	06	1	B	TRe, JHa
Røros						
Glåmos	Glomma	15.4.03	03	1	B	KAS, BES, GAS
Skaun						
Valset	Vigda	6.4.02	02	1	B	KAS
Simfossen	Børselva	25.6.02	02	1 par	D	KWo, KAH
Bakkelia	Vigda	4.7.03	03	1 par	D	KAS, BES
"Nerbekken"	v/Vigda	6.7.03	03-05, 07	1 par	D	ESp, ONo
"Øverbekken"	v/Vigda	8.6.04	04-07	1 par	C	ESp
Buvika	Gråtbekken	7.7.07	07	2	B	KAS
Orkdal						
Skjenaldfossen	Skjenaldselva	25.6.02	02	1 par	D	KWo, KAH
Songosen	Songa	15.4.06	06	1	B	ONo, TMa
Meldal						
Bjørsetdammen	Orkla	24.8.06	06	1	B	TRe, JHa
Mosbrunnskjerva	Mosbrunnskjerva	29.5.07	07	1 par	D	TON
Skillsåa	Skillsåa	2.7.07	07	1 par	D	KIJ
Trongbakken	Hyllbekken	12.7.07	07	1	B	ONo
Rennebu						
Grindal	Grana	28.6.02	02	1	B	KWo, KAH
Oppdal						
Ved Oppdal sentrum	Driva?	Ca 1985	85	1 par	D	Ukjent
Nedre Vinstradal	Vinstra	23.6.99	99, 06	1 par	D	KHe
Kongsvoll	Driva	24.6.03	03	2	B	OFr
Tronda	Tronda	11.7.07	07	1F + juv.	C	PWB
Hemne						
Eidsli	Søa	2.4.06	06	1	B	LAL
Ned for Stølan	Hollaelva	7.6.06	06	1F	B	TRe, JHa
Holla	Hollaelva	ca. 13.8.07	07	1	B	JOB
Agdenes						
Nedre Lena	Lena	25.6.02	02	1 par	D	KWo, KAH
Størdal	Størdalselva	25.6.02	02	1 par	D	KWo, KAH

Tab. 3. Lokalteter med funn av vintererle i heketida (mars-august) i Nord-Trøndelag. Lokaltetene er listet kommunevis og kronologisk etter første observasjon ved de respektive lokaltetene. (2): To nærliggende lokalteter er i tekstdelen gjengitt som en lokaltet. Koding av hekestatus følger Norsk fugleatlas (Gjershaug et al. 1994) og i tabellen er angitt høyeste hekestatus registrert på lokalteten. Påviste hekninger er ført som 1 par.

Lokaltet	Vassdrag	Første obs.	Obs.år	Maks.tall	Hekkestatus	Førstebervatorer
Stjørdal						
Nedre Vestre Tverrsona	Vestre Tverrsona	13.6.79	79	2	C	GRo, JSa
Steinsfossen (2)	Langsteinelva	9.7.99	99, 05, 07	2	B	JKS
Røssfossen	Leksa	29.5.00	00, 02	1 par	D	BWa
Mørsetbekken	Gråelva (Hegra)	30.7.00	00	2 + 1 juv.	C	PIV
Jullumsfossen	Leksa	27.4.01	01	1F	B	TRØ, BWa
Krikbekken, Sorte	Krikbekken	19.5.02	02	1 par	C	BWa
Brekkelva	Gråelva (Stjørdal)	2.5.03	03, 05	1 par	D	PIV
Meådal, Flora	Stjørdalselva	4.7.03	03	1F	B	BNy
Sagelva, Flora	Sagelva	25.8.05	05	1	B	TSk
Gråbrek mølle	Gråelva (Stjørdal)	9.4.06	06, 07	1 par	C	PIV
Langhølen	Sona	8.6.06	06	1M	B	BWa
Sør-Kringen, Flora	Stjørdalselva	1.7.06	06	1	B	TSk
Leksa v/Lauvåosen	Leksa	14.5.07	07	1M	B	BWa
Skarval	Mæresbekken	26.5.07	07	1M	B	JAA
Meråker						
Brudesløret	Tevla	15.7.05	05	2	C	IJØ, AHØ
Meråker	Stjørdalselva	April 2006	06	1	B	VKr, FTr
Kontordammen	Kopperåa	4.5.06	06	1F	B	MVe
Frosta						
Utløp Liavatnet	Liavatnet	April 1969	69	1	B	RPe
Levanger						
Nedre Hopla	Hopla	23.1.93	93-96, 01-02, 04-06	5 (3 juv.)	D	STo, TKo, MVa
Hammervatnet v/Vassbukta	Hopla	16.4.95	95, 05 -07	1 par	D	PIV
Fossingelva (2)	Hopla	8.6.95	95	2M, 1F	D	MHu
Byaelva øvre	Byaelva	Mai 2004	04, 05, 07	1 par	D	MTø
Reistaddammen	Levangerelva	5.8.05	05, 07	1	C	PIV
Floan	Levangerelva	22.5.06	06	1M	C	TMy
Bergsveet	Taura	20.5.07	07	2	B	TRØ
Finnsvik	Hyttelva	22.5.07	07	1 par	D	TON
Haugen	Langåsbekken	26.5.07	07	1 par	D	TRe
Verdal						
Granfossen	Helgaa	Sommer 1990	90, 91, 92	1 par	D	SKa
Bekk til "Ausa"	Leksdalsvatnet	6.5.95	95, 06	1 par	C	THa, TGi, ESæ
Lyng	Verdalselva	15.4.99	99	1	B	TSø
Ulvilla	Ulvillselva	Sommer 2001	01-05	1 par	D	AIIn, IJI
Leksdal (2)	Lundselva	15.5.03	03, 06	2	B	TSø
Driva	Driva	27.6.04	04	1 par	D	TSø, ASø
Juldalen	Juldøla	10.7.04	04	1 par	D	AIIn
Steinkjer						
Bekk nord for Steinkjer		20.6.43	43	2	C	EØv
Byafossen	Byaelva	9.5.92	92	1M	B	ATa
Byaelva , trolig Byafossen	Byaelva	15.4.96	96	1	B	FJa, EMo
Sunnan	Snåsavatnets utløp	13.4.01	01, 06, 07	1 par	C	THa
Lundselva v/E6 (2)	Lundselva	23.5.02	02, 06	1 par	D	SKa, LIP
Figga øvre	Figga	16.5.05	05	1	B	ETh, BAT
Verran						
Malm	Ressemelva	23.4.93	93, 95	1 par	D	HSk
Snåsa						
Granabukta	Snåsavatnet	21.9.97	97, 04	2M, 1F	B	PMø
Grong						
Bergsfossen	Sanddøla	27.7.71	71	1 par	D	OSc, KKr
Foss i bekk 5,5 km ned for Bergsfossen	Sanddøla	19.5.07	07	1M	B	PIV
Lierne						
Havdalselva	Havdalselva	31.5.02	02	1M	B	MVe, KHe
Jule	Julestraumen	17.8.03	03, 04	1 juv.	C	MVa m.fl.
Aunet	Aunelva	15.7.07	07	1 par	D	AWi, MMy, PIV, TRe

steder i hvert av vassdragene. De resterende er funnet i mindre elver, samt bekker (jf. tab. 3) som ikke drenerer til de vassdragene nevnt ovenfor. En observasjon foreligger fra lokalitet som ikke regnes som potensiell hekkeplass, men som trolig er av fugler fra en forholdsvis nærliggende hekke-lokalitet. Denne er som følger: Tre ungfugler "Magnetten", Levanger 17.8.1990 (EØs). Langs kysten av fylket foreligger ingen hekkefunn. Heller ikke i Fosen-kommunene Leksvik og Mosvik er arten påvist. Funn fra perioden mars til august ved potensielle hekkelokaliteter er gjengitt i fig. 5.

Høsttrekk

Det foreligger relativt få høstfunn av vintererler i Trøndelag (tab.4). Flere av høstfunnene er antagelig på potensielle hekkelokaliteter, men de listes for enkelthets skyld i egen tabell (tab.4). Om høsten har det vært god ornitologisk aktivitet på Titran, Frøya (ST) i perioden 1998 til 2006. I denne perioden foreligger ett funn. Dette gjenspeiler trolig at vintererle ikke forekommer i særlig grad nord for Trøndelag. Langs kysten av Hordaland og Rogaland, er vintererle relativt godt representert i funnmaterialet fra høsten. Trekkruta ut av Trøndelag

Tab. 4. Høstfunn (1 ind.) av vintererle i Trøndelag. Her tillegges funn fra og med september. Flere av funnene kan være fra potensielle hekkelokaliteter. Det er ikke listet høstfunn fra lokaliteter som inngår i funn fra potensielle hekkeplasser i hekketiden. Unntatt her er to høstfunn fra Leangenbukta.

Lokalitet	Kommune (fylke)	Dato	Observatører
Selnes	Åfjord (ST)	18.10.89	ØRS
Leangenbukta	Trondheim (ST)	23.9.90	GKl, MLo
Levanger sentrum	Levanger (NT)	16.10.93	STo
Geving, Leksa	Stjørdal (NT)	4.9.96	BNy, TRØ
Klett	Trondheim (ST)	2.9.99	KAS, BES
Leangenbukta	Trondheim (ST)	7.10.01	TON m.fl.
Gudå, Stjørdalselva	Meråker (NT)	22.9.02	TRØ
Trøite, Stjørdalselva	Stjørdal (NT)	7.9.04	BNy
Tingstad, Levangerelva	Levanger (NT)	13.9.04	TRe
Ørin, Verdalselva	Verdal (NT)	13.9.05	"briter"
Steinkjer sentrum	Steinkjer (NT)	19.9.05	BNy
Titran	Frøya (ST)	9.10.05	MMy, KAS
Tangen	Stjørdal (NT)	27.9.06	BNy
Stiklestad	Verdal (NT)	9.10.06	AMS

Vintererle hunn, Skillsåa Meldal 10.7.2007. Foto: Karl Inge Jensen.

kan også like gjerne følge dalsystemene sørover, og vintererlene vil da ikke møte kyststrekningen her. På Sklinna, Leka (NT) var det en viss aktivitet om høsten på 1990-tallet, uten at arten ble påvist (Nygård et al. 2006).

Vinterfunn

I Trøndelag foreligger fire funn fra perioden desember til februar. Foruten "gulerle" fra Trondheim 25.1.1878 er ett individ funnet ved følgende lokaliteter: Nedre Hopla, Levanger (NT) 23.1.1993 (STo, TKo, MVa), funnet nylig død Gran, Snåsa (NT) 1.12.2002 (PMø) og Bjørndalsbekken, Trondheim (ST) 25.12.2006 (BGS).

Diskusjon

Bestandsøkning

Det har i samme tidsrom som antall vintererler i Trøndelag har økt, også vært en økning i den ornitologiske aktiviteten. Økt ornitologisk aktivitet vil dermed være med på å forklare at forholdsvis mange nye lokaliteter med vintererle er blitt avdekt de senere åra. Særlig i 2001 og 2002 ble det funnet mange nye lokaliteter, da det ble gjort noen beskjedne søk etter arten i noen vassdrag. Også i 2006 ble det funnet forholdsvis mange nye lokaliteter. Dette skyldes i stor grad aktivitet knyttet til et utredningsprosjekt i regi av Fylkesmannen i Sør-Trøndelag i forbindelse med planlagte mikro/minikraftverk. I 2007 kan nok nye lokaliteter være funnet som en følge av opprop i forbindelse med denne artikkelen.

Man kan stille spørsmålet om arten har vært på mange av disse lokalitetene siden 1990, da man kjente til 12 lokaliteter i hele Trøndelag. Nye lokaliteter med vintererle er funnet hvor det utvilsomt har ferdes fuglekjennere tidligere. Flere vassdrag ble på 1970- og 1980-tallet utredet i forbindelse med verneplaner og utbyggingsplaner. Parallelt med dette (1975 til 1985) foregikk det også kartlegginger i forbindelse med bokverket Norsk fugleatlas (Gjershaug et al. 1994). Noen vassdrag har vært gjenstand for fossefallundersøkelser. Videre har det vært, og er bosatt fuglekjennere i nærheten av flere nyoppdagede lokaliteter. Noen fritidsfiskere har

artskunnskap eller fugl som hobby/ profesjon og følgelig oppholdt seg på potensielle tilholdssteder for vintererle. Alt dette har ikke medført avdekning av større tilhold på 1970 og 1980-tallet. I prosjektet "Norsk Hekkefugltaksering" som bygger på data fra perioden 1995-2005, er det funnet en bestandsøkning for flere arter som trekker til Europa (Stueflotten *et al.* 2006). Denne bestandsøkningen har vært satt i sammenheng med klimaforholdene i de aktuelle arters trekkperiode. Dvs. at arter som f.eks. linerle og rødstrupe har blitt observert i større antall i milde aprilmåneder enn motsatt. Vintererla er en Europa-trekker, samt trekker i mars-april, og det kan godt være at også denne arten er blitt begunstiget av klimaforholdene de senere år. Gunstige klimatiske forhold vil gi økt overlevelse i vinterområdene. Vi kan konkludere med en betydelig bestandsøkning i Trøndelag siden 1980-tallet.

Bestandsstørrelse og tetthet

Vintererla er i skrivende stund registrert på minst 118 lokaliteter i Trøndelag i hekketiden, og et bestandsanslag på 118 par vil være det absolutte minimumsanslaget. På bakgrunn av stor tetthet i enkelte områder, for eksempel Trondheimsområdet, en vid utbredelse oppover de største dalførene og mange potensielle vassdrag som ikke er undersøkt, vil et bestandsanslag på minst 250 par kunne forsvares. Det må kunne forventes at tettheten er noe høyere i de nedre delene (optimale områder) av dalførene enn høyere opp.

Hekkeområder

I artens kjerneområde på Østlandet, er flere vintererler funnet ved fosser og stryk enn i stilleflytende partier (Aarvak 1994). Dette synes også å være det generelle bildet i Trøndelag. Videre synes den i kjerneområdene å foretrekke områder under marin grense der også leirjord er utbredt. I Trøndelag er vintererla også i stor grad funnet i laveliggende områder med slikt substrat. Det finnes imidlertid mange unntak, da den er påvist på mer høyere-

Navnsetting

Vintererla ble i forrige århundre offisielt gjengitt som gråerle, alpe-erle og vintererle. På slutten av 1800-tallet ble arten gjengitt som gråerle. Alpe-erle ble benyttet i 1926, vintererle i 1933 og gråerle i 1954 (Kleppa 1976). Først fra midten på 1960-tallet synes artsnavnet vintererle å bli brukt permanent fram til i dag. Denne navneendringen skjedde trolig i forbindelse med at de første funnene i Norge ble gjort om vinteren. På svensk heter arten oversatt til norsk "fusserle", på dansk "bergerle", på engelsk "gråerle" og på tysk "bergerle". Av registrerte lokalnavn i Norge nevner Haftorn (1971) gråerle, alpeerle og langhalet gulerle. Arten forekommer ikke vanlig i hele Norge om vinteren, så det svenske navnet er nok mer treffende enn det gjeldende norske navnet. I skrivende stund vites ikke om "Norsk navnekomité for fugl" har vurdert en navneendring.

liggende lokaliteter i kommunene Midtre Gauldal, Holtålen, Røros, Tydal, Oppdal, Meråker, Verdal og Lierne uten et slikt substrat i grunnen. På Fosenhalvøya er arten knapt påvist og pr. 2007 foreligger to hekkefunn på en lokalitet i Malm, Verran og en trekkobservasjon fra Åfjord som de eneste observasjonene. I dette området er det tilsynelatende mange egnede lokaliteter med fosser og stryk. Langs kysten fra Bjugn og nordover til Nærøy er det stort innslag av hardt fjell og fattig vegetasjon ved vassdragene, hvilket kan gjøre flere områder mindre attraktivt for arten. Det finnes imidlertid rikere områder på Fosenhalvøya også, særlig på innsida. En videre bestandsøkning i Trøndelag, vil trolig føre til at vintererla vil finne flere egnede lokaliteter på Fosenhalvøya også, om den ikke allerede er på plass. I Hordaland har arten økt betraktelig i antall i de senere år. Her er den også observert i større antall i indre strøk enn langs kysten (Heggøy 2006).

Observatører

AEr = A. Eriksen, AHØ = A. H. Øien, AIn = A. Indahl, AMS = A. M. Sørhuus, ASt = A. Strøm, ASØ = A. Sørhuus, ATa = A. Tangen, AVa = A. Vanebo, AWi = A. Winnem, BAT = B. A. Thesen, BES = B. Solbakken, BGS = B. G. Stokke, BNy = B. Nyberg, BWa = B. Wahl, EHu = E. Hugnes, EKr = E. Krokan, ELi = E. Lie, EMo = E. Moen, ESp = E. Spets, ESæ = E. Sæter, ETa = E. Taftø, ETh = E. Thesen, EØs = E. Østvik, EØv = E. Øverland, FJa = F. Jacobsen, FTr = F. Tronsmo, GAS = G. Aa. Solbakken,

GBa = G. Bangjord, GDy = G. Dybvik, GKL = G. Klaveness, GLa = G. Larsen, GLi = G. Lia, GRo = G. Rofstad, HSk = H. Skevik, IJI = I. J. Indahl, IJØ = I. J. Øien, JAA = J. A. Auran, JGr = J. Grytdal, JHa = J. Habberstad, JKS = J. K. Skei, JOB = J. O. Bratset, JSa = J. Sandvik, JSi = J. Singsås, JSu = J. Suul, HHo = H. Holtung, KAH = K. A. Hellum, KAS = K. Aa. Solbakken, KBo = K. Bollan, KIJ = K. I. Jensen, KHB = K. H. Brox, KHe = K. Hellandsjø, KKr = K. Krogstad, KWo = K. Woldvik, LAL = L. A. Lervik, LIP = L. I. Paulsen, MHu = M. Husby, MKI = M. Klingan, MLo = M. Lohne, MMA = M. Martinsen, MMy = M. Myklebust, MTØ = M. Tørresvoll, MVa = M. Vang, MVe = M. Venås, OFr = O. Frengen, ONo = O. Nordsteien, OSc = O. Schei, PIV = P. I. Værnesbranden, PMØ = P. Mølnvik, PWB = P. W. Bøe, RPe = R. Pettersen, SBa = S. Barstow, SHL = S. H. Lorentsen, SKA = S. Karlsen, SNi = S. Nilsen, SRØ = S. Rønning, STØ = S. Tofte, TBo = T. Bollingmo, TGi = T. Gimnes, THa = T. Haugskott, TKo = T. Kolaas, TKr = T. Krokan, TMa = T. Martinsen, TMy = T. Myhre, TMØ = T. Møst, TON = T. O. Nordvik, TRE = T. Reinsborg, TRØ = T. R. Østerås, TSK = T. Skjetne, TSØ = T. Sørhuus, TWo = T. Woldmo, TØv = T. Øvstebø, TAA = T. Aarvak, VKr = V. Krøke, ØRS = Ø. R. Størkersen, ØAa = Ø. Aas, RAa = R. Aas

Takksigelser

Forfatterne ønsker å rette en stor takk til alle som på en eller annen måte har bidratt med opplysninger om forekomst av vintererle. Uten deres bidrag har denne artikkelen blitt tynn. Vi ønsker å rette en ekstra stor takk til Kjell Woldvik og Knut Andre B. Hellum som har bidratt med opplysninger fra sine vintererleundersøkelser i 2001 og 2002, Per Inge Værnesbranden og Kjetil Aa. Solbakken i LRSK- Nord- og Sør-Trøndelag for en gjennomgang av vintererlematerialet i de respektive fylkene og Halvor Sørhuus som har administrert nettstedet "Siste nytt fra Trøndelag" og følgelig lagt ut mange vintererle-observasjoner opp gjennom de senere årene. Otto Frengen takkes for bidrag av observasjoner innmeldt til Vitenskapsmuseet i Trondheim. Magne Myklebust takkes for tilretteleggelse av det digitale kartgrunnlaget.

Litteratur

- Bakken, V., Runde, O. & Tjørve, E. 2006. *Norsk ringmerkingsatlas. Vol. 2.* Stavanger Museum, Stavanger. 450 s.
- Brattfjord, O. Aa. 2005. Utvikling og status til vintererlebestanden i Vest-Agder. *Piplerka* 35: 5-23.
- Collett, R. 1921. *Norges Fugle I.* Aschehoug & Co. 596 s.
- Gjershaug, J. O., Thingstad, P. G., Eldøy, S. & Byrkjeland, S. (red.). 1994. *Norsk Fugleatlas.* NOF. 552 s.
- Haftorn, S. 1971. *Norges fugler.* Universitetsforlaget. 862 s.
- Heggøy, O. 2006. Vintererle i Hordaland. *Fuglar i Hordaland* 35: 144-148.
- Kleppa, P. 1976. Norsk Ornitologisk bibliografi 1924-1973. Universitetsbiblioteket, Oslo. 213 s.
- Krogstad, K., Rofstad, G. & Sandvik, J. 1981. Forekomst av vintererle i Trøndelag. *Trøndersk Natur* 8: 31-33.
- Løvenskiold, H. L. 1947. *Håndbok over Norges fugler.* Gyldendal Norsk Forlag. 887 s.
- Nygård, T., Einvik, K. & Røv, N. 2006. Sklinna – fugleøya lengst ut i havet. *Trøndersk Natur* 33: 4-20.
- Schaanning, H. T. L. 1926. Alpe-erlen, *Motacilla cinerea cinerea*, i Skandinavien. *Norsk Ornithologisk Tidsskrift. Serie II* (nr. 5-7) 1924-26. s 205-210.
- Snow, D.W. & Perrins, C.M. 1998. *The birds of the western palearctic.* Concise edition. Oxford University press, New York.
- Strid, T. 2003. Fågelrapport för 2002. Fågelåret 2002. *Vår Fågelvärld, Supplement* 38: 59-123.
- Stueflotten, S., Husby, M. & Husby, A. 2006. I hvilken grad påvirker klimaet bestandene til norske hekkefugler? *Vår fuglefauna* 29: 108-115.
- Øverland, E. 1950. Bidrag til kjennskapet til Trøndelags fugler. *DKNVS skrifter* 1947 nr. 2, Trondheim.
- Aarvak, T. 1994. Vintererle *Motacilla cinerea*. s. 336 I: Gjershaug, J. O., Thingstad, P. G., Eldøy, S. & Byrkjeland, S. (red.). 1994. *Norsk Fugleatlas.* NOF. 552 s.

NOF Travel - natur og fritidsreiser

- et spennende reisetilbud til alle fugleinteresserte

Flere fylkeslag av NOF og spesielt Norsk Ornitologisk Forening avd. Oslo og Akershus har gjennom mange år hatt tradisjon for å arrangere fugleturer både innen- og utenlands. Deltakerne på turene har stort sett kommet fra hele landet. Fra 2006 legges dette tilbudet inn under NOF sentralt og navnet på tilbudet blir NOF Travel. Natur og Fritid as (NOFs fuglebutikk på Lista) reklamerer for turene bl.a. på sine hjemmesider og kataloger og mottar også påmeldinger. Planen er å bygge NOF Travel opp sten for sten og vi begynner forsiktig med noen turer i starten - men det er ønskelig å utvide tilbudet når behovet og tiden er moden for det.

Les mer om turene, reisevilkår, info om påmelding etc på : <http://www.naturogfritid.no> (se under NOF Travel) eller ring: 38393575.

Diademrødstjert.
Foto: Frode Falkenberg.

Fugler i Sør-Trøndelag 2003

Meddelelse nr. 28 fra den lokale rapport- og sjeldenhetskomité for fugl (LRSK) i Sør-Trøndelag Kjetil Aa. Solbakken, Magne Myklebust, Einar Sæter og Morten Venås

LRSK takker de som har bidratt med opplysninger til denne årsrapporten.

Komiteens sammensetning

LRSKs sammensetning har vært uendret siden publiseringen av vår årsrapport for 2002 (Solbakken m.fl. 2006). Sammensetningen er som følger: Kjetil Aa. Solbakken (sekretær), Magne Myklebust, Einar Sæter og Morten Venås.

Generelle råd

Som vanlig er det ønskelig at observatørene for hver registrering husker å angi art, antall, sted, kommune, dato og observatører som et minimum. Vi anbefaler på det sterkeste at man bruker LRSKs Excel-baserte rapportmal som kan lastes ned fra vår hjemmeside (adresse nedenfor). De som i tillegg fyller ut Excel-dokumentet korrekt sparer komiteen for tidkrevende ekstraarbeid. I tillegg til rene observasjoner mottar vi også kommentarer på de enkelte artene, eller mer generelle kommentarer for det aktuelle rapportår. Når det gjelder beskrivelser av arter i tabell 1 ønskes disse innrapportert med dokumentasjon eller beskrivelse så raskt som mulig etter observasjonen. Det er ingen grunn til å vente med å fylle ut beskrivelsesskjemaet til årets utgang eller senere når observasjonen kun har blitt et fjernt minne. Digitale bilder ønskes innsendt i originalt format. På denne måten sikrer vi at dokumentasjon av best mulig kvalitet blir bevart i LRSKs arkiv for ettertiden, og er tilgjengelig når vi

skal publisere rapporter. Forskjellen på en LRSK-rapport og for eksempel en nettside med fugleobservasjoner, er at LRSK kvalitetssikrer observasjonsmaterialet før det publiseres i årsrapporten. Med unntak av arter på NSKF's lister er alle observasjoner i denne rapporten å betrakte som godkjent av LRSK selv om ikke alle er understøttet av dokumentasjon eller beskrivelse. Observasjoner av arter som ikke står på tabell 1 kan underkjennes dersom momenter ved observasjonen tilsier det. Dersom observasjonen er innsendt til LRSK vil vi ta kontakt med observatøren før slike observasjoner underkjennes. LRSK supplerer i noen grad innsendte observasjoner med troverdige observasjoner fra ulike nettsider. Det er ønskelig at alle saker som skal til NSKF sendes via LRSK, slik at vi kan ha oversikt over hva som er innsendt og også vurdere om rapporten er fullstendig med hensyn på datointervall, observatører m.m.

LRSK på nettet

LRSK har en egen side under NOF Sør-Trøndelags nettsider. Adressen er: <http://home.no.net/nofst/lrskst.html>. Her finner du blant annet oppdatert rapportliste, vårt Excel-baserte rapportskjema og beskrivelsesskjema for arter i tabell 1. LRSK produserer med ujevne mellomrom nyhetsbrev som publiseres her. De som ønsker å motta våre nyhetsbrev på e-post kan gi beskjed til sekretæren om dette.

Endringer i rapportlistene

Primærfokus for rapportering av artsforhold til LRSK-ST er pr. i dag angitt i tabellene 1 til 3. Disse tabellene

er bare endret noe siden siste publisering (Solbakken m.fl. 2006). Følgende arter/artsforhold er flyttet fra tabell 1 til tabell 2: Fjellmyrløper på kjente hekkplasser. Når det gjelder rødlistearter kan rødlisten leses ned fra Artsdatabankens nettside:

<http://www.artsdatabanken.no>

LRSK Sør-Trøndelag vil understreke at alle innsendte opplysninger som ikke er helt trivielle, blir registrert og lagt inn i en samleoversikt for hvert år. Til årsrapportene vil det imidlertid av ulike årsaker ikke være ønskelig å publisere all denne informasjonen. Vårt budskap er derfor at rapportørene må fortsette å sende oss alle interessante observasjoner selv om vi ikke publiserer alt i årsrapportene!

Nye arter for fylket og nasjonale sjeldenheter i 2003

Nye arter for fylket i 2003 var gulnebblire, amursvale, sibirpiplerke (3 ind.) og blekbrynsanger. Steinskvett av underarten *leucorhoa* og gråsisik av underarten *rostrata* var dessuten nye underarter for fylket. Andre nasjonale sjeldenheter i Sør-Trøndelag i 2003 som er godkjent av NSKF var brilland, egretthegre, spissshalesnipe, sabine-måke (6 ind.), hvitvingesvarterne, blåråke, tartarsanger, fuglekongesanger (6 ind.), brunsanger og rødhodevarsler. Ett funn av stivhaleand fra 2003 er plassert i kategori C av NSKF.

Forkortelser og tegnforklaring

For å begrense størrelsen på årsrapporten er det benyttet en del forkortelser, og det er unnlatt å føre opp kommunenavn for de lokaliteter som det foreligger mange registreringer

Bilde øverst: Denne spissshalesnipe fra Gaulosen, Melhus 24. juni 2003 var fylkets andre. Foto: Kjetil Aa. Solbakken.

fra. Disse lokalitetene er listet opp nedenfor. Kommunene Agdenes, Bjugn, Frøya, Melhus, Orkdal, Trondheim og Ørland er i årsrapporten forkortet til hhv. A., B., F., M., O., T. og Ø.

Brekstad(fjæra), Ørland
Buvika, Skaun
Eidsvatnet, Bjugn
Garten, Ørland
Gaulosen, T., Trondheim
Gaulosen, M., Melhus
Gjæsingen, Frøya
Gjølfjæra, Orkdal
Grande, Ørland
Grandefjæra, Ørland
Grilstadfjæra, Trondheim
Hovsfjæra, Ørland
Hoøya, Ørland
Jonsvatnet, Trondheim
Kjervågsund, Titran, Frøya
Krokstadøra, Snillfjord
Kråkvåg, Ørland
Leangenbukta, Trondheim
Leinøra, Trondheim
Låen, Selbu
Nedre Leirfoss, Trondheim
Nes, Bjugn
Nidarø, Trondheim
Ranheimsfjæra, Trondheim
Slettestjønna, Rennebu
Stavsengan, Trondheim/Melhus
Storfosna, Ørland
Sula, Frøya
Tarva, Bjugn
Titran, Frøya
Uthaug, Ørland
Valsneset, Bjugn
Volløya, Trondheim
Øysand, Melhus

Ad. = voksen (adultus)
Subad. = nesten fullt utfarget voksendrakt
Juv. = individ i første flyvedyktige fjædrakt (juvenilis)
1K = individ i første kalenderår
2K = individ i andre kalenderår
3K = individ i tredje kalenderår
F = hunn (female)
FF = hunnfarget
M = hann (male)
nm = nautiske mil
pt = på trekk (etterfulgt av himmelretning)
sy. = syngende
rm. = fuglen ble ringmerket
* = en stjerne bak dato betyr at funnet er belagt med dokumentasjon som for eksempel foto, lydopptak, video eller lignende. Dette angis bare for arter i tabell 1.
< > = første siffer angir antall funn av arten innen fylket til og med 1970 og andre siffer angir antall funn i perioden 1971-2003 (inkludert omtalte funn). Tall er vanligvis bare angitt for arter med færre enn 20 funn i fylket.

Tabell 1. Observasjoner av følgende arter/underarter skal behandles av LRSK/Sør-Trøndelag og skal dokumenteres (beskrivelse e.l.). Listen gjelder fra og med 2003. I tillegg kreves det beskrivelse av arter/underarter som er nye for fylket eller for arter som skal godkjennes av NSKF.

Stormsval	Lerkefalk	Snøugle	Svartstrupe
Dvergsvane	Myrrikse	Slagugle	Rødvinge ua. <i>coburni</i>
Snøgås	Dobbeltbekkasin**	Dvergfluesnapper	Gresshoppesanger
Tundragås ua. <i>flavivirostris</i>	Fjellmyrløper*	Trelerke	Rørsanger
Dverggås	Avosett	Lappugle	Myrsanger
Ringgås ua. <i>bernicla</i>	Polarjo juv.	Nattravn	Hauksanger (kun feltobs.)
Mandarinand hunn	Dvergmåke	Isfugl	Gulbrynsanger
Snadderand hunn*	Sildemåke ua. <i>graellsii</i> ***	Tartarpiplerke	Tornskate
Taffeland	Splitterne	Lappiplerke	Svartkråke
Stellerand	Svartterne	Linerle ua. <i>jarrellii</i>	Hortulan
Vepsevåk	Polarlomvi	Gulerle ua. <i>flava</i>	Vierspurv
Musvåk	Skogdue	Nattergal	Dvergspurv
Sivhauk	Turteldue	Svartrødstjert	Alle hybrider

* Gjelder hunnfargete fugler som ikke er sammen med hanner. ** Gjelder kun observasjoner utenom hekkeområdene. *** Kun dokumenterte fugler behandles.

Tabell 2. Observasjoner av bl.a. følgende arter/underarter skal rapporteres til LRSK/Sør-Trøndelag.

Gulneblom	Praktærfugl	Sothøne	Fjellerke
Dvergdykker	Lappfiskand	Sivhøne	Vintererle
Toppdykker	Temmincksnipe	Sandløper	Duetrost
Havsval	Fjellmyrløper	Storjo	Hauksanger rm.
Havlire	Kvartbekkasin	Fjelljo	Møller
Grålire	Dobbeltbekkasin	Polarjo ad.	Bøksanger
Knoppsvane	Boltit	Polarmåke	Lappmeis
Stripegås	Dverglo	Grønlandsmåke	Varsler
Tundragås ua. <i>albifrons</i>	Svarthalespove	Tyrkerdue	Nøttekråke
Sædgås	Svømmesnipe	Haukugle	Pilfink
Ringgås ua. <i>brota</i>	Myrhauk	Hornugle	Stillits
Hvitkinngås	Fiskeørn	Hubro	Tornirisk
Mandarinand hann	Jaktfalk	Hærfugl	Polarsisik
Knekkand	Vandrefalk	Vendehals	Brunsisik ¹
Skjeand	Fasan	Hvitryggspett	Båndkorsnebb
Stjertand	Vaktel	Dvergspett	Rosenfink
Snadderand hann	Vannrikse	Grønnspekk	Konglebit
Bergand	Åkerrikse	Gråspett	Kjernebiter

¹Bare innfangede fugler publiseres. H - hekkefunn.

Tabell 3. I tillegg til tabell 1 og 2 er det ønskelig at observatørene sender inn følgende forhold:

1. Generelt gjelder at LRSK ønsker alle observasjoner av vanlige eller uvanlige arter fra uvanlige lokaliteter, sene/tidlige observasjoner, uvanlige antall og vinterfunn av arter som normalt trekker.
2. Innlandsfunn av alle arter som anses som vanligvis marint tilknyttet, f.eks. havørn, storskarv og ærfugl.
3. Hekkefunn av spettmeis, stjertmeis, kornkråke og kaie på nye lokaliteter.
4. Funn av arktiske vadefuglarter utenom trekkperioden juli-oktober, f.eks. av tundralo, dvergsnipe, myrsnipe, tundrasnipe, sotsnipe m.fl.
5. Funn med hekkeindikasjoner av rødlistearter.

Registreringer fra 2003 og nye registreringer fra tidligere år

Der årstall ikke er angitt er observasjonene fra 2003. Der det foreligger supplerende registreringer fra tidligere år er disse angitt med fullt årstall på slutten av den aktuelle artsprentasjonen.

Knoppsvane *Cygnus olor*

Alle funn: 1 ad. Straumen, Rissa 10.1 (ESÆ).
1 ind. Eidsvatnet 23.3 (GME).

Sangsvane *Cygnus cygnus*

Større antall: 42 ind. Fornesevja, M. 27.3 (GBA). 86 ad. og 11 juv. Hovsmyran, Ø. 20.12 (HER).

Sædgås *Anser fabalis*

Alle funn: 2 ad. (*fabalis*) Gaulosen, M. 8.-11.10 (DOB). 2 ind. (minst 1 *fabalis*) Nea v/ Storøya, Selbu 19.10 (TRE). 7 ind. (*fabalis*) Grandefjæra 30.10 (GBA). 7 ind. Eidsvatnet 30.10-12.11 (HER). 8 ind. Grande 8.12 (HER, GDY, MVE). **Funn fra tidligere år:** 1 ind. (*fabalis*) Eidsvatnet 1.4.2000* (HER).

Kortnebbgås *Anser brachyrhynchus*

Første vårfunn: 31 ind. Gaulosen, M. 5.4 (KAS, ETH, BES, BAT, KWO). 10 ind. Klett, T. 9.4 (MMY). **Andre nevneverdige observasjoner:** 1 ind. Sundet, Røros 18.5 (MMY, THA). 364 ind. Gaulosen, T. 22.5 (GBA). 1 ind. Volløya 5.6 (AWI, HHV). 30 ind. Moen, Litvatnet, T. 9.10 (GBA). 5 ind. Vikaengan-Årsøya, Selbu 1.-29.11 (GBA, TRE, KMO). 18 ind. vindmøllene ved Brekstad, Ø. 16.11 (MMY, TBE). 17 ind. Hovsfjæra 6.12 (HER, GDY). 15 ind. Ørland, Ø. 28.12 (ESÆ, FFA).

Tundragås *Anser albifrons*

Årets forekomst var meget sterk og involverte anslagsvis 5 ind. på vårtrekk og minst 29 ind. på høsttrekk. **Alle funn:** 1 2K (*albifrons*) Storøya, Gaulosen, M. 16.4 (DOB). 1 ad. Gaulosen, M. 22.4 (ETH, KAS). 1 2K (*albifrons*) Gaulosen, T. 30.4 (KAS). 2 ind. (*albifrons*) Rotodden, Stugusjøen, Tydal 23.5 (TRE). 1 ad. og 1 juv. Grandefjæra 30.10 (GBA). 7 ind. (*albifrons*) Sistranda, F. 15.-25.11 (Björg Støen). 7 ind. (*albifrons*) Muan, Meldal 9.-23.11 (ONO, SON, KIJ, DBS, TIM, HMH, Kari Wormdal m.fl.). 1 ind. (*albifrons*) vindmøllene ved Brekstad, Ø. 23.11 (MMY, TRØ, TBE). 1 1K (*flavirostris*) Grandefjæra v/ småbåthavna 23.11 (TRØ). 1 ad. Grandefjæra v/ småbåthavna 23.11 (TRØ). 10 ind. Hoøya 30.11 (KAS, ETH, BES). 1 ad. (*albifrons*) Grande 30.11 (KAS, ETH, BES). 6 ad. Hovsfjæra 6.12 (HER, GDY). 1 ad. Fjæraveien, Ø. 8.12 (GDY, HER, MVE). 12 ad. og 2 juv. Grande 8.12 (GDY, HER, MVE).

Dverggås *Anser erythropus* <0,1>

Fuglen betraktes som trolig den samme som i 2001 (Solbakken m.fl. 2005), og teller ikke som et nytt funn. **Alle funn:** 1 ad. Grandefjæra 17. og 19.4 (TBO).

Sju voksne tundragjess Sistranda Frøya 27. november 2003. Foto: Björg Støen.

Grågås *Anser anser*

Vårtrekk innland: 1 ind. Udduvoll, M. 22.3 (ETH, KAS). 1 ind. Garbergøyan, Selbu 16.4 (GBA). 9 ind. Neaosen, Selbu 17.4 (GBA). 3 ind. Einan, Selbu 30.4 (TRE, KMO). **Høsttrekk Selbu:** 9 ind. Storøya, Selbu 12.9 (GBA). 9 ind. Nea v/Storøya, Selbu 19.9 (TRE). 16 ind. Nea v/Storøya, Selbu 10.10 (TRE). 20 ind. Storøya, Selbu 16.10 (TRE). 24 ind. Nea v/Storøya, Selbu 19.10 (TRE). 3 ind. Vikaengan, Selbu 1.11 (GBA). 3 ind. Vikaengene-Årsøya, Selbu 13.-21.11 (TRE, KMO). **Høsttrekk:** 2000 ind. Gaulosen, M. 30.8 (Arne Follestad). 2414 ind. Gaulosen, M. 1.9 (DOB). 382 ind. Stadsbygd, Rissa 16.9 (GBA). **Sene høst- og vinterfunn:** 179 ind. Grandefjæra 30.10 (GBA). 4 ind. Titran 2.11 (MMY, KAS, BES, ESÆ m.fl.). 8 ind. Gaulosen, M. 15.11 (KAS). 84 ind. Grande 30.11 (ETH, KAS, BES). 157 ind. Fjæraveien, Ø. 20.12 (HER). 133 ind. Ørland, Ø. 28.12 (ESÆ, FFA).

Stripegås *Anser indicus*

Forekomsten i 2003 betraktes å omfatte minst 40 ind. **Alle funn:** 27 ad. (alle uten ring) Hostonvatnet, O. 7.6 (KAS). 13 ind. Udduvoll, M. 7.6 (TON). 3 ind. Hoøya 8.6 (HER). 1 ad. Grandefjæra 6.8 (MVE, HER). 1 ind. Litvatnet, A. 16.8 (ESÆ, THA). 5 ad. Gaulosen, M. 30.8 og 2.9 (TAO, RAA, ØAA, J.Liland, DOB). 1 ind. Nea v/Storøya, Selbu 28.9-10.10 (TRE, KMO).

Snøgås *Chen carulescens* <0,6>

Fuglen er den samme som ble sett i 2001-2002 og teller ikke som et nytt funn. **Alle funn:** 1 ind. (mørk fase) Brekstad og Grande 30.10-16.11 (GBA, HER, MMY, MVE, TBE, TBO).

Kanadagås *Branta canadensis*

Nevneverdige funn: 1 ind. Aursunden, Røros 15.-20.4 (KAS, BES, GAS). 43 ind. Storøya, Selbu 5.12 (TRE). 213 ind. Storøya, Gaulosen,

M. 26.12 (DOB). 1 ind. Litvatnet, T. 28.12 (GBA). 166 ind. Hovsfjæra 20.12 (HER). 134 ind. Årsøya-Vikvarvet, Selbu 21.11 (TRE).

Hybrid kanadagås *Branta canadensis* x tundragås *Anser albifrons*

Fuglen betraktes som den samme som er sett på samme lokalitet tidligere år. **Alle funn:** 1 ind. Grøslidammen, Tydal 27.4 (TRE).

Hvitkinngås *Branta leucopsis*

Totalt 844 ind. ble sett på vårtrekk langs ytterkysten, mens hele 7027 ind. er registrert på tilsvarende høsttrekk. Utover det regulære trekket på kysten er 1 ind. registrert i Gaulosen dette året. **Vårtrekk ytterkyst:** 5 ind. Ulvøya, Hitra 12.4 (EKK). 149 ind. Gjæsingen 30.4 (DOB). 665 ind. Gjæsingen 2.5 (DOB, TBO). 25 ind. Grogna, Gjæsingen, F. 1.6 (DOB, TBO). **Høsttrekk ytterkyst:** 270 ind. Titran 20.9 (ESÆ, KAS, MMY, ETH, BES). 520 ind. Titran 21.9 (KAS, MMY, ESÆ, ETH, BES). 200 ind. Titran 22.9 (KAS). 500 ind. Titran 23.9 (KAS). 90 ind. Titran 24.9 (KAS, AAM). 12 ind. Titran 26.9 (KAS, TRØ, AAM, AWI). 278 ind. Gjæsingen 27.9 (DOB, TBO). 70 ind. Titran 27.9 (AWI m.fl.). 4500 pt. S Valsneset 27.9 (HER). 400 ind. Gjæsingen 28.9 (DOB). 3 ind. Knarrlagssundet, Hitra 1.10 (AKA). 4 ind. Titran 4.10 (AWI, KAS, BES m.fl.). 3 ind. Gjæsingen 7.-13.10 (DOB). 190 ind. Titran 8.10 (TOS). 1 ad. og 1 juv. Sula 11.10 (TON, TKR, EKK, FSC). 37 ind. Titran 11.10 (BES, AWI, ETH, AAM m.fl.). 18 ind. Uthaug 11.10 (GDY, HER). **Funn ved Trondheimsfjorden:** 1 ind. Gaulosen, M. og T. 10.9-2.10 (DOB, ESÆ, AWI, GBA, TKR, EKK).

Ringgås *Branta bernicla*

Alle funn: 1 ind. (*brota*) Gaulosen, T. 22.4 (KAS, ETH, MMY). 80 ind. Hoøya 29.5 (GDY). 1 ind. Gardsholmen, Kjønsvika, Hemne 12.10 (AKJ). 1 ad. (*bernicla*) Nea v/Storøya, Selbu 10.-19.10 (TRE).

Gravand *Tadorna tadorna*

Sent høstfunn: 10 ind. Røstøya, Hemne 9.11 (GBA).

Mandarinand *Aix galericulata*

Alle funn: 1 M Nedre Leirfoss 19.4* (MVA, TVA, ESÆ).

Brunnakke *Anas penelope*

Sene høst- og vinterfunn: 1 ind. Straumen, Rissa 10.1 (ESÆ). 1 FF Vikaengene, Selbu 13.11 (TRE). 40 ind. Grandefjæra v/ småbåthavna 16.11 (MMY, TBE). 22 ind. Grandefjæra v/ småbåthavna 23.11 (MMY, TRØ, TBE). **Vårtrekk:** 1 M Litjvatnet, A. 15.3 (KAS, BES). 5 ind. Udduvoll, M. 22.3 (KAS, ETH, BES). **Hekking:** F m/ 3 pull. Orkelsjøen, Oppdal 7.7 (PWB).

Snadderand *Anas strepera*

Alle funn: 1 par Litjvatnet, A. 26.4 (MMY, TBE). 1 par Gaulosen, M. 29.6 (Tormod Amundsen). 2 ind. Gaulosen, M. 6.7 (HHV).

Krikkand *Anas crecca*

Vinterfunn: 1 M Nidarø 1.1 (ESÆ). 1 F Nidarø 3.1 (KAS). 5 F Nidarø 2. og 24.2 (GBA). 21 ind. Tarva 14.2 (HER, MVE). 1 F Nidarø 27.2 (ESÆ). 1 M og 4 F Ranheimsfjæra 28.11 (TRE). 74 ind. Tarva 1.12 (HER). 1 M og 5 F Ranheimsfjæra 21.-28.12 (DOB). **Vårtrekk:** 11 ind. Litjvatnet, A. 15.3 (KAS, BES). 7 M Udduvoll, M. 22.3 (KAS, ETH, BES). 16 ind. Volløya 26.3 (ESÆ). 4 M Storøya, Selbu 29.3 (GBA). 25 ind. Leinøra 7.4 (MMY). 59 M og 38 F Gaulosen, M. 16.4 (TBO). 66 ind. Mosjøen, Tydal 12.5 (TRE).

Stjertand *Anas acuta*

Alle funn nevnes. Vinterfunn: 1 M Brekstadfjæra 9.-27.1 (HER, GDY, MVE m.fl.). 1 M Lensvika, A. 17.1 (MVE). 1 FF Vigorbrua, Orkanger, O. 16.2 (HMH). 1 M Kråkvågsvaet 22.2 (MMY, ESÆ, THA, TGI). 1 M Litjvatnet, A. 2.3 (MVA). 1 F Tarva 1.12 (HER). **Vårtrekk:** 1 M Buvika 26.3 (KAS). 1 par Bergsneset, Selbu 17.4 (GBA). 1 par Gullikstad, Røros 22.4 (ESÆ, THA). 1 par Gaulosen, M. 9.5 (KAS, ETH, ESP). 2 par Gaulosen, M. 11.5 (KAS, BES). 1 M Uthaug 18.5 (KAS, BES, MVA). 1 M Slettestjønnna 25.5 (ESP m.fl.). 1 F Eidsvatnet 27.5 (MVE, HER, GDY, GME). 2 M Slettestjønnna 29.5 (PWB). 1 par Hoøya 8.6 (HER). **Høstfunn:** 5 ind. Eidsvatnet 31.8 (GME). 3 FF Gaulosen, M. 7.9 (AIO, COL). 4 FF Gaulosen, T. 11.9 (ESÆ). 3 FF Garbergøyan, Selbu 12.9 (GBA). 7 FF Gaulosen, M. 20.9 (AWI). 1 F Grandefjæra 23.9 (TON). 10 ind. Storøra, Gaulosen, M. 8.-11.10 (DOB). 2 F Sengsdalsvatnet, Hellandsjøen, Hemne 12.10 (AKA, EHE). 1 M Kråkvåg 30.10 (GBA). 5 FF Gaulosen, M. 2.11 (ØAA, RAA, TBO).

Knekkand *Anas querquedula*

Ett hekkefunn ble gjort i Litjvatnet, A. **Alle funn:** 1 F Eidsvatnet 7.-8.5 (GME, GDY). 1 par Litjvatnet, A. 7.5 (HMH, Orkla lokallag). 1 M Haugatjønnna, Røros 18.5 (MMY, THA). 1 par Blåkkåtjønnna, Hølanda, M. 19.5 (MVE).

F m/ 1 pull. Litjvatnet, A. 27.6 (ONO). F m/ 3 pull. Litjvatnet, A. 9.7 (ETH, BAT). 1 FF Slettestjønnna 9.7 (ONO). 1 ind. Gaulosen, M. 11.7 (HHV).

Skjeand *Anas clypeata*

LRSK vurderer forekomsten i 2003 til å omfatte 19 individer. **Alle funn:** 1 par Gaulosen, T. 4.5 (ESÆ). 1 par Litjvatnet, A. 7.5 (NOF Orkla lokallag). 1 par Litjvatnet, A. 11.5 (ESÆ, BES, KAS). 2 par Eidsvatnet 14.-18.5 (KAS, BES, GDY, HER, MVA). 1 par Gaulosen, M. 14.5 (MVE). 1 par Grandefjæra v/ småbåthavna 18.5 (KAS, BES, MVA). 1 par Stavsengan 19.5 (KAS, ETH). 1 par Gaulosen, T. 20.5 (ESÆ). 3 M og 3 F Gaulosen, M. 24.6-6.7 (MVA, DOB, ESP, ESÆ, HHV, KAS, MVE). 1 FF Eidsvatnet 27.-31.8 (GME).

Taffeland *Aythya ferina*

Alle funn: 2 M Langen, Hådalen, Røros 8.5 (ESÆ, MVE).

Toppand *Aythya fuligula*

Vinterfunn: 3 ind. Nedre Leirfoss 1.1 (ESÆ). 1 ind. Øvre Leirfoss, T. 1.1 (ESÆ). 2 M og 1 F Nidarø 3.1 (KAS). 1 F Nidarø 2.2 (GBA). 1 M og 1 F Svean, Klæbu 2.2 (GBA). 3 ind. Nedre Leirfoss 24.2 (GBA). 10 M og 6 FF Nordset, Klæbu 24.2 (GBA). 2 M og 1 F Stavne, T. 24.2 (GBA). 12 M Nidelva, Klæbu og Trondheim 25.2 (GBA). 1 F Tarva 1.12 (HER). 9 M og 27 FF Ranheimsfjæra 25.12 (DOB). 6 FF Jonsvatnet 28.12 (GBA). **Vårtrekk:** 3 M og 2 F Neoset, Selbu 28.3 (GBA). **Nevneverdig hekkefunn:** F m/ 5 pull. Odda, Litlvatnet, T. 15.8 (GBA).

Bergand *Aythya marila*

Alle funn: 1 M Nordset, Klæbu 24.2 (GBA). 1 F Fitjan, Selbu 13.5 (GBA). 1 par Garbergøyan, Selbu 13.5 (GBA). 1 M Gaulosen, M. 6.-25.6 (ESP, ETH, KAS). 1 par Nordre Snøfjelltjønnin, Oppdal 10.6 (MMY, KAS). 1 par Finnkoisjøen, Meråker og Tydal 24.6 (TRE). 1 M Gaulosen, M. 21.9 (ESP). 1 FF Litlvatnet, T. 2. og 28.10 (GBA). 1 1K M og 1 F Leira, Botnen, Rissa 16.11 (MMY, TBE). 6 FF Gangåsvatnet, O. 24.11 (ONO). 6 ind. Litlvatnet, T. 29.11 (GBA).

Ærfugl *Somateria molissima*

Innlandsfunn: 2 M Selbusjøen, Brøttem, Klæbu 20.12 (MVA).

Praktærfugl *Somateria spectabilis*

Alle funn: 2 M (2K) og 8 F Hovsfjæra 9.1 (HER). 2 M og 3 F Garten 17.1 (HER, MVE). 2 M (2K) og 6 FF Brekstadfjæra 18.1 (KAS, MVA, ETH, BES). 1 M (2K) og 3 FF Uthaug 18.1 (MVA, KAS, ETH, TAO). 2 M (2K) og 5 F Brekstadfjæra 27.1 (HER). 1 F Lensvika, A. 9.2-10.4 (DOB, BES, ETH, KAS, MVA, MVE). 1 F og 1 2K M Brekstad 12.2 (MVE). 1 ad. M og 2 F Garten 12.2 (MVE). 7 ad. M, 4 M (2K) og 47 F Garten 22.2 (TBO). 2 M (2K) og 1 F Kråkvågsvaet 22.2 (MMY, ESÆ, THA, TGI). 2 ad. M, 2 M (2K) og 7 F Valsneset 6.3 (HER). 6 ad. M, 2

(2K) M og 42 FF Garten 15.3 (KAS, BES). 7 M (2K) og 11 F Brekstadfjæra 29.3 (TAO). 1 M og 2 F Grandefjæra 17.4 (TBO). 1 M Hoøya 25.6 (GDY). 1 1K M Grilstadfjæra 21.12 (DOB, TBO). 2 1K (M og F) Charlottelund, T. 28.12 (DOB).

Havelle *Clangula hyemalis*

Trekk innland: 5 M og 2 F Fikkjen, Selbu 11.5 (TRE, KMO). 3 ind. v/ utløpet av Molinga, Aursunden, Røros 18.5 (MMY, THA). 1 par Burusjøen, Midtre Gauldal 28.5 (OAF). 18 ind. i myting Stugusjøen, Tydal 18.9 (TRE). 2 ind. Burusjøen, Midtre Gauldal 13.10 (OAF). **Funn fra hekkeområdene:** 3 ind. Nordre Snøfjelltjønnin, Oppdal 10.6 (MMY, KAS). 5 M og 2 F Finnkoisjøen, Meråker og Tydal 24.6 (TRE). 14 pull. Finnkoisjøen, Meråker og Tydal 30.7 (TRE). 10 pull. Finnkoisjøen, Meråker og Tydal 12.8 (TRE). **Vinterfunn ferskvann:** 1 ad. M Nidelva v/Tiller, T. 24.2 (GBA). 1 ind. Litlvatnet, T. 6.-28.12 (GBA). **Stort antall:** 700 ind Kråkvågsvaet 22.2 (MMY, ESÆ, THA, TGI).

Svartand *Melanitta nigra*

Innlandsfunn: 2 par Jonsvatnet 3.5 (GBA). 5 ind. Langen, Hådalen, Røros 18.5 (MMY, THA). 2 ind. Momyrvatnet, Åfjord 18.5 (GDY, HER, KAG, KKO, SBR).

Sjørre *Melanitta fusca*

Større antall: 1060 ind. Malvikbukta til Midtsandan, Malvik 21.4 (SFB). 155 ind. Lauvøya, Åfjord 27.6 (GBA). **Funn fra hekkeområdene:** 9 ind. Langen, Hådalen, Røros 18.5 (MMY, THA). 1 par Lomtjønnna, Brekken, Røros 18.5 (MMY, THA). 3 M og 3 F Finnkoisjøen, Meråker og Tydal 24.6 (TRE). 1 M og 4 F vann mellom Finnshøg og Veslfinnshøg, Oppdal 5.7 (MMY, BRA). F m/ 6 pull. Finnkoisjøen, Meråker og Tydal 12.8 (TRE).

Brilleand *Melanitta perspicillata* **NSKF**

Fuglen er den samme som på samme lokalitet i perioden 2000-2002. **Alle funn:** 1 ad. M Brekka-Gaulosen, Skaun og M. 30.8-13.9 (TAO, AIO, AWI, BES, COL, ESP, ETH, HMH, KAS, KWO). Godkjent av NSKF (Mjølssnes m.fl. 2005).

Kvinand *Bucephala clangula*

Store antall: 534 ind. Gaulosen, M. 8.2 (DOB). 1000 ind. Orklaosen, O. 2.3 (ETH, BAT). 635 ind. Lensvika, A. 27.12 (DOB). **Uvanlig hekkelokalitet:** F m/ 5 pull. Finnkoisjøen, Meråker og Tydal 30.7 (TRE).

Lappfiskand *Mergus albellus*

Alle funn: 1 F Orkla, Orkanger, O. 1.1-11.3 (HMH, BAT, ESÆ, ETH, ONO m.fl.). 1 M og 1 FF Orkla, Orkanger, O. 18.1 og 5.3 (HMH, ONO). 1 F Gaulosen, T. 27.1-8.3 (ESÆ, DOB, THA, KAS, BES). 1 M Botngård, B. 8.3 (GDY, KAG). 1 par Kotengsvatnet, B. 13.4 (KKO). 1 M Liavatnet, B. 16.4 (GDY). 1 M Rovatnet, Hemne 9.-15.10 og 9.11 (GBA). 1 FF Lensvika, A. 28.10 (GBA).

Voksen hunn stivhaleand Eidsvatnet, Bjugn 27. mai 2003. Foto: Morten Venås.

1 M Lensvika, A. 25.11-27.12 (MVE, DOB, ONO, T. I. Martinsen).

Laksand *Mergus merganser*

Nevneverdige funn: 6 M og 8 FF Vessingsjøen v/Nesjødammen, Tydal 18.2 (TRE, Reinert Aas). 1 F Titran 4.10 (AWI m.fl.). 1 FF Stugu-sjøen, Tydal 30.11 (TRE).

Stivhaleand *Oxyura jamaicensis* NSKF <0,3>

Alle funn av arten er plassert på C-lista av NSKF. De to første funnene var begge enslige hanner i Litjvatnet, Agdenes henholdsvis 17.11.1991 (Bosy & Clarke 1993) og 12.-14.5.1995 (Jensen & Mjøs 1998). **Alle funn:** 1 F Eidsvatnet 27.5* (MVE, GME, GDY, HER). Godkjent av NSKF (Mjølssnes m.fl. 2005).

Fasan *Phasianus colchicus*

Alle funn: 1 M Titran 15.3 (MMY, ETH). 1 M Kverva, F. 3.5 (MMY, KAS, BES). 2 M Nordskag, F. 3.5 (KAS, BES, MMY). 2 ind. Nordskag, F. 30.8 (MMY, SPR). 1 F Nordskag, F. 1.11 (ESÆ, BES, KAS).

Vaktel *Coturnix coturnix*

Fem ind. ble hørt syngende i 2003. **Alle funn:** 1 sy. Tungen, Gjølme, O. 4.-19.6 (MMA, AIO, COL, ETH, HMH, KAS, MMA, MKL). 1 sy. Storfosna 11.6 (Jon Pettersen, HER). 1 sy. Buvika 16.6-1.7 (ESP, MMY, MVE). 1 sy. Råkvåg, Rissa 10.7 (GDY). 1 sy. Gravværk, M. 3.-17.8 (ESP).

Smålom *Gavia stellata*

Store antall: 35 ind. Gjæsingen 30.4 (DOB). 7 ind. Døsvika, B. 20.12 (HER).

Storlom *Gavia arctica*

Funn fra hekkeområdene: 1 ind. Nordre Snøfjelltjønnin, Oppdal 10.6 (MMY, KAS). 1 par m/ 2 pull. Finnsjøen, Oppdal 5.7 (MMY, BRA). 2 ind. Storhiåsjøen, Midtre Gauldal 30.7 (OAF). **Vinterfunn:** 2 ind. Garten 17.1 (HER, MVE). 1 ind. Tarva 28.1 (HER). 1 ind. Tarva 14.2 (MVE, HER). 3 ind. Kråkvågsvaet 22.2 (MMY, ESÆ, THA, TGI).

Islom *Gavia immer*

Store antall: 30 ind. Tarva 28.1 (HER). 16 ind. Været, Tarva, B. 28.1 (HER). 21 ind.

Tarva 14.2 (HER, MVE). 22 ind. Storfosna 22.2 (ESÆ, TGI, MMY, THA). 6 ind. Valsneset 6.3 (HER).

Gulnebbblom *Gavia adamsii*

Alle funn: 1 2K Garten 17.1 (MVE, HER). 1 ad. Været, Tarva, B. 13.2 (MVE, HER). 1 ind. Tarva 14.2 (MVE, HER). 1 ind. Kråkvågsvaet 22.2 (MMY, ESÆ, THA, TGI). 2 ind. Grandefjæra nord 23.2 (TBO). 1 ind. Storfosna 23.2 (ESÆ, TGI, MMY, THA). 1 ind. Garten 15.3 (KAS, BES). 2 ind. Stabben, Titran 16.3 (ETH, MMY). 11 ind. Grandefjæra 18.4 (TBO). 3 ind. Valsneset 19.4 (TBO). 7 ind. Grogna, Gjæsingen, F. 4.5 (DOB, TBO). 1 ind. Titran 3.10 (BES, AWI). 1 ind. Titran 11.10 (TAO m.fl.). 1 ind. Titran 31.10 (ESÆ, MMY). 1 ind. Vikhammar, Malvik 9.11 (IHA). 1 ad. Kråkvåg 10.11 (MVE).

Dvergdykker *Tachybaptus ruficollis*

Alle funn: 1 ind. Gammelosen, O. 27.12.2002-1.4.2003 (HMH, ESÆ, MVE, ONO, THA, AWI). 4 ind. Straumen, Rissa 10.1 (ESÆ) og 10.2 (MVE). 1 ind. Garten 17.1 (MVE, HER). 1 ind. Uthaug havn 17.1-6.3 (HER, KAS, BES, TAO, ESÆ, MVE m.fl.). 1 ind. Hoøya 18.1 (ETH, KAS, MVA). 2 ind. Været, Tarva, B. 13.2 (MVE, HER). 2 ind. Uthaug havn 22.2 (MMY, ESÆ, THA, TGI). 1 ind. Hommelvik, Malvik 11.3 (IJØ). 2 ind. Gaulosen, T. 8.4 (ESÆ, MMY). 1 ind. Tippen, Selbusjøen, Klæbu 13.4 (KWO). 1 ind. Kotengsvatnet, B. 14.4 (KKO). 1 ind. Kroken, Glåmos, Røros 14.4 (KAS, BES). 1 ind. Botngård, B. 21.12 (MVE).

Toppdykker *Podiceps cristatus*

Alle funn: 1 ind. Været, Tarva, B. 28.1 (HER). 1 ind. Viggja, Skaun 2.3 (MVA). 4 ind. Gaulosen, Skaun, M. og T. 25.3-16.4 (DOB, ESP, MVE, THA m.fl.).

Gråstrupedykker *Podiceps grisegena*

Innlandsfunn: 1 ind. Kroken, Glåmos, Røros 7.1 (TRE). **Større antall:** 28 ind. Været, Tarva, B. 28.1 (HER). 100 ind. Garten 22.2 (IHA, TSØ, ASØ). 101 ind. Grandefjæra-Garten 16.4 (TBO). **Annet:** 1 ind. (albino) Garten 12.2-15.3 (HER, ASØ, IHA, MVE, TBO, TSØ, AWI).

Horndykker *Podiceps auritus*

Funn fra Trondheimsfjorden: 1 ind. Midtsand, Malvik 16.4 (ESÆ). **Funn fra hekkeområdene:** 1 par hekket Låen 4.5-30.6 (TRE). 1 ind. Kroken, Glåmos, Røros 8.5 (MVE, ESÆ). 2 ind. Løken, Aursunden, Røros 10.5 (TRE). 8 ind. Fikkjen, Selbu 11.5 (TRE, KMO). 2 ind. Rambergsjøen, Røros 18.5 (MMY, THA). 1 par hekket Blåkkåtjønn, Hølanda, M. 19.5 (MVE, ESP). 1 par Stråsjøen, Selbu 20.5 (TRE, KMO). 1 ind. Gaustadvatnet, Korsveien, M. 24.5 (ESP). 1 ad. m/ 1 pull. Stikkilen, Røros 29.5-29.7 (TKR, EKK, TRE, KMO, KAS, BES). 2 par hekket Vennatjønn, Malvik sommeren 2003 (Steinar Kirkeby). 1 ad. Ringvatnet, Meldal 7.6 (KAS). 6 ad. Reksåsvatnet, Skaun 8.6 (KAS,

BES). 1 ind. Langåsvatnet, M. 22.6 (KAS). 5 ind. Ringvatnet, Meldal 1.7 (KAS). 1 pull. Abbortjønn, Brekken, Røros 9.8 (GBA). 2 ad. Haugatjønn, Brekken, Røros 9.8 (GBA). **Stort antall:** 32 ind. Tarva 28.1 (HER).

Gulnebbblire *Calonectris diomedea* NSKF

<0,1>

Ny art for fylket. **Alle funn:** 1 ind. Sula 4.10 (THA). Godkjent av NSKF (Olsen & Mjølssnes 2007)

Grålire *Puffinus griseus*

Totalt 22 ind. ble sett i 2003. **Alle funn:** 1 ind. Gjæsingen 14.8 (DOB). 3 ind. Frohavet, Tarva, B. 22.8 (MVE, HER). 3 ind. Frohavet, Tarva, B. 23.8 (MVE, AWI, HER). 4 ind. pt N Titran 31.8 (MMY, SPR). 1 ind. Titran 21.9 (ESÆ, ETH). 1 ind. Titran 22.9 (KAS). 1 ind. Titran 2.10 (KAS). 1 ind. Titran 4.10 (AWI). 7 ind. pt S Titran 17.10 (MMY, SPR, PIV).

Havlire *Puffinus puffinus*

Totalt 7 ind. ble sett i 2003. **Alle funn:** 1 ind. Gjæsingen 15.8 (DOB, TBO). 2 ind. Gjæsingen 17.8 (DOB, TBO). 3 ind. Frohavet, Tarva, B. 23.8 (MVE, HER). 1 ind. Titran 4.10 (AWI).

Havsvale *Hydrobates pelagicus*

Alle funn: 5 ind. Tarva 23.8 (MVE, AWI, HER).

Havsule *Morus bassanus*

Funn fra Trondheimsfjorden: 1 ind. Trolle, T. 12.5 (O.A. Fuglesang, G.O. Schanke).

Storskarv *Phalacrocorax carbo*

Innlandsfunn: 1 juv. Gjetjønn, Røros 16.-17.8 (KAS, Olav Solbakken). **Stort antall:** 2100 ind. Grogna, Gjæsingen, F. 27.9 (DOB, TBO). **Funn fra tidligere år:** 2 ind. Vennatjønn, Malvik sommeren 2001 (Steinar Kirkeby).

Toppskarv *Phalacrocorax aristotelis*

Hekkefunn: 8 ad. hekket Andstein, Roan 27.6 (GBA).

Egretthegre *Ardea alba* NSKF <0,3>

Tredje funn i fylket. De to første var fra Svellingen, Frøya 22.4.2001 (Mjølssnes m.fl. 2006) og Eidsvatnet, Bjugn 24.5.2001 (Solbakken m.fl. 2003). **Alle funn:** 1 ind. Titran 25.-26.5* (Bjørn Nordskag, Eva Nordskag, KAS, BES, ETH, BAT). Godkjent av NSKF (Mjølssnes m.fl. 2005).

Havørn *Haliaeetus albicilla*

Innlandsfunn: 1 ind. Odda, Litlvatnet, T. 16.2 (GBA). 1 subad. Hovin, M. 23.2 (TBE). 1 ad. Rognes, Midtre Gauldal 23.2 (TBE). 1 ad. Aunegrenda, Holtålen 18.5 (DOB). 1 2K Åmotsdalen, Oppdal 11.6 (KAS). 1 ad. Haltdalsfjella, Holtålen 15.6 (DOB). 1 ad. Ryphusan, Vinstradalen, Oppdal 5.7 (MMY, BRA). 1 subad. Unndalsvatnet, Oppdal 20.8 (KAS). 1 ad. Brattskarven, Oppdal 21.8 (KAS). 1 ad. Bogen ved Kotsøy, Midtre

Gauldal 23.11 (ETH, BAT). 2 ind. Ler, M. 23.11 (ETH, BAT). **Stort antall:** 21 ind. Gjæsingen 26.10 (DOB, TBO).

Sivhauk *Circus aeruginosus* <0,20>

Alle funn: 1 FF Sula 6.10 (MVE, BFU, KHE, THA). **Funn fra tidligere år:** 1 ad. F Grande-fjæra 9.6-6.7.2002 (GDY, HÅS, AFO).

Myrhauk *Circus cyaneus*

Alle funn: 1 FF Været, Tarva, B. 13.2 (HER, MVE). 1 FF Titran 12.4 (MMY, TRØ, TBE). 1F Laugen, Skaun 11.5 (KAS, BES). 1 ad. M Øversjøen, Brekken, Røros 21.5 (MVE). 1 FF Hamran, Storsvollva, Tydal 27.7 (TRE). 1F vest for Røsjøen, Røros 30.7 (KAS). 1 par og 3 juv. Unndalsvatnet, Oppdal 20.8 (KAS). 1 juv. Elgsjøen, Oppdal 22.8 (KAS). 1 FF Nes 17.9 (MVE, GDY).

Hønehauk *Accipiter gentilis*

LRSK har mottatt data fra hønehaukprosjektet i Sør-Trøndelag for 2003. Totalt 93 lokaliteter ble undersøkt i prosjektets regi. Av disse ble hekking konstatert på 31 lokaliteter, 3 lokaliteter hadde sannsynlig hekking, 15 lokaliteter hadde mulig hekking, mens på 44 lokaliteter ble ingen fugler observert (Runar Jacobsson pers. medd.).

Musvåk *Buteo buteo*

Alle funn: 1 ind. Gullikstad, Røros 20.4 (KAS, BES, GAS). 1 ind. Buvika 6.5 (MVE). 1 ind. Røros sentrum, Røros 3.8 (ESÆ).

Kongeørn *Aquila chrysaetos*

Hekkefunn: LRSK har fått rapport om tre vellykkede hekkefunn fra Oppdal sommeren 2003, samt observasjoner fra flere andre hekkelokaliteter. Disse tas ikke med her.

Kystobservasjoner: 1 2K Valsneset 19.1 (ESÆ, THA, TGI). 1 ind. Tarva 14.2 (MVE, HER). 1 ad. Gaulosen, T. 19.3 (ETH). 2 subad. Skardsvåg, F. 12.4 (MMY, TRØ, TBE). 1 subad. Skarpsnesvatnet, F. 12.4 (MMY, TRØ, TBE). 1 ind. Loknes, F. 21.9 (TKR, EKK). 1 ad. Nordskag, F. 12.10 (AWI). 1 1K Lysøysund, B. 22.12 (MVE, HER).

Fiskeørn *Pandion haliaetus*

Alle funn: 1 ind. Nesvatnet, Hemne 27.4 (Robert Haugen). 1 ind. Hoøya, Selbu 4.5 (Torgeir Møst). 1 ind. Sundet, Røros 18.5 (MMY, THA). 1 ind. Samsjøvola, Midtre Gauldal 23.5 (OAF). 1 ind. Molinga, Røros 29.5 (TKR, EKK). 1 ind. Heggstadmoen, T. 30.5 (MMY). 1 ind. Fitjan, Selbu 9.7 (GBA). 2 ind. Håsjøen, Røros 16.7 (KAS).

Tårnfalk *Falco tinnunculus*

Vinterfunn: 1 ad. F Været, Tarva, B. 13.2 (MVE, HER).

Dvergalk *Falco columbarius*

Vårtekk: 1 F Titran 15.3 (ETH, MMY). 1 M Kamvikfjellet, Snillfjord 8.4 (KAS).

Jaktfalk *Falco rusticolus*

Funn fra hekkeområdene: Fire vellykkede hekkefunn er rapportert fra Midtre-Gauldal

(OAF), Holtålen (OAF), Oppdal (PWB) og Tydal (TRE), mens det foreligger obs. av 1 ind. Hemne 11.5 (GBA). 2 ind. Rennebu 17.5 (ØAA, RAA) og 1 ad. Rennebu 17.7 (HMH, Kari Wormdal). **Øvrige funn:** 1 1K F Tarva 24.8 (MVE, AWI, HER). 1 juv. Burusjøen, Midtre Gauldal 11.9 (OAF). 1 ind. Haltdalen, Holtålen 4.10 (DOB). 1 juv. Vikaengene, Selbu 21.11 (TRE). 1 ad. Feragen, Røros 19.12 (TRE, KMO).

Vandrefalk *Falco peregrinus*

LRSK har mottatt data fra vandrefalkprosjektet i Sør-Trøndelag for 2003. En rekke lokaliteter ble undersøkt i prosjektets regi i løpet av året. Hekking ble konstatert på åtte lokaliteter (totalt minimum 15 pull.), fire lokaliteter hadde sannsynlig hekking, tre lokaliteter hadde mulig hekking, mens på en tidligere lokalitet ble det konstatert at arten ikke hekket. (Lorentz Noteng pers. medd.). **Øvrige nevneverdige funn:** 1 ad. Uthaug 18.1 (KAS, MVA, ETH). 1 F Stavsengan 13.4 (MMY). 1 FF Laugen, Skaun 21.4 (ØAA, RAA). 3 ind. Øysand 24.4 (KAS, ØAA, CKA, ELD). 1 1K Gjølmesøren 16.8-5.9 (HMH).

Vannrikse *Rallus aquaticus*

Alle funn: 1 ind. Titran 31.10 (KAS). 1 ind. Litjvatnet, A. 25.11 (MVE). 2 ind. Litjvatnet, A. 1.12 (ONO, TIM).

Åkerrikse *Crex crex*

Alle funn: 1 sy. Kråkvåg 19.6 (Jan Terje Nilsen). 1 sy. Klett, T. 23.6 (MMY). 2 sy. rm. Ree/Muan, Meldal 23.6-16.7 (ONO, KAS, SON). 1 sy. Haltdalen, Holtålen 20.-21.7 (DOB).

Sivhøne *Gallinula chloropus*

Fuglen var trolig den samme som ved samme lokalitet i 2002. **Alle funn:** 1 ind. Ringve, T. 25.4-18.5 (TKR, BAT, EKK, ETH, ESÆ, MMY).

Sothøne *Fulica atra*

Arten hekket både i Låen og Eidsvatnet. **Alle funn:** 1 ind. Øvre Leirfoss, T. 1.1 (ESÆ). 6 ind. (hekking) Låen 4.4-15.7 (GBA, KMO, MVE, TRE). 1 ind. Litjvatnet, A. 13.4 (ETH, BAT). 1 ind. Laugen, Skaun 21.4-11.5 (ØAA, BES, RAA, ETH, KAS). 1 ind. Valen, Jonsvatnet, T. 21.-24.4 (GBA). 1 ind. Nidarø 23.-25.4 (KAS, EKK, TKR). 2 ind. Hovin, Midtre Gauldal 29.4 (ESÆ). 1 ind. Kleppeshølen, Ler, M. 6.5 (MVE). 1 par ruget Eidsvatnet 18.5 (KAS, BES, MVA). 1 ind. Nidarø 21.5 (KAS, ESP, ETH, ESÆ). 1 ad. m/ 1 pull. Eidsvatnet 22.6 (ESÆ). 3 ind. Litjvatnet, A. 25.11 (MVE). 2 ind. Litjvatnet, A. 30.11 (KAS, ETH, BES, DOB).

Trane *Grus grus*

Første vårfunn: 1 ind. Vormstad, O. 29.3 (SON, DBS m.fl.). 1 ind. Storøra, Gaulosen, M. 9.4 (DOB). **Store antall:** 316 ind. Ree/Muan, Meldal 18.8-4.9 (SON m.fl.). 129 ad. 13 juv. Selbu, Selbu 12.9 (GBA). 422 ind. Meldal, Meldal 14.9 (GBA). **Sent høstfunn:** 2

ad. og 1 1K Klæbu, Klæbu 2.11 (Torkild Bakken).

Tjeld *Haematopus ostralegus*

Sene høst- og vinterfunn: 3 ind. Valsneset 19.1 (ESÆ, TGI, THA). 2 ad. og 2 2K Været, Tarva, B. 28.1 (HER). 1 ind. Grilstadfjæra 28.11 (TRE). 2 ind. Uthaug 30.11 (KAS, ETH, BES). 1 ind. Uthaug havn 21.12 (MVE). 1 ind. Grilstadfjæra 28.12 (DOB). **Innlandsfunn:** 2 ind. Fikkjen, Selbu 16.4 (TRE). 4 ind. Storøya, Selbu 16.4 (TRE). **Stort antall:** 430 ind. Gaulosen, M. 12.4 (KAS, Arild Husby).

Dverglo *Charadrius dubius*

Alle funn: 1 ind. Stavsengan 27.4 (ETH). 1 par Kvål, M. 6.5 (MVE). 1 ind. Volløya 7. og 10.5 (HHV, THA). 1 ind. Kroken, Glåmos, Røros 8.5 (ESÆ, MVE). 1 ind. Gjølmesøren 16.5 (HMH). 1 par Solhus, Fannrem, O. 16.5-4.6 (HMH). 1 ind. Kroken, Glåmos, Røros 18.5 (MMY, THA). 1 ind. Kroken, Glåmos, Røros 29.5 (TKR, EKK). 1 par Trettøy, Fannrem, O. 31.5-14.6 (HMH). 1 ind. Orkla, O. 1.6 (HMH). 1 ad. i fluktspill Solhusøra, O. 15.6 (KAS, ETH). 4 ind. Søberg ved cementstøperi, M. 14.7 (ESP). 1 ind. Gaulosen, T. 17.7 (ESÆ). 2 ad. spilte skadet Kuba (ovenfor Melhusbrua), M. 20.-27.7 (ESP). 2 ind. varslet Storrønningen, Kvål, M. 30.7 (ESP). 1 1K Gaulosen, M. 5.8 (THA). 2 1K Gaulosen, M. 8.-15.8 (KAS, ESP). 1 ind. Stavsengan 10.8 (ETH, BAT, ØAA, ESÆ). 1 1K Gjølmesøren 15.-17.8 (HMH). 1 1K Gaulosen, M. 16.8 (ØAA, RAA). 1 1K Gaulosen, M. 24.8 (THA).

Sandlo *Charadrius hiaticula*

Tidlig vårtrekk: 3 ind. Grandefjæra nord 15.3 (KAS, BES).

Boltit *Charadrius morinellus*

Alle innkomne funn: 1 F spill. Nordre Snøfjelltjønning, Oppdal 10.6 (MMY, KAS). 1 F spill. Ryggen, Åmotsdalen, Oppdal 12.6 (KAS, MMY). 13 ad. og 1 pull. Storvigelen, Røros 21.7 (KAS). 3 ad. og 3 juv. Vigelskaftet, Røros 29.7 (KAS).

Heilo *Pluvialis apricaria*

Tidlig vårtrekk 2 ind. Tiller, T. 15.3 (SPR).

Tundralo *Pluvialis squatarola*

Sent høsttrekk: 8 1K Grandefjæra 2.11 (TBO).

Vipe *Vanellus vanellus*

Sent høst- og vinterfunn: 220 ind. Grandefjæra v/ småbåthavna 16.11 (MMY, TBE). 1 ind. Gaulosen, T. 21.11 (ESÆ). 195 ind. Grandefjæra v/ småbåthavna 23.11 (MMY, TRØ, TBE). 75 ind. Grande 8.12 (HER, GDY, MVE).

Polarsnipe *Calidris canutus*

Nevneverdige lokaliteter: 10 ad. Aursunden, Røros 21.5 (MVE). 2 juv. Gaulosen, M. 12.8 (ESP). 1 ind. Gaulosen, T. 13.8 (ESÆ). **Stort antall:** 400 ind. Grandefjæra 28.8 (HER).

Svarthalespove av underarten *islandica*
Gaulosen, Melhus 9. mai 2003.
Foto: Kjetil Aa. Solbakken.

Sene høst- og vinterfunn: 1 ind. Valsneset 19.1 (ESÆ, TGI, THA). 45 ind. Grandefjæra v/ småbåthavna 16.11 (MMY, TBE). 27 ind. Grandefjæra v/ småbåthavna 23.11 (MMY, TRØ, TBE).

Sandløper *Calidris alba*

Kun ett meget sent funn i 2003. Dette er det andre året på rad med bare ett funn av arten.
Alle funn: 1 1K Gaulosen, T. 2.11 (HHV, KWO).

Dvergsnipe *Calidris minuta*

Ferskvannsfunn: 1 ind. Litjvatnet, A. 16.8 (ESÆ, THA).

Temmincksnipe *Calidris temminckii*

Alle funn: 1 ind. Kroken, Glåmos, Røros 18.5 (MMY, THA). 3 spill. Rusasetvatnet, Ø. 18.5 (KAS, BES, MVA). 2 ind. Gaulosen, T. 20.5 (ESÆ). 2 ind. Gaulosen, M. 23.5 (AWI, HHV). 3 ind. Rotodden, Stugusjøen, Tydal 23.5 (TRE). 1 ind. Stugusjøen, Tydal 23.5 (TRE). 2 ind. Volløya 23.5 (AWI, HHV). 2 ind. Løken, Aursunden, Røros 24.5 (TRE). 1 par Sjøætra, Orkelsjøen, Oppdal 25.5 (PWB). 2 ind. Gaulosen, M. 2.6 (ØAA, RAA). 2 ind. Gaulosen, M. 5.6 (AWI, HHV). 3 ind. Orkla, O. 7.-14.6 (HMH m.fl.). 2 ind. Trettøy, Fannrem, O. 8.6 (HMH). opptil 5 ind. Grønøra, O. 13.-20.6 (Steve Halsetrønning, HMH). 1 ind. Gaulosen, M. 18.6 (AIO). 1 ind. Gaulosen, M. 24.6 (ESÆ, KAS, BES, ETH, MMY m.fl.). 2 ind. Slåbergstjønnin, Oppdal 5.7 (MMY, BRA). 5 ind. Gjølmesjøen 7.7-3.8 (HMH). 1 ad. og 4 juv. Orkelsjøen, Oppdal 9.7 (PWB). 2 ind. Gaulosen, M. 15.8 (ESP).

Spissshalesnipe *Calidris acuminata* NSKF <0,2>

Andre funn i fylket. Det første var på Gaulosen 24.8.-7.9.1999 (Mjøs & Solbakken 2002).
Alle funn: 1 ad. Gaulosen, M. 24.-25.6* (ESÆ, KAS, BES, ETH, MMY m.fl.). Godkjent av NSKF (Mjøsnes m.fl. 2005).

Myrsnipe *Calidris alpina*

Vinterfunn og mulig overvintrende fugl: 1 ad. Grandefjæra 18.1 (TAO). 10 ind. Brekstadfjæra 1.3 (AWI). 30 ind. Grandefjæra v/ småbåthavna 15.3 (KAS, BES). 100 ind. Grandefjæra v/ småbåthavna 16.11 (MMY, TBE). 30 ind. Grandefjæra v/ småbåthavna 23.11 (MMY, TRØ, TBE). **Fra hekkeområdene:** 4 ind. Løken, Aursunden, Røros 10.5 (TRE). 1 ind. Rotodden, Stugusjøen, Tydal 23.5 (TRE). 2 ind. spill. Nordre Snøfjelltjønnin, Oppdal 10.6 (MMY, KAS). 40 ind. Ålmflåinn, Oppdal 12.6 (THA). 7 ind. Slåbergstjønnin, Oppdal 5.7 (MMY, BRA).

Fjellmyrløper *Limicola falcinellus*

Alle funn: 1 ind. Vika, Aursunden, Røros 21.5 (MVE). 1 ind. Molinga, Røros 29.5 (TKR, EKK). 11 ind. Finnfloen, Røros 20.7 (KAS, BES).

Brushane *Philomachus pugnax*

Mulig hekkelokalitet: 2 spill M Grandefjæra v/ småbåthavna 13.5 (KAS, BES). **Sent høstfunn:** 1 ind. Lade idrettsanlegg, T. 13.11 (TKR).

Kvartbekkasin *Lymnocyrtus minimus*

Alle funn: 2 ind. Eidsvatnet 1.5 (GME). 1 ind. Eidsvatnet 5.5 (HER). 1 ind. Valsneset 3.10 (HER). 1 ind. Titran 19.10 (MMY, SPR). 1 ind. Titran 21.10 (TOS). 1 ind. Titran 26.10 (IHA). 2 ind. Kråkvåg 10.11 (MVE, HER).

Dobbeltbekkasin *Gallinago media*

Arten er mye vanligere i deler av fjellregionen i fylket enn hva funnmassen tilsier. **Alle innkomne funn:** 1 spill. Haltdalen, Holtålen 10.-16.5 (DOB). Min. 1 spill. Skarpdalen, Tydal 10.-24.6 (TRE). 2 ind. Slåbergstjønnin, Oppdal 10.6 (MVE). 4 spill. Glupen, Oppdal 23.6 (KAS, BES, ETH). 1 ind. spilte skadet Aunegrenda, Holtålen 5.7 (DOB). 1 ind. Gjetbergmyra, Røros 18.7 (KAS). 1 ad. Finnfloen, Røros 20.7 (KAS, BES).

Rugde *Scolopax rusticola*

Første vårfunn: 1 ind. Aunet, Snillfjord 25.3 (KAS). 1 ind. Engelsås, T. 25.3 (Geir Lasse Aune). **Sent høstfunn:** 1 ind. Halten, F. 11.11 (GBA).

Svarthalespove *Limosa limosa*

Alle funn: 1 ind. Eidsvatnet 8.5 (GDY, GME). 1 ind. Gaulosen, M. 9.5 (KAS, ETH, ESP). 1 ind. Grandefjæra 28.8 (HER). 1 ind. Grandefjæra v/ småbåthavna 14.9 (MMY). 2 ind. Gaulosen, M. 8.10 (DOB).

Lappspove *Limosa lapponica*

Vinterfunn: 1 ind. Grandefjæra v/ Televerkets antenner 18.1 (KAS). 4 ind. Været, Tarva, B. 28.1 (HER). 1 ind. Uthaug 1.3 (AWI). 2 ind. Uthaug 20.12 (HER). **Sent høstfunn:** 2 ind. Kråkvåg 10.11 (MVE, HER). **Vårtrekk:** 67 ind. Flatnesfjæra, Ø. 18.4 (TBO).

Storspove *Numenius arquata*

Vinterfunn: 1 ind. Uthaug 1.3 (AWI). 4 ind.

Været, Tarva, B. 1.12 (HER). **Vårtrekk:** 49 ind. Gaulosen, M. 12.4 (KAS, Arild Husby).

Sotsnipe *Tringa erythropus*

Høsttrekk: 1 1K Gaulosen, M. 30.7 (ESP). 1 ind. Leangenbukra 30.7 (MMY, BRA). 2 ind. Grandefjæra 16.8 (ESÆ, THA). 1 ind. Gaulosen, T. 27.8 (ESÆ). 1 1K Grandefjæra v/ småbåthavna 12.9 (MMY). 1 1K Grandefjæra v/ småbåthavna 14.9 (MMY).

Gluttsnipe *Tringa nebularia*

Første vårfunn: 2 ind. Brekkvatnet, B. 26.4 (MMY, TBE). 3 ind. Eidsvatnet 26.4 (MMY, TBE). 1 ind. Store Gjølgevatn, B. 26.4 (MMY, TBE). 1 ind. Stavsengan 29.4 (ETH, KAS, BAT).

Skogsnipe *Tringa ochropus*

Første vårfunn: 1 ind. Stavsengan 13.4 (MMY). 1 ind. Nervik, Selbu 17.4 (GBA). 5 ind. Kroken, Glåmos, Røros 19.4 (KAS, BES).

Grønnstilk *Tringa glareola*

Første vårfunn: 4 ind. Holtvatna, Midtre Gauldal 9.5 (GBA). 1 ind. Stavsengan 19.5 (ETH, KAS).

Strandsnipe *Actitis hypoleucos*

Første vårfunn: 1 ind. Stavsengan 8.5 (ETH).

Svømmesnipe *Phalaropus lobatus*

Funn fra hekkeområdene: 1 F Stråsjøen, Selbu 20.5 (TRE, KMO). 2 ind. Molinga, Røros 24.5 (TRE). 7 ind. Slettestjønna 24.5 (ØAA, RAA). 15 ind. Slettestjønna 25.5 (MVA, AWI, HHV, SPR, KAS, BES). 5 ind. Kjølén, Tydal 29.5 (TRE, Ingebrikt Saxe Aasen). 4 ind. Nordre Snøfjelltjønnin, Oppdal 10.6 (MMY, KAS). 10 ind. Slåbergstjønnin, Oppdal 5.7 (MMY, BRA). 6 ind. Stråsjøen, Selbu 15.7 (KAS, BES). 3 1K Slettestjønna 28.7 (ØAA, RAA). 1 1K Storkvøvet, Trollheimen, Rennebu 31.7 (ØAA, RAA). **Kystfunn:** 1 ad. F Tarva 2.7 (HER). 10 ind. Tarva 22.8 (HER, AWI, MVE).

Polarjo *Stercorarius pomarinus*

Alle funn: 5 ad. og 6 subad. Frohavet, Tarva, B. 22.-24.8 (MVE, AWI, HER). 1 ad. Titran 20.9 (MMY, ESÆ, TKR, EKK). 1 ad. (mørk fase) Titran 22.9 (KAS). 1 ad. Sula 9.10 (MVE). 1 ad. pt S Titran 17.10 (MMY, SPR, PIV).

Tyvjo *Stercorarius parasiticus*

Større antall: 16 ind. Titran 23.9 (KAS).

Fjelljo *Stercorarius longicaudus*

Funn fra hekkeområdene: 8 ad. Finnsjøen, Oppdal 10.6 (MVE). 1 ad. Næringhogda, Oppdal 23.6 (KAS). 1 par Veslevonin, Oppdal 27.6 (PWB). 1 ind. Grønfjellet, Haltdalen, Holtålen 28.6 (DOB). 3 ind. Slåbergstjønnin, Oppdal 5.7 (MMY, BRA). 1 ind. vann mellom Finnshø og Veslfinnshø, Oppdal 5.7 (MMY, BRA). 2 par Slåbergstjønnin, Oppdal 13.7 (KAS). 1 ad. Finnkoisjøen, Meråker og Tydal 30.7 (TRE). **Trekkoobservasjoner:** 3 ad. ptN

2K dvergmåke Buvika, Skaun 24. april 2003.
Foto: Kjetil Aa. Solbakken.

Voksen polarmåke Lysøysund, Bjugn 22. desember 2003.
Foto: Morten Venås.

Uthaug 18.5 (KAS, BES, MVA). 2 ind. trakk Ø Høybymarka, Malvik 20.5 (AWI, HHV). 1 ind. Storfjellet, Midtre Gauldal 20.5 (OAF). 1 ad. Hoøya 27.5 (MVE). 1 ind. Gjæsingen 15.8 (DOB). 1 ad. og 1 1K Frohavet, Tarva, B. 23.8 (MVE, AWI, HER). 1 ad. og 4 juv. Titran 31.8 (MMY, SPR). 14 ind. pt S Titran 7.9 (ESÆ, MMY).

Storjo *Stercorarius skua*

Alle funn: 1 ind. Gjæsingen 31.5 (DOB). 1 ind. Titran 3.7 (ESÆ). 2 ind. Frohavet, Gjæsingen, F. 17.8 (DOB). 1 ind. Frohavet, Tarva, B. 23.8 (MVE, AWI, HER). 1 ind. Gjæsingen 25.9 (DOB). 2 ind. Sula 4.10 (THA). 1 ind. Sula 10.10 (MVE, THA).

Dvergmåke *Larus minutus*

Funnene fra Trolla, Buvika og Bråleiret antas å dreie seg om samme individ. **Alle funn:** 1 2K Buvika 22.4-19.5* (KAS, ELD, CKA, MVE). 1 2K Trolla, T. 22.4 (CKA). 1 2K Bråleiret, T. 15.5 (DOB). 1 1K Gjølmesøren 13.9* (HMH).

Sabinemåke *Larus sabini* NSKF <1,12>

Fuglene fra Sula i 2003 var på direkte trekk og er regnet som separate funn av NSKF. Seks fugler er den beste årsnoteringen i fylket noensinne. **Alle funn:** 1 1K Nes 18.9 (HER). Godkjent av NSKF (Mjølsmes m.fl. 2005). 2 1K Sula 9.10 (MVE, THA). Godkjent av NSKF (Mjølsmes m.fl. 2006). 2 1K Sula 10.10 (MVE, THA). Godkjent av NSKF (Mjølsmes m.fl. 2006). 1 ad. Sula 9.-10.10 (MVE, THA). Godkjent av NSKF (Mjølsmes m.fl. 2006).

Hettemåke *Larus ridibundus*

Uvanlig hekkefunn: 1 par hekket ute på en åker Nervik, Selbu 22.5 (GBA). **Andre nevneverdige funn:** 38 ind. Nidarø 2.2 (MVA). 107 ind. Nidarø 24.2 (GBA). 27 ind. Nidarø 27.2 (ESÆ). 2 ad. Løvøya, Tydal 26.5 (TRE). 169 ad. og 140 1K Lensvik, A. 24.8 (TBO). 22 ind. Høvringen, T. 13.12 (DOB).

Fiskemåke *Larus canus*

Større antall vinter: 22 ind. Gaulosen, T. 19.1 (DOB). 38 ind. Buvika 27.1 (ESÆ). **Annet:** 1 ind. (albino) Valsneset 22.6 (ESÆ).

Sildemåke *Larus fuscus*

Sene høstfunn: 1 ad. Titran 4.10 (AWI). **Stort antall:** opptil 170 ind. Høvringen, T. 21.-25.5 (ESÆ).

Grønlandsmåke *Larus glaucoideus*

Alle funn: 1 ad. Høvringen, T. 2.2 (TBO). 1 3K Gjæsingen 28.5 (DOB). 1 3K Høvringen, T. 21.12 (DOB, TBO).

Polarmåke *Larus hyperboreus*

Årets forekomst vurderes til å omfatte 14 individer. **Alle funn:** 1 2K Ingdal, A. 12.2 (MVE). 1 ad. Lysøysund, B. 16.2 (HER). 1 ind. Vessøra, Kyrksæterøra, Hemne 27.2 (ELE). 1 2K Malvik røkeri, Malvik 13.-16.4 (MMY, TBO, ESÆ). 1 ind. Kjønsvika, Hemne 18.-24.5 (AKJ). 1 ind. Nidarø 21.5 (ESP). 1 3K Gaulosen, T. 1.6-4.7 (ESÆ, ESP, KAS). 1 3K Stokkøya, Åfjord 9.6 (SPR). 1 1K Titran 22.9 (KAS). 1 1K Sula 9.10 (MVE, THA). 1 2K Botngård, B. 11.10 (GDY,

HER). 1 1K Lensvika, A. 25.11 (MVE). 2 ind. (ad. og 1K) Lysøysund, B. 22.12 (MVE, HER).

Svartbak *Larus marinus*

Tidlig innlandsfunn: 2 ad. Evjegjerdet, Selbu 29.3 (GBA).

Krykkje *Rissa tridactyla*

Stort antall: 610 ind Gjæsingen 26.9 (DOB).

Rødnebbterne *Sterna paradisaea*

Sent høstfunn: 1 ind. Titran 21.10 (IHA, MMY, Johan Arnt Vikan, Thomas Holm Carlsen, OAF).

Hvitvingesvartterne *Chlidonias leucopterus* NSKF <0,4>

Alle funn: 1 ad. Slettestjønn 24.-25.5* (ØAA, RAA, ELD, HHV, SPR m.fl.). Godkjent av NSKF (Mjølsmes m.fl. 2005).

Skogdue Viggja, Skaun 30. mars 2003. Foto: Kjetil Aa. Solbakken.

2K turteldue Litjvatnet, Agdenes 22. februar 2003. Foto: Trond Sørhuus.

Polarlomvi *Uria lomvia* <0,7>

Alle funn: 1 ad. Valsneset 13.2 (MVE).

Alke *Alca torda*

Større antall: 85 ind. Døsvika, B. 20.12 (HER).

Alkekonge *Alce alle*

Større antall: 220 ind. Titran 28.10 (MMY).

Skogdue *Columba oenas*

En sterk forekomst skyldtes godt trekkvær etterfulgt av et plutselig snøfall helt i slutten av mars. **Alle funn:** 1 ind. Viggja, Skaun 30.3* (KAS, BES m.fl.). 1 ind. Lensvik, A. 30.3* (KAS, BES) og 31.3 (MVA). 1 ind. Vollen, Hovin, M. 3.4 (KAS).

Ringdue *Columba palumbus*

Vinterfunn: 1 ind. Rognheim, T. 24.12.2002-10.1.2003 (Tore Johnsen). Opptil 20 ind Hundhamaren, Malvik 1.1-19.2 (Alvilde Johansen, SFB). 1 ind. Singsaker, T. 3.1 (GBA). 1 ind. på føring Strindheim, T. 11.1 (DOB). 1 ind. Malvikodden, Malvik 2.2 (KAS, BES). 2 ind. Naustanberga, Malvik 10.2 (SFB). 9 ind. Malvikodden, Malvik 17.2 (SFB). 6 ind. Brundalen, T. 20.2 (PWB). 17

Vendehals *Åmotet*, Meldal 18. mai 2003. Foto: Johann Oli Hilmarsson.

ind. Hundhamaren, Malvik 22.2 (Alvilde Johansen). **Stort antall:** 366 ind. Haltdalen, Holtålen 4.10 (DOB).

Tyrkerdue *Streptopelia decaocto*

Alle funn: 2 ad. Tøfte, Fannrem, O. 11.2 (HMH, Kari Wormdal). 1 ind. Stavset, T. 21.2 (TKR). 1 par Gløshaugen, T. 11.3 (IHA). 6 ind. Brekstad kirke 15.3 (KAS, BES). 1 ind. Heimdal, T. 15.3 (TKR). 4 ind. Brekstad 26.4 (MMY, TBE). 1 ind. Lade idrettsanlegg, T. 23.5 (TKR). 1 ad. Oppdal sentrum, Oppdal 10.6 (MVE). 1 ind. Klett, T. 10.8 (ETH, BAT, ØAA). 2 ad. Fannrem sentrum, O. 16.8 (HMH). 1 ind. Fossegrenda, T. 11.9 (TKR). 1 ind. Fannrem, O. 16.9 (MMA). 2 ind. Eberg, T. 17.9 (ETH). 2 ind. Brekstad 23.11 (MMY, TRØ, TBE).

Turteldue *Streptopelia turtur*

Fuglen fra Litjvatnet er den samme som i desember 2002, og representerer den første overvintringen av arten i fylket. **Alle funn:** 1 2K Litjvatnet, A. 1.1-2.3* (ESÆ, Torstein Mostad, THA, GRU, FFA, MVE m.fl.). 1 ind. Titran 20.9 (KAS, ESÆ, ETH). 1 ind. Flatval, F. 28.9 (BNY). 1 juv. Titran 28.9 (KAS, ETH, AWI).

Hubro *Bubo bubo*

LRSK har mottatt observasjoner fra kjente hekkelokalteter på Agdenes (1), Frøya (1), Hitra (1) og Snillfjord (1).

Haukugle *Surnia ulula*

Alle funn: 1 ind. Lensvik, T. 27.2 (Heiko Liebel). 1 ad. Gjølga, B. 22.8 (MVE, AWI). 1 sy. M Estenstadmarka, T. 4.9 (PWB). 1 ind. Høggjøl, O. 16.10 (Kåre Bent Sunde). 1 ind. Vassfjellet skisenter, Klæbu 16.11 (KAS, BES). 1 ind. Ånegga, Nerskogen, Rennebu 16.11 (ØAA, RAA).

Spurveugle *Glaucidium passerinum*

Arten hekker vanlig i store deler av fylket. **Innkommne observasjoner:** 1 ind. Tillermarka, T. 12.1 (TKR). 1 ind. Vassfjellet, T. 22.1 (ESÆ, THA). 1 ind. Odda, Litvatnet, T. februar-mars 2003 (GBA). 1 ind. Bymarka, T. 21.2 (Heiko Liebel). 1 ind. Trongsundet, Klæbu 2.3 (MVA). 1 ind. Ås, Tydal 14.3 (TRE, KMO). 1 sy. M Høybydalen, Malvik 15.4 (MMY). 1 ind. Ås, Tydal 15.4 (TRE). 1 ind. Strindveien, T. 24.10 (AWI).

Hornugle *Asio otus*

Alle funn: 1 ind. Kattem, T. 27.9 (THA). 1 ribb Vikvarvet, Selbu 15.11 (TRE, KMO).

Jordugle *Asio flammeus*

Alle funn: 1 ind. Litvatnet, A. 7.5 (HMH, NOF-Orkla lokallag m.fl.). 1 ind. Eggan, O. 8.5 (GBA). 1 ind. Tillermarka, T. 15.6 (TKR). 1 ind. Buvika 25.6 (ESP). 1 ind. vest for Røsjøen, Røros 30.7 (KAS).

Perleugle *Aegolius funereus*

Uvanlig lokalitet: 1 ind. rm. Titran 1.10 (KAS, BES, TSØ, ASØ).

Tårnseiler *Apus apus*

Tidlig vårtrekk: 4 ind. Nidarø 21.5 (ESÆ). 1 ind. Stavsengan 22.5 (ETH, KAS, BES). **Større antall høst:** 80 ind. Kattem, T. 5.9 (TON).

Blåråke *Coracias garrulus* NSKF <2,3>

Alle funn: 1 ind. Sandmoen, T. 12.9 (MVA). Godkjent av NSKF (Mjøltnes m.fl. 2005).

Hærfugl *Upupa epops*

Alle funn: 1 ind. Sula 7.10 (THA, BFU, KHE, MVE).

Vendehals *Jynx torquilla*

Alle funn: 1 ind. Åmotet, Meldal 18.5 (Morten Ree). 1 par m/ 8 pull. i fuglekasse Vestre Stavåa, Oppdal juni-juli (Jan Fossum).

Gråspett *Picus canus*

Alle funn: 1 ind. Hådalen, Røros 2.1 (ESÆ, Bjørn Berg, FFA). 1 sy. M Melvasslia, Snillfjord 9. og 25.3 (KAS, ETH, BES, BAT). 2 sy. Imsterfjorden, Snillfjord 26.3 (KAS). 1 par Kamvikfjellet, Snillfjord 26.3 (KAS). 1 M Melvasslia, Snillfjord 10.4 (MMY, THA). 1 sy. M Svartvatnet, A. 12.4 (TMO). 1 par Kaldurdalen, A. 13.4 (TMO). 1 par Gravaune, Lønset, Oppdal 15.4 (PWB). 1 ind. Soknedal, Midtre Gauldal 18.4 (TON). 1 ind. Nordåsen, A. 19.4 (TMO). 1 par med nytt reirhull Jøsåsen, Malvik 20.4 og 2.5 (PIV). 1 M Gravaune, Lønset, Oppdal 2.5 (PWB). 1 par Åmotdalen, Oppdal 2.5 (PWB). 1 ind. Høybymarka, Malvik 4.-20.5 (AWI, HHV, SPR). 2 ind. Skottlifjellet, Hemne 11.5 (AKA, EHE). 1 ind. Sengsdalen, Hemne 31.5 (AKA). 1 sy. Kamvikfjellet, Snillfjord 18.-19.6 (KAS, ETH). 1 ind. Vasslagsvågen, Snillfjord 5.9 (GBA). 1 ind. Korshavn, Hitra 13.9 (GBA). 1 ind. Nes 13.9 (MMY). 1 M rm. Titran 28.9 (ETH, BAT, BES, KAS, AAM, TRØ, AWI m.fl.). 1 ind. Litvatnet, A. 1.10 (GBA). 1 ind. Røstlia, Hemne 4.10 (AKA, EHE). 1 ind. Titran 6.10 (TOS). 1 ind. Daløya, F. 11.10 (KAS). 1 ind. Isdal, Geitastrand, O. 11.10 (MMA). 1 ind. Titran 13.-14.10 (MMY, MVE, PIV). 1 ind. Lo, Meldal 21.10 (TON). 1 ind. Lademoen park, T. 24.10 (TKR). 1 M på føring Ånegga, Nerskogen, Rennebu 16.11 (ØAA, RAA). 1 ind. Gjelet, Hemne 20.11 (Johan Arnt Lian). 1 ind. Lernesdalen, Hemne 30.11 (ELE).

Grønnspekk *Picus viridis*

Alle funn: 2 M Krokstadøra, Snillfjord 9.3 (KAS, ETH, BES, BAT). 1 M Åskleivlia, B. 15.3 (HER). 1 M Brennan vest, Oppdal 23.3-15.6 (PWB). 1 ind. Imsterfjorden, Snillfjord 26.3 (KAS). 1 par og 1 ind. Krokstadøra, Snillfjord 1.4 (ESÆ, THA). 3 ind. Krokstadøra 10.4 (MMY, THA). 1 par Gravaune, Lønset, Oppdal 14.-15.4 (PWB). 1 par Rydningen, Oppdal 16.4 (PWB). 1 par Vinstradalen, Oppdal 18.4 (PWB). 1 par m/ unger i reir Kalvikåsen, Snillfjord 19.6 (KAS, ETH). 1 M Espa, Evjen, O. 18.8 (MMA). 1 ind. Granåsen, T. 20.10 (TKR). 1 F Staveli, Meldal 28.10 (TON).

Fylkets første sibirpiplerke ble ringmerket på Titran, Frøya 27. september 2003. Foto: Kjetil Aa. Solbakken.

Svartryggerle hunn på Gaulosen, Trondheim 30. april 2003. Foto: Kjetil Aa. Solbakken.

Svartspett *Dryocopus martius*

Uvanlig lokalitet: 1 ind. Draga/Sørbotnan, B. 9.3 (HER).

Hvittryggspett *Dendrocopos leucotos*

Alle funn: 1 par Eldalen, Resdalen, Meldal 9.3 (ONO, SON). 1 M Krokstadøra, Snillfjord 11.3-1.4 (ESÆ, THA). 2 ind. Sengsdalen, Hemne 29.3 (Jon Aasen, NOF-TLL). 1 M Krokstadøra 1.4 (THA). 1 M og 1 ind. Krokstadøra 10.4 (MMY, THA). 1 M Eidem, A. 21.4 (TMO). ad. M m/ 4 juv. sør for Norddalsvatnet, Snillfjord 10.7 (KAS).

Dvergspett *Dendrocopos minor*

Alle funn: 1F Krokstadøra, Snillfjord 9.3 (KAS, ETH, BES, BAT). 1 par Rydningen, Oppdal 4.4 (PWB). 1 ind. Skottlifjellet, Hemne 5.4 (AKA). 1 M og 1 ind. Krokstadøra 10.4 (MMY, THA). 1 par Valåsen, Hemne 13.4 (AKA, EHE). 1 M Gravaune, Lønset, Oppdal 15.4 (PWB). 1 F Gravaune, Lønset, Oppdal 16.4 (PWB). 1 par Loslia, Driva, Oppdal 16.4 (PWB). 1 par Vinstradalen, Oppdal 18.4 (PWB). 1 par Rydningen, Oppdal 21.4 (PWB). 1 ind. Stavsengan 28.4 (ESP). 1 M Kuøra, T. 9.5 (KAS, ETH). 1 sy. Stavsengan 9.5 (KAS, ETH). 1 sy. Stavsengan 25.5 (MMY). 1 F rm. Stavsengan 20.6 (KAS, BES, ETH). 1 ind. Stavsengan 6.7 (JEL). 1 M Gjetjønn, Røros 12.8 (KAS). 1 ind. Stavsengan 6.9 (KAS, BES, ETH m.fl.). 1 ind. Borstad, Hemne 8.11 (AKJ).

Tretåspett *Picoides tridactylus*

Nevneverdige lokaliteter: 1 ind. Krokstadøra, Snillfjord 9.3 (KAS, ETH, BES, BAT). 2 M og 2 F Bjørga, Græsli, Tydal 9.4 (TRE).

Fjellerke *Eremophila alpestris*

Det ble gjennomført kartlegging av fjellerke i fylket i 2003 (Solbakken & Håland 2003), noe som resulterte i flere funn fra hekkeområdene i Oppdal enn normalt. **Alle funn:** 1 ind. Håltalen, Holtålen 20.4 (DOB, TBO). 5 M og 5 F (minst 2 par hekket) Finnsjøen, Oppdal 10.6 (MVE). 1 sy. Nordre Snøfjelltjørnin, Oppdal 10.6 (KAS, MMY). 4 ind. Ålmflåinn, Oppdal 12.6 (THA). 4 ad. vest for Veslnøsa, Oppdal 23.6 (KAS). 9 ad. og 3 juv. Olmflåin, Oppdal 24.6 (KAS). 1 M Finnshøa, Oppdal 5.7 (MMY, BRA). 1 par hekket Finnshøa,

Oppdal 13.7 (KAS). 3 ad. hekket Slåbergstjørnin, Oppdal 13.7 (KAS). 1 par Veslfinnshøa, Oppdal 13.7 (KAS).

Låvesvale *Hirundo rustica*

Første vårfunn: 1 ind. Nerskogen, Rennebu 18.4 (ØAA). 1 ind. E6 v/Være, T. 20.4 (SPR, Kirsten Ballo).

Amursvale *Hirundo daurica* **NSKF** <0,1>

Ny art for fylket. **Alle funn:** 1 ind. Heia, Titran 24.5 (THA, ESÆ). Godkjent av NSKF (Mjølunesnes m.fl. 2005).

Taksvale *Delichon urbicum*

Første vårfunn: 2 ind. Skjenald, O. 8.5 (GBA). **Sent høstfunn:** 1 ind. Brekstad 26.9 (AWI).

Tartarpiplerke *Anthus richardi* <0,26>

Årets forekomst er vurdert til å omfatte fire ind. Observasjonene på Titran 20. og 27.9 er vurdert som samme individ. **Alle funn:** 1 ind. Titran 6.9 (MMY). 1 ind. Titran 20.9 (MMY, KAS, ESÆ, ETH). 1 ind. trakk V Titran 27.9 (AAM). 1 ind. Sula 7.-8.10 (MVE, KHE). 1 juv. rm. Titran 11.-18.10* (AWI, TAO, KAS, BES m.fl.).

Sibirpiplerke *Anthus hodgsoni* **NSKF** <0,3>

De tre første sibirpiplerkene for fylket ble alle sett på Titran høsten 2003. **Alle funn:** 1 ind. rm. Titran 26.-27.9 (TRØ, KAS, AAM,

ETH, AWI, BAT, BES). Godkjent av NSKF (Mjølunesnes m.fl. 2005). 1 ind. Titran 4.-5.10 (TAO, TSØ, KAS, ESÆ, TGI m.fl.). Godkjent av NSKF (Mjølunesnes m.fl. 2005). 1 ind. rm. Titran 14.-15.10* (MMY, PIV). Godkjent av NSKF (Mjølunesnes m.fl. 2006).

Trepipplerke *Anthus trivialis*

Tidlig vårtrekk: 1 ind. Grandefjæra v/ tindvedkrattet 26.4 (MMY, TBE).

Heipipplerke *Anthus pratensis*

Første vårtrekk: 1 ind. Odda, Litlvatnet, T. 15.4 (GBA). 1 ind. Stortvartz, Røros 16.4 (TON). 2 ind. Kroken, Glåmos, Røros 17.4 (KAS, BES).

Lappipplerke *Anthus cervinus* <1,10>

Alle funn: 1 ind. Grandefjæra 10.9 (MVE).

Skjærpiplerke *Anthus petrosus*

Stort antall vinter: 12 ind. Storfosna 23.2 (ESÆ, TGI, THA, MMY).

Gulerle *Motacilla flava*

Første vårfunn: 1 M Langen, Hådalen, Røros 8.5 (ESÆ, MVE). **Sent høstfunn:** 1 ind. (hadde lyd som tyder på østlig opphav) Tyholt, T. 11.11 (TAO).

Vintererle *Motacilla cinerea*

Alle funn: 1 par Nedre Leirfoss 23.3 og utover

Svartrødstjert Kroken, Glåmos, Røros 17. april 2003. Foto: Kjetil Aa. Solbakken.

Fylkets første steinskvett av underarten *leucorhoa* var en ungfugl som ble ringmerket på Titran, Frøya 20. september 2003.
Foto: Kjetil Aa. Solbakken.

Fylkets andre tartarsanger ble ringmerket på Nes, Bjugn 11. september 2003. Foto: Morten Venås.

hele sommeren 2003 (ØAA, Roald Aas, Unni Lefsaker m.fl.). 1 M Høybydalen, Malvik 6.4 (THA). 1 par Øvre Leirfoss, T. 7.4 og utover hele sommeren 2003 (MVE, ESÆ). 1 par Sopplimgrenda, Vigda bru, M. 14.4-21.7 (ESP, AIO, COL, DOB). 1 ind. Kroken, Glåmos, Røros 15.4 (KAS, BES, GAS). 2 ind. Fjæremsfossen, Klæbu 26.4 (TKR). 1 par hekket (unger i reir) Svean kraftverk, Klæbu 20.5 (KWO). Opptil 1 par m/ 6 pull. og 1 1K Vigda V for Bakkelia, Skaun 4.-8.7 (KAS, BES, ESP, ONO, TIM). 1 ind. Stavsengan 3.8 (KAS, ETH, MVE, HHV). 1 ind. Gravværk, M. 18.8 (ESP). 1 rm. Stavsengan 21.8 (JEL, SPR). 1 ind. rm. Stavsengan 5.9 (MVA, JEL, ETH, KAS).

Linerle *Motacilla alba*

Første vårfunn: 3 ind. Trondheim sentrum, T. 8.4 (IJØ). **Sene høstfunn:** 1 ind. Bakke bru, T. 3.11 (TKR).

Svartryggerle *Motacilla alba yarrelli* <0,21>

Alle funn: 1 F Stavsengan 27.-30.4 (ETH, KAS, ESP). 1 F Gaulosen, T. 25.4-4.6* (MMY, ESÆ, ETH, BAT, KAS). **Mellomform mellom svartryggerle og linerle:** 1 ind. Nidarø 21.5* (ESP, KAS, ETH) og 29.5 (ESÆ).

Sidensvans *Bombicilla garrulus*

Større flokker vinter: 500 ind. Tøfte, O. 5.1 (HMH). 1500 ind. Midteggan-Trondheim sentrum, T. 7.1 (ETH, BAT). 900 ind. Valentinlyst, T. 11.1 (DOB). **Sene vårfunn:** 50 ind. Jervfjeller, T. 13.4 (Erik Bangjord). 10 ind. Ås, Tydal 15.4 (TRE). 6 ind. Odda, Litvatnet, T. 16.4 (GBA). 40 ind. V for Grunnhåbua, Femundsmarka, Røros 18.4 (KAS, BES, GAS). 22 ind. Haldalen, Holtålen 19.-27.4 (DOB). 10 ind. Engelsås, T. 22.4 (GBA). 20 ind. Røstadbakken, T. 23.4 (GBA). **Funn fra hekketiden:** 2 ind. Dragsten, T. 25.5 (TKR). 2 ind. Røa, Femundsmarka, Røros 22.6 (Bernt Jarle Vatland). **Tidlige høstfunn:** 1 ind. Moholt, T. 4.9 (TAO). 2 ind. Skogly, T. 28.9 (THA). 10 ind. Ås, Tydal 14.-23.10 (TRE). 19 ind. Haldalen, Holtålen 18.10 (DOB).

Jernspurv *Prunella modularis*

Første vårfunn: 4 ind. Vingan, Snillfjord 9.4 (KAS). 1 sy. Krokstadøra 10.4 (MMY, THA).

Blåstrupe *Luscinia svecica*

Tidlig vårtrekk: 1 sy. Øv. Hundsåvatn, O. 18.5 (HMH). **Sene høstfunn:** 1 M rm. Kjervåg-sund 6. og 10.10 (KAS, BES, TAO, ESÆ, TGI). 1F Titran 8. og 10.10 (MMY, ESÆ, KAS, BES). 1 M Titran 10.-12.10 (TAO, ETH m.fl.).

Svartrødstjert *Phoenicurus ochruros* <3,12>

Alle funn: 1 FF Kroken, Glåmos, Røros 17.4* (KAS, BES).

Rødstjert *Phoenicurus phoenicurus*

Sene høstfunn: 1 F Titran 9.-10.10 (KAS, TAO m.fl.).

Buskskvett *Saxicola rubetra*

Første vårfunn: 3 M Galæn, Røros 8.5 (ESÆ, MVE). **Sent høstfunn:** 1 ind. rm. Titran 2. og 6.-7.10 (BES, ASØ, KAS, ESÆ m.fl.).

Steinskvett *Oenanthe oenanthe*

Fuglen fra Titran var første sikre funn av den grønlandske underarten *leucorhoa* i fylket. **Første vårfunn:** 1 M Skardsvåg, F. 12.4 (MMY, TRØ, TBE). **Underarten leucorhoa:** 1 juv. rm. Titran 20.9-6.10* (KAS, BES, ESÆ, ETH, MMY m.fl.).

Ringtrost *Turdus torquatus*

Høstfunn: 1 M og 1 F rm. Titran 7.10 (MMY, KAS, BES, TGI, ESÆ).

Svarttrost *Turdus merula*

Vinterfunn innland: 1 M på føring Røros, Røros 2.1 (ESÆ, FFA, Bjørn Berg).

Gråtrost *Turdus pilaris*

Større antall vinter: 75 ind. Øvre Leirfoss, T. 1.1 (ESÆ). 60 ind. Gaulosen, T. 27.1 (ESÆ).

Måltrost *Turdus philomelos*

Første vårfunn: 2 ad. Titran 15.3 (ETH, MMY). 1 sy. Kamvikfjellet, Snillfjord 9.4

(KAS). **Sent høstfunn:** 1 ind. Sula 8.11 (MMY, KHE, THA).

Rødvingetrost *Turdus iliacus*

Fuglene fra Titran var andre og tredje funn av den islandske underarten *coburni* i fylket. **Vinterfunn:** 1 ind. Nidarø 3.1 (KAS). 1 ind. Hospitalsløkkan, T. 9.1 (MMY). **Underart coburni:** 1 ind. rm. Titran 1.-2.10 (BES, KAS, TSØ, ASØ). 1 1K rm. Titran 19.10* (MMY).

Duetrost *Turdus viscivorus*

Alle funn: 1 sy. Rambergsjøen, Røros 16.4 (KAS, BES). 2 sy. Svartsætra, Meldal 17.4 (ONO, TIM, SON). 1 ind. Soknedal, Midtre Gauldal 18.4 (MVE). 1 M Eldalen, Resdalen, Meldal 19.4 (ONO, SON, TIM). 2 ind. hekket trolig Haldalen, Holtålen 19.4-10.5 (DOB). 1 sy. Påsken, Røros 20.4 (GAS). 1 par Hådalen, Røros 22.4 (ESÆ, THA). 2 ind. Furtjønna, Bjørndal, O. 27.4 (HMH, Kari Wormdal). 4 ind. Haldalen, Holtålen 27.4 (DOB). 1 ind. Furtjønna, Bjørndal, O. 4.5 (HMH). 1 ind. Ryen, Hådalen, Røros 8.5 (ESÆ, MVE). 1 ind. Kjolen, Haldalen, Holtålen 8.-14.6 (DOB). 1 ind. Gangåsvatnet, O. 18.6 (KAS, ETH). 1 ind. Prestbuvatnet, Meldal 30.6 (KAS). 1 par m/ 4 pull. Langvatnet, Meldal 6.7 (ONO, JGR, SON). 2 ind. Jervskogen, T. 28.8 (GBA). 1 ind. Kjolen, Haldalen, Holtålen 30.8 (DOB).

Sivsanger *Acrocephalus schoenobaenus*

Nevneverdige funn: 1 sy. Gaulosen, M. 12.6 (ESP). 1 sy. Stavsengan 22.6 (MMY, ETH). 1 sy. Lensvik, A. 26.6 (MMY, ESÆ). 8 sy. Litjvatnet, A. 26.6 (MMY, ESÆ). 2 sy. Svampan, M. 4.7 (ESP). 1 rm. Stavsengan 19.7 (ETH, MVA). 2 ind. Gaulosen, M. 3.8 (HHV). 1 rm. Stavsengan 24.8 (SPR, OAF).

Tartarsanger *Hippolais caligata* NSKF <0,2>

Andre funn i fylket. Det første var fra Storfosna 2.10.1994 (Høyland m.fl. 2000). **Alle funn:** 1 1K rm. Nes 11.9* (HER, GDY, KKO, MVE) (Mjølnessnes m.fl. 2005).

Gulsanger *Hippolais icterina*

Første vårfunn: 1 sy. Stavsengan 20.5 (ETH,

KAS). **Stort antall:** 10 sy. Stavsengan 6.6 (ETH). **Sent høstfunn:** 1 ind. rm. Titran 26.9 (TRØ, KAS, AAM, AWI).

Munk *Sylvia atricapilla*

Høye antall senhøst: 20 ind. Sula 18.10 (ESÆ). 10 ind. Sula 1.11 (ESÆ, KAS, BES). 10 ind. Sula 8.11 (MMY, KHE, THA). **Vinterfunn:** 1 M Olderdalen, Ranheim, T. januar-februar 2003 (Horrigmo pers.medd. MMY). 1 F Naustanberga, Malvik 7.-17.2 (SFB). 1 F Naustanberga, Malvik 30.12-17.1.2004 (SFB).

Hagesanger *Sylvia borin*

Første vårfunn: 1 rm. Stavsengan 22.5 (ETH, KAS, BES). **Stort antall:** 8 sy. Stavsengan 6.6 (ETH).

Hauksanger *Sylvia nisoria* <0,53>

Årets forekomst vurderes til 10 ind. fordelt mellom Nes (4), Titran (4) og Sula (2). **Alle funn:** 1 1K rm. Nes 2.9 (HER). 1 1K rm. Nes 6.9 (HER, MVE). 1 1K rm. Titran 6.9* (MMY, ESÆ). 1 1K rm. Nes 7.9 (HER, MVE). 1 1K rm. Titran 1.10* (ASØ, TSØ, KAS, BES). 1 1K Sula 5.10 (THA). 1 1K u/ ring Stabben, Titran 6.10 (ESÆ, KAS, TGI, BES). 2 1K Sula 6.10 (MVE, BFU, KHE, THA). 1 1K Titran 8.10 (ESÆ, KAS, BES, MMY). 1 1K Sula 10.10 (THA). 1 ind. Sula 11.10 (TON, TKR, EKK, FSC). 1 1K rm. Nes 19.10 (HER, GDI, KAG).

Møller *Sylvia curruca*

Alle funn: 1 sy. Lillegårdsbakken, T. 17.5 (GBA). 1 sy. Ratvika, Åfjord 9.6 (SPR). 1 sy. Naustanberga, Malvik 15.7 (SFB). 3 ind. (derav 1 rm.) Tarva 23.8 (MVE, AWI, HER). 1 ind. rm. Nes 30.9 (HER). 1 ind. rm. Neslandet, B. 30.9 (HER). 1 ind. Titran 1.10 (TSØ, KAS). 1 ind. Titran 2.-3.10 (TOS). 1 ind. rm. Titran 6.10 (KAS m.fl.). 1 ind. rm. Titran 7.-8. og 11.10 (ESÆ m.fl.). 1 ind. Stabben, Titran 9.10 (KAS, ESÆ). 1 ind. Titran 11.10 (TAO m.fl.). 1 ind. m/ ring Titran 12.10 (TOS). 1 ind. rm. Titran 14.10 (MMY, PIV, MVE). 1 ind. Sula 18.-19.10 (ESÆ). 1 ind. Titran 18.10 (MMY, SPR, PIV). 1 ind. rm. Titran 23.-24.10 (MMY m.fl.). 1 ind. Titran 31.10 (KAS, BES, ESÆ, MMY). 2 ind. Sula 1.11 (ESÆ, KAS, BES).

Tornsanger *Sylvia communis*

Tidlig vårtrekk: 1 ind. Naustanberga, Malvik 12.5 (SFB). 1 ind. Gaulosen, T. 20.5 (ESÆ).

Fuglekongesanger *Phylloscopus proregulus* NSKF <0,8>

Med seks funn ble 2003 et rekordår for arten. **Alle funn:** 1 ind. rm. Titran 8.-9.10* (MMY, KAS, BES, ESÆ) (Mjølunes m.fl. 2005). 1 ind. Titran 10.10 (TAO, KAS, ETH) (Mjølunes m.fl. 2005). 1 ind. rm. Stabben, Titran 11.-13.10* (ETH, AAM, KAS, TRØ, MVA m.fl.) (Mjølunes m.fl. 2005). 1 ind. rm. Titran 11.-12.10* (KAS, BES, ETH, TRØ m.fl.) (Mjølunes m.fl. 2005). 1 ind. rm. Kjervågsund 15.-16.10* (MMY, SPR, PIV)

(Mjølunes m.fl. 2006). 1 ind. Sula 18.10 (ESÆ) (Mjølunes m.fl. 2005).

Gulbrynsanger *Phylloscopus inornatus* <0,28>

Årets forekomst vurderes til å omfatte minst 12 individer fordelt på Gjæsingen (1), Sula (3) og Titranområdet (8). **Alle funn:** 1 ind. Gjæsingen 27.-28.9 (DOB, TBO). 1 ind. rm. Titran 27.9* (TRØ, ETH, BAT, KAS, BES, AAM, AWI). 1 ind. rm. Titran 28.9* (ETH, BAT, BES, KAS, AAM, TRØ, AWI m.fl.). 1 ind. rm. Titran 28.9* (BES m.fl.). 1 ind. rm. Titran 3.-5.10* (BES, KAS, TSØ, ASØ m.fl.). 1 ind. Sula 5.10 (THA). Min. 3 ind. (derav 1 rm.) Sula 6.-11.10 (MVE, BFU, KHE, THA). 1 ind. rm. Kjervågsund 9.-12.10* (BES, KAS, MMY, ESÆ). 1 ind. Daløya, F. 11.10 (KAS). 1 ind. rm. Titran 15.-17.10* (PIV, MMY). 1 ind. rm. Titran 17.-19.10* (PIV, MMY, SPR).

Blekbrynsanger *Phylloscopus humei* NSKF <0,1>

Ny art for fylket. **Alle funn:** 1 ind. Kattem, T. 4.11 (THA m.fl.). Godkjent av NSKF (Mjølunes m.fl. 2005).

Brunsanger *Phylloscopus fuscatus* NSKF <0,2>

Andre funn i fylket. Det første var også på Titran 27.10-2.11.2002 (Bunes & Solbakken 2004). **Alle funn:** 1 ind. rm. Titran 14.10* (MMY, MVE, PIV). Godkjent av NSKF (Mjølunes m.fl. 2006).

Bøksanger *Phylloscopus sibilatrix*

Alle funn: 1 sy. Auståttlunden, Ø. 25.5 (HER). 1 sy. Raudmyrbekken, Molia, Tydal 9.6 (TRE, KMO).

Gransanger *Phylloscopus collybita*

Flere fugler med karakterer som pekte mot tristis ble påtruffet på senhøsten, men ingen av disse er godkjent av NSKF som gode tristis. De presenteres her under betegnelsen "sub-tristis". **Sene høstfunn:** 1 ind. (sub-tristis) rm. Titran 16.10 (MMY, PIV, SPR m.fl.). 1 ind. (sub-tristis) rm. Titran 17.10 (SPR, MMY, PIV). 1 ind. (m/ tristis-karakterer) Sula 20.10 (MVE). 1 ind. kontr. Titran 1.11 (MMY). 5 ind. Sula 1.11 (KAS, ESÆ, BES). 4 ind. (derav en sub-tristis rm.) Sula 8.11 (MMY, KHE, THA).

Løvsanger *Phylloscopus trochilus*

Første vårfunn: 4 sy. Stavsengan 9.5 (ETH, KAS).

Gråfluesnapper *Muscicapa striata*

Første vårfunn: 1 rm. Stavsengan 22.5 (ETH, KAS, BES).

Dvergfluesnapper *Ficedula parva* <0,4>

Tre funn på en høst var svært uventet, da det bare er gjort et tidligere funn av arten i fylket. Dette var en voksen hann som ble funnet død etter å ha flydd seg på et vindu i Malvik 25.5.1995 (Bangjord m.fl.1996). **Alle funn:** 1 juv. rm. Titran 27.9* (KAS, AAM, AWI, BAT, BES, ETH, TRØ). 1 juv. Sula 18.-20.10 (ESÆ, MVE). 1 ad. M rm. Sula 1.11* (ESÆ, KAS, BES).

En av høstens seks fuglekongesangere i Frøya kommune. Denne ble ringmerket på Titran, Frøya 9. oktober 2003.
Foto: Kjetil Aa. Solbakken.

Fylkets andre brunsanger ble ringmerket på Titran 14. oktober 2003.
Foto: Magne Myklebust.

Fylkets andre dvergfluesnapper var en ung-fugl som ble ringmerket på Titran, Frøya 27. september 2003.
Foto: Kjetil Aa. Solbakken.

Høstens tredje dvergfluesnapper var en voksen hann som ble ringmerket på Sula, Frøya 1. november 2003.
Foto: Kjetil Aa. Solbakken.

Svarthvit fluesnapper *Ficedula hypoleuca*

Første vårfunn: 1 ind. Holladalen, Hemne 3.5 (Jan Ove Bratset). **Sene høstfunn:** 1 FF Titran 10.-11.10 (ESÆ m.fl.). 1 ind. Titran 12.10 (TOS). 1 ind. rm. Titran 14.10 (MMY, MVE, PIV). 1 ind. Titran 18.10 (MMY, SPR, PIV).

Stjertmeis *Aegithalos caudatus*

Innkommne funn: 6 ind. Stavsengan 20.1 (KAS, ETH). 5 ind. Krokstadøra, Snillfjord 9.3 (KAS, ETH, BES, BAT). 2 ind. Tillermarka, T. 25.3 (TKR). 1 par Kamvikfjellet, Snillfjord 26.3 (KAS). 3 ind. Nedre Leirfoss 30.3 (ETH, BAT). 2 ind. Stavsengan 13.4 (MMY). 3 ind. Nedre Leirfoss 16.4 (MMY, TBE). 1 ind. m/ reirmateriale Åmotsdalen, Oppdal 9.6 (KAS). 6 ind. Titran 30.10 (ESÆ, MMY). 10 ind. rm Titran 1.11 (ETH, MMY, AAM). 16 ind. Hellandsjø, Hemne 9.11 (GBA).

Granmeis *Parus montanus*

Uvanlig lokalitet: 1 ind. rm. Titran 10.-11.10 (BES m.fl.).

Lappmeis *Parus cinctus*

Alle funn: 1 par Sæter, Røros 16.4 (KAS, BES). 2 ind. Vest for Grunnhåua, Femundsmarka, Røros 18.4 (KAS, BES, GAS). 1 par varslet 1 km N for Ljøsnåvollen, Røros 29.7 (KAS).

Spettmeis *Sitta europaea*

Arten er vanlig i kystkommunene Hemne og Snillfjord, samt på Byeneset i Trondheim. **Nevneverdige funn:** 1 ind. Hådalen, Røros 2.1 (ESÆ, Bjørn Berg, FFA). 1 par Sørvika, Røros 23.2 (KAS, BES, TAO, HHV, AWI). 1 ind. Hådalen, Røros 26.2 (KAS, BES). 1 par Stavsengan 7.3 (ESÆ). 15 ind. Krokstadøra, Snillfjord 9.3 (KAS, ETH, BES, BAT). 1 ind. Litjvatnet, A. 15.3 (KAS, BES). 10 ind. Krokstadøra 10.4 (MMY, THA). 1 ind. Gravaune, Lønset, Oppdal 14.4 (PWB). 1 ind. Gravaune, Lønset, Oppdal 30.4 (PWB). 2 ad. og 4 juv Estenstadmarka, T. 8.6 (PWB). 1 ind. Stavsengan 20.-24.7 (JEL, TGI, KAS, ETH). 1 ind. Stavsengan 3.8 (KAS, ETH, MVA, HHV). 1 ind. Gjetjønnna, Røros 11.8 (KAS).

Fylkets første gråsisik av underarten rostrata ble ringmerket på Titran, Frøya 12. oktober 2003.

Foto: Kjetil Aa. Solbakken.

2 ind. Gjetjønnna, Røros 14.-15.8 (KAS). 1 ind. Naustanberga, Malvik 31.8 (SFB). 1 ind. Håneset, Røros 13.9 (TRØ). 1 ind. Korshavn, Hitra 13.9 (GBA). 1 ind. Charlottenlund, T. 7.10 (SFB). 1 ind. Gimse, M. 17.10 (ESP).

Trekryper *Certhia familiaris*

Kystfunn: 1 ind. Titran 16.10 (MMY, SPR, PIV).

Varsler *Lanius excubitor*

Alle funn: 1 ind. Skorild, Snillfjord 20.1 (ELE). 1 ind. Gaulosen, T. 27.1 (ESÆ). 1 ind. Nervik, Selbu 29.1 (GBA). 1 ind. Oksvoll, B. 13.2 (MVE). 1 ind. Ås, Tydal 23.2 (IJØ). 1 ind. Lernes, Hemnefjorden, Hemne 6.3 (ELE). 1 ind. Byneset, T. 8.3 (TBO). 1 ind. Kjønsvika, Hemne 19.3 (Johan Kjønsvik). 1 ind. Grunn-tjønnna, Røros 16.4 (KAS, BES). 1 par m/ 3 juv. Fossjøen, Meldal 1.7 (KAS). 1 par m/ 2 juv. Skjelbreidtjønnna, Meldal 1.7 (KAS). 2 juv. Botntjønnna, Snillfjord 10.7 (KAS). 3 ind. Samsjøen, Midtre Gauldal 10.7 (OAF). 1 ind. Tillermarka, T. 31.8 (TKR). 1 ad. F Mjukin, Resvatnet, Meldal 21.9 (HMH, Kari Wormdal). 2 ind. Titran 12.10 (KAS m.fl.). 1 ind. vest for Nordskog, F. 19.10 (PIV). 1 ind. Ingdal, A. 30.10 (Hallvard Holtung). 1 ind. Kuøra, T. 8.11 (DOB). 1 ind. Titran 30.11 (TKO). 1 ind. Kotengvatnet, B. 9.12 (GDY). 1 ind. Straumen, Rissa 21.12 (MVE).

Rødhodevarsler *Lanius senator* **NSKF** <0,2>

Andre funn i fylket. Det første var på Titran 9.-15.10.2002 (Bunes & Solbakken 2004).

Alle funn: 1 1K Sula 10.10 (MVE, THA). Godkjent av NSKF (Mjølensnes m.fl. 2005).

Skjære *Pica pica*

Stort antall: 52 ind. Ås, Tydal 27.3 (TRE).

Nøttekråke *Nucifraga caryocatactes*

Alle funn antas å dreie seg om den sibirske underarten *macrorhynchos*. Fuglene har etablert en livskraftig bestand i Trondheim og nabo-kommunene. Forekomsten av sibirnøttekråke i Trondheim er såpass unik i Norge at vi lister opp alle innrapporterte funn. **Funn fra Trondheim:** 4 ind. Tillermarka, T. 9.2 (TKR). 3 ind. Tillermarka, T. 15.2-23.11 (TKR, EKK, FSC). 1 ind. Rønningen, T. 1.3 (TAO). 2 ind. Singsaker, T. 17.7 (CKA, Trude Nordal). 2 ind. Teisendammen, T. 17.7 (HHV, Øyvind K. Svendsen). 6 ind. Tilfredshet, T. 17.7 (MVE). 1 ind. Øya, T. 21.7 (MMY). 1 ind. Dalheimslyngen, Jakobsli, T. 26.7 (MMY, IMY). 1 ind. Munkvoll, T. 29.7 (Knut Hopland). 6 ind. Byåsen butikkseier, T. 1.8 (KAS, ETH). 3 ind. Brundalen, T. 6.8 (IMY). 5 ind. Storsvingen, Bymarka, T. 6.8 (Heiko Liebel). 2 ind. Klett, T. 7.8 (TKR). 1 ind. Leangen, T. 14.8 (MMY). 1 ind. Nordre gt., T. 15.8 (MVA, AIV). 1 ind. Prinsen kino, T. 15.8 (MVA, AIV). 1 ind. Gaulosen, T. 16.8 (TKR, EKK, FSC). 1 ind. Tunga, T. 19.8 (SFB). 2 ind. Berg, T. 21.8 (MVE). 1 ind. Stavsengan 21.8 (JEL, SPR). 1 ind. Grilstad, T. 23.8 (TKR, EKK). 1 ind. Tunga, T. 23.8 (TKR, EKK). 1 ind. Nardo, T. 24.8 (TKR, EKK). 1 ind. Heimdal, T. 25.8 (ETH). 2 ind. Nidarvoll,

T. 27.8 (CKA). 1 ind. Gløshaugen, T. 29.8 (CKA). 1 ind. Ringve botaniske hage, T. 29.8 (TKR, EKK). 1 ind. Singsaker, T. 29.8 (TAO). 2 ind. Tyholt, T. 29.8 (AWI). 1 ind. Singsaker, T. 31.8 (CKA). 1 ind. Bymarka, T. 7.10 (IHA). 1 ind. Kattem, T. 10.11 (KAS). **Funn fra andre kommuner:** 2 ind. Ilhaugen, Skaun 3.2 (ESÆ, THA). 2 ind. Fannrem, O. 13.7-9.11 (HMH, Folke Forfang). 2 ind. Nedre Rømmesbakkan, Orkanger, O. 27.7 (MMA). 1 ind. Gjølme, O. 28.7 (MMA). 1 ind. Lauvåsen, Klæbu 1.8 (OAF). 2 ind. Gaulosen, M. 3.8 (HHV). 1 ind. Naustanberga, Malvik 9.-13.8 (SFB). 1 ind. Hommelvik, Malvik 10.8 (TRØ). 7 ind. Gaulosen, M. 17.8 (AWI). 2 ind. Gravråk, M. 17.8 (ESP). 1 ind. Moan, Orkanger, O. 18.8 (MMA). 1 ind. Kvål, M. 21.8 (ESP). 1 ind. Seminarplassen, Klæbu 21.8 (RVA, AIV). 3 ind. Gaulosen, M. 4.9 (AWI). 2 ind. Gaulosen, M. 7.9 (AIO, COL). 1 ind. Midtskogen, Løkken, Meldal 16.9 (HMH). 1 ind. Gjølmesøren 24.9 (HMH). 1 ind. Bårdshaug, O. 22.11 (MMA). 1 ind. Naustanberga, Malvik 22.-23.10 (SFB).

Kaie *Corvus monedula*

Nevneverdige funn: 220 ind. Naustanberga, Malvik 18.1 (SFB). 600 ind. Vikhammerskjæret, Malvik 9.2 (SFB). 5 ind. Eidsvatnet 15.3 (KAS, BES). 8 ind. Gaulosen, M. 29.3 (KAS, ETH). 5 ind. Horg kirke, M. 3.4 (MMY). 26 ind. Ler sentrum, M. 3.4 (MMY). 1 ind. Borgos, Røros 18.5 (MMY, THA). 4 ind. Rugldalen, Røros 18.5 (MMY, THA). 4 ind. Røros sentrum, Røros 18.5 (MMY, THA). 6 ind. Røros sentrum, Røros 24.5 (TRE). 1 ind. Engan, Oppdal 8.6 (KAS, MMY). 13 ind. Gjølmesøren 30.9-11.10 (HMH). 45 ind. Vikvarvet, Selbu 16.10 (TRE).

Kornkråke *Corvus frugilegus*

Funn utenfor Trondheim: 1 ind. Skiftkrokan, Ø. 10.1 (KKO). 2 ind. (ad. og 2K) Skiftkrokan, Ø. 18.1 (KAS, MVA, ETH, BES). 2 ad. Straumen, Rissa 14.3 (TON). 1 ad. Eidsvatnet 15.3 (KAS, BES). 1 ad. Aursunden, Røros 17.4 (KAS, BES). 1 ind. Stugudal, Tydal 28.5 (TRE, BRA). 1 ind. Kårmo, O. 16.9 (HMH). 4 ind. Gjølmesøren 30.9-2.10 (HMH). 1 ind. Leira, Rissa 21.12 (MVE).

Hybrid kråke *Corvus cornix* x **svartkråke** *C. corone*

Alle funnene kan dreie seg om samme fugl. **Alle funn:** 1 ind. Fjæraveien, Ø. 27.1 (HER) og 22.2 (MMY, ESÆ, THA, TGI). 1 ind. Grandefjæra 13.5 (HER).

Stær *Sturnus vulgaris*

Store antall høsttrekk: 5000 ind. Grande 14.9 (MMY).

Pilfink *Passer montanus*

Alle funn: 1 ind. på føring Røros, Røros 2.1 (ESÆ, FFA, Bjørn Berg). 4 ind. Naustanberga, Malvik 15.1 (SFB). 2 ind. på føring Buvika 19.1 (KAS, BES). 7 ind. Gaulosen, M. 8.2 (KAS, BES, ETH, BAT). 3 ind. Naustanberga, Malvik 24.2 (SFB). 6 ind. Malvikodden, Malvik 1.3 (KAS). 1 ind. Gaulosen, M. 5.4

(KAS, ETH, BES, BAT). 1 par hekket Karivollen, M. 15.4-2.7 (Sivert Fløttum). 6 ind. Midtsandan, Malvik 16.4 (SFB). 2 ind. Dalsveien, Røros 17. og 19.4 (KAS, BES). 2 ind. Buvika 21.4 (ØAA). 1 ind. Gjølme, O. 15.5 (MMA). 1 sy. Gaulosen, M. 19.5 (KAS, ETH). 1 ind. Naustanberga, Malvik 21.5 (MMY, ESÆ, THA, TRØ). 2 ind. Gaulosen, M. 23.5 (AWI, HHV). 3 ind. Stavsengan 23.5 (AWI, HHV). 1 ind. Kroken, Glåmos, Røros 24.5 (TRE). 10 ind. Gaulosen, M. 5.8 (ESP). 1 ind. Gaulosen, M. 30.8 (TAO). 1 ad. Persaunet leir, T. 18.9 (ETH). 7 ind. Nergjerdet 19, Gjølme, O. 20.10-31.12 (MMA). 20 ind. Gaulosen, M. 15.11 (DOB). 32 ind. Gaulosen, T. 21.11 (ESÆ). opptil 5 ind. på føring Tøfte, Fannrem, O. 21.-31.12 (HMH, Kari Wormdal).

Bokfink *Fringilla coelebs*

Vinterfunn: 2 M Naustanberga, Malvik 1.1-17.2 (SFB). 1 M og 1 F Malvikodden, Malvik 19.2 (SFB). 1 M Malvikodden, Malvik 21.2 (SFB). 1 M Tanem, Klæbu 14.12 (MVA). 1 M og 1 F på føring Ås, Tydal 16.12 (TRE). 1 M Gjølme, O. 31.12 (MMA). 1 M på føring Kattem, T. 31.12 (TON).

Bjørkefink *Fringilla montifringilla*

Store antall: 2000 ind. Brekstadfjæra 14.9 (MMY, GDY). 1000 ind. Jonsvatnet 20.9 (AWI). **Vinterfunn:** 5 ind. Naustanberga, Malvik 1.1-1.2 (SFB). 1 ind. Tiller, T. 5.1 (TKR, EKK, FSC). 3 ind. Malvikodden, Malvik 17.-19.2 (SFB). 6 ind. Malvikfjæra, Malvik 25.2 (SFB).

Stillits *Carduelis carduelis*

Årets forekomst vurderes til å omfatte 30 ind. **Alle funn:** 1 ind. Valsneset 19.1 (ESÆ, THA, TGI). 10 ind. Malvik sentrum, Malvik 23.1-28.2 (SFB m.fl.). 2 ind. Straumen, Rissa 10.2 (MVE). 8 ind. Leangenbukta 15.2 (Eivin Ranestad). 2 ind. Leangenbukta 19.2 (ETH). 1 ind. Moholt kirkegård, T. 8.4 (Harald Kjø). 1 ind. Kroken, Glåmos, Røros 17.4 (KAS, BES). 4 ind. Titran 14.10 (MMY, MVE, PIV). 5 ind. Titran 30.10 (ESÆ, MMY). 4 ind. Titran 31.10 (MMY, ESÆ, KAS, BES). 1 ind. Titran 1.11 (ETH, MMY, AAM). 2 ind. Brekstad 21.12 (MVE).

Venstre: Fylkets andre polarsisik av underarten hornemanni ble fanget på Titran, Frøya 28. september 2003. Foto: Kjetil Aa. Solbakken.
Høyre: Tre polarsisiker av underarten hornemanni ble fanget samtidig på Titran, Frøya 18. oktober 2003. Foto: Ståle Prestøy.

Stillits Titran, Frøya 31. oktober 2003. Foto: Kjetil Aa. Solbakken.

Grønnsisik *Carduelis spinus*

Stort antall vinter: 200 ind. Stavsengan 20.1 (KAS, ETH).

Tornirisk *Carduelis cannabina*

Alle funn: 3 M og 1 F Djupdalen, Ø. 26.4 (MMY, TBE). 2 ind. Djupdal, Grandefjæra, Ø. 18.5 (KAS, BES, MVA). 8 ind. Grandefjæra v/ småbåthavna 18.5 (KAS, BES, MVA). 12 ind. Hoøya 8.6 (HER). 2 ind. Tillermarka, T. 15.6 (TKR). 5 ind. Hoøya 22.6 (ESÆ). 2 FF Grandefjæra 6.8 (MVE). 2 ind. Hoøya 16.8 (ESÆ, THA). 3 ind. Tillermarka, T. 16.8 (TKR, EKK, FSC). 1 ind. Uthaugfjæra 16.8 (ESÆ, THA).

Bergirisk *Carduelis flavirostris*

Vårtrekk: 70 ind. Grandefjæra v/ småbåthavna 15.3 (KAS, BES). 2 ind. Garbergøyen, Selbu 16.4 (GBA). **Sene høstfunn:** 1 ind. Sula 8.11 (MMY, KHE, THA). 30 ind. Grandefjæra v/ småbåthavna 16.11 (MMY, TBE). 24 ind. Grandefjæra v/ småbåthavna 23.11 (MMY, TRØ, TBE).

Gråsisik *Carduelis flammea rostrata* NSKF <0,1>

Første funn av denne underarten i fylket. **Alle funn:** 1K rm. Titran 12.10* (ETH, KAS). Godkjent av NSKF (Mjølunes m.fl. 2005).

Brunsisik *Carduelis cabaret*

Det er vanskelig å skille artene gråsisik og brunsisik sikkert i felt. Vi nevner hovedsakelig funn av innfangede individer. **Innfangede individer:** 6 ind. rm. Brennavegen, Klæbu 1.2-27.12 (MVA). 1 ind. rm. Pinsti, Røros 26.2 (KAS). 1 ind. kontr. Pinsti, Røros 27.2 (KAS, BES). 30 ind. rm. Nes 16.5-15.10 (HER). 2 ind. rm. Stavsengan 19.-20.7 (ETH m.fl.). 57 ind. rm. Titran 5.9-2.11 (TOS).

Polarsisik *Carduelis hornemanni*

Fugler av underarten *exilipes* og ikke sikkert underartsbestemte fugler. **Alle funn:** 2 ind. Soleivn., Oppdal 1.1-2.1 (PWB). 2 ind. (rapportert som *hornemanni*, men ikke sendt NSKF) på føring Strindheim, T. 1.2 (DOB, TBO). 1 ind. på føring Ånegga, Nerskogen, Rennebu 22.2-2.3 (ØAA, RAA). 1 F på føring

Voksen hann rosenfink Tilfredshet kirkegård, Trondheim 28. juni 2003. Foto: Morten Venås.

Ung hortulan Titran, Frøya 27. september 2003. Foto: Kjetil Aa. Solbakken.

Sæter, Hådalén, Røros 23.2 (TAO, KAS, HHV, AWI, BES). 1 ad. Brennavegen, Klæbu 28.2 (MVA). 1 ind. på føring Ånegga, Nerskogen, Rennebu 12.-20.4 (ØAA, RAA). 1 M og 1 FF Kattem, T. 13.4 (TON). 1 ind. rm. Titran 26.9 (KAS, TRØ, AAM, AWI). 1 1K Titran 28.9 (TRØ). 1 ind. (trolig hornemann) Sula 5.10 (THA). 1 ind. rm. Nes 8.10 (HER). 1 ind. Titran 11.10 (TRØ). 2 ind. Sula 18.10 (ESÆ). 1 ind. Titran 24.10 (MMY m.fl.).

Polarsisik *Carduelis hornemanni hornemanni* NSKF <0,6>

Fem funn av den grønlandske underarten *hornemanni* i 2003 er meget sterkt siden det fra før bare foreligger ett funn: 1 ind. Nes 25.10.1999 (Mjølssnes m.fl. 2005). **Alle funn:** 1 1K rm. Titran 28.9* (ETH, BAT, KAS, BES, AAM, MMY m.fl.). 1 juv. rm. Titran 6.10* (KAS, BES, ESÆ, TGI, TAO). 1 ind. rm. Titran 15.-18.10* (MMY, PIV). 2 ind. rm. Titran 18.10* (MMY, SPR, PIV). Alle er godkjent av NSKF (Mjølssnes m.fl. 2006).

Båndkorsnebb *Loxia leucoptera*

Alle funn: 3 M Naustanberga, Malvik 15.1 (SFB). 1 ind. Svartsætra, Meldal 25.1 (SON). 4 M og 3 F Naustanberga, Malvik 29.1 (SFB). 30 ind. Malvikodden, Malvik 30.1 (SFB). 1 M Lundamo, M. 31.1 (Idar Hovin). 1 ind. Malvikodden, Malvik 2.2 (KAS). 1 M og 1 F på føring Buvika 7.-11.2 (TGI). 1 F og 1 FF Sjetnemarka, T. 10.2 (THA). 1 ind. Fagerheimsbukta, T. 12.2 (Jon Aasen). 1 2K Kaldvella, Voll, M. 15.2 (Trond Eirik Silsand). 3 ind. Dolmøya, Hitra 18.2 (Rune Haugen). 1 F Rønningen, T. 21.2 (ESÆ, THA). 1 ind. Sæter, Hådalén, Røros 23.2 (KAS, TAO, BES, HHV, AWI). 1 F Smistad, T. 21.3 (THA). 1 ind. Brøttemåsén, Klæbu 23.3 (MVA, ETH). 3 F Flatåsén skole, T. 2.4 (ØAA). 1 ind. Gjettjønna, Røros 11.8 (KAS). 1 F rm. Nes 15.8 (HER). 15 ind. Litvatnet, A. 1.10 (GBA). 1 1K Sula 7.10 (KHE, BFU, MVE, THA). 1 ad. M Nordhammer, F. 1.12 (TKO).

Furukorsnebb *Loxia pytyopsittacus*

Innkomne observasjoner: 8 ad. Okstadbakkan, T. 7.1 (ETH, BAT). 2 ind. Imsterfjorden, Snillfjord 26.3 (KAS). 2 ind. Kamvikfjellet,

Snillfjord 26.3 (KAS). 4 ind. Bjørga, Græsli, Tydal 9.4 (TRE). 5 ind. Bjørga, Græsli, Tydal 16.4 (TRE). 20 ind. Titran 1.11 (ETH, MMY, AAM).

Rosenfink *Carpodacus erythrinus*

Alle funn: 1 sy. Nes 4.6 (HER). 3 sy. M (1 ad. og 2 2K) og 1 F rett vest for Bakkelia, Buvika, Skaun 8.6-8.7 (KAS, BES m.fl.). 1 ind. Tillermarka, T. 14.6 (TKR). 1 sy. M (2K) Stavsengan 21.6 (MMY). 1 sy. ad. M Tilfredshet kirkegård, T. 28.6* (MVE).

Konglebit *Pinicola enucleator*

Alle funn: 1 M på føring Brennavegen, Klæbu 17.1 (MVA, KAS, BES, TAO). 1 ind. Buvika 2.3 (ETH, BAT). 8 ind. Movollan, Tydal 18.11 (TRE). 1 ind. Håen, Tydal 19.11 (TRE). 3 ind. Langvatnet, Meldal 20.11 (ONO). 35 ind. Raudåsen, Meldal 23.11 (ONO, SON).

Kjernebiter *Coccothraustes coccothraustes*

Alle funn: Opptil 21 ind. Løkken Verk, Meldal 20.11.2002-25.1.2003 (ONO, Torill Stafne, Odd Joar Åsløkk m.fl.). 1 til 4 individ Odda, Litvatnet, T. 4.1-17.12 (GBA). 1 ind. Rognheim, Byåsen, T. 8.1 (Tore Johnsen). 7 ind. Kystad, T. 13.1 (KWO). 6 ind. Voll, Meldal 13.1 (KIJ). 3 ind. Rognheim, Byåsen, T. 15.1 (Tore Johnsen). 1 M på føring Odda, Jonsvatnet 16.1 (GBA, ESÆ, THA). 2 ind. på føring Øyagrenda, O. 1.-8.2 (Anne Brevik pers. medd. HHM). 1 ind. Lian, T. 10.2 (Borgar Hagen). 11 ind. Øvre Leirfoss, T. 7.3 (MVE). 2 ad. Nedre Leirfoss 25.3 (ETH). 1 ind. Nedre Leirfoss 28.3 (TKR). 3 ind. Nedre Leirfoss 28.3 (KAS, ETH). 1 ind. Tillermarka, T. 30.3 (TKR, EKK). 7 ind. Nedre Leirfoss 16.4 (MMY, TBE). 6 ind. Nedre Leirfoss 19.4 (MVA, TVA). 3 M Tilfredshet, T. 30.4 (MVE). 1 ind. Ilhaugen, Skaun 18.5 (TGI). 2 ind. Høybymarka, Malvik 20.5 (AWI, HHV). 2 ind. på føring Togstadjåren, O. 20.5-30.6 (Svein Ivar Dalen). 2 ind. på føring Buvika 22.5 (Marit Presthus). 1 ribb (tatt av kattugle) Udduvoll, M. 22.5 (GBA). 1 par hekket (reir m/ 6 egg, unger utflyet) Bjønnalia, O. sommeren 2003 (Roger Espen). 1 ind. Vevik, T. 2.6 (TBE). 1 ind. Sørå v/ Klett, T. 16.6 (KAS, BES). 1 ind. Gimse, M. 18.6 (ESP). 3

juv. Odda, Litvatnet, T. 19.6 (GBA). 1 ind. Gimse, M. 22.6 (ESP). 2 ad. og 2 1K Tilfredshet, T. 28.6 (MVE). 2 ind. Gimse, M. 3.7 (ESP). 1 ind. Gimse, M. 4.7 (ESP). 1 ind. Tambartun, M. 4.7 (ESP). 3 ind. Isdal, Geitastrand, O. 11.10 (MMA). **Funn fra tidligere år:** 6 ind. Rennebu, Rennebu 19.12.2002 (Mette Nordbø). 1 ind. Rennebu, Rennebu 20.12.2002-2.1.2003 (Mette Nordbø).

Snøspurv *Plectrophenax nivalis*

Vårtrekk: 20 ind. på føring Svarthetta, Oppdal 20.2 (JGR). 25 ind. Skjetlein, T. 6.4 (TON). **Sent høsttrekk:** 1 ind. Garten 23.11 (MMY, TRØ, TBE). 4 ind. Grandefjæra v/ småbåthavna 23.11 (MMY, TRØ, TBE).

Lappspurv *Calcarius lapponicus*

Første vårfunn: 2 ind. Påsken, Røros 21.4 (KAS, BES). 1 ind. Haltdalen, Holtålen 26.4 (DOB). **Stort antall:** 50 ind. Slåbergstjønnin, Oppdal 5.7 (MMY, BRA). **Sent høstfunn:** 2 ind. Kråkvåg 10.11 (HER, MVE).

Gulspurv *Emberiza citrinella*

Uvanlig lokalitet: 1 ind. Titran 6.-8.10 (TAO, KAS, BES, ESÆ, TGI).

Hortulan *Emberiza hortulana* <6 etter 1970>

Fuglene på Titran og Daløya 8. og 11.10 var trolig identiske. **Alle funn:** 1 juv. Titran 27.-28.9* (AAM, AWI, BAT, BES, ETH, KAS, TRØ). 1 juv. M rm. Titran 8.10* (KAS, ESÆ, BES, MMY). 1 ind. Daløya, F. 11.10 (KAS, TAO m.fl.).

Dvergspurv *Emberiza pusilla* <1,14>

Alle funn: 1 ind. Sula 7.10 (MVE, BFU, KHE, THA). 1 juv. rm. Titran 7.10* (TGI, ESÆ, KAS, MMY, BES). 1 juv. rm. Titran 10.-11.10* (TAO, KAS, ETH m.fl.). 1 ind. Daløya, F. 11.10 (KAS m.fl.).

Sivspurv *Emberiza schoeniclus*

Tidlige vårfunn: 1 ind. Titran 12.4 (TRØ, MMY, TBE). 2 ind. Stavsengan 18.4 (SPR). 1 M Engelsås, T. 19.4 (GBA). 1 sy. Skjevdal, Røros 20.4 (KAS, BES, GAS).

Observatører

AAM	Audun Amundsen	GBA	Georg Bangjord	ONO	Ola Nordsteien
AFO	Arne Follestad	GDY	Gunnar Dybvik	PIV	Per Inge Værnesbranden
AIO	Atle Ivar Olsen	GME	Geir Melum	PWB	Per Willy Bøe
AIV	Aslaug Irene Vang	GRU	Geir Rudolfsen	RAA	Roald Aas
AKA	Atle Karlstrøm	HER	Hans Einar Ring	RVA	Roald Vang
AKJ	Arnfinn Kjønsvik	HHV	Håvar Hveding	SBR	Stian Berg Ring
ASØ	Anders Sørhuus	HMH	Hans M. Høiby	SFB	Stephen F. Barstow
AWI	Andreas Winnem	HÅS	Håkon Sørheim	SON	Sven Olav Nordsteien
BAT	Beate Aas Thesen	IHA	Inge Hafstad	SPR	Ståle Prestøy
BES	Beata Elisabeth Solbakken	IJØ	Ingar Jostein Øien	TAO	Tor Audun Olsen
BFU	Bjørn Fuldseth	IMY	Ivar Myklebust	TBE	Torborg Berge
BNY	Bård Nyberg	JEL	Jan Egil Larsen	TBO	Tor Bollingmo
BRA	Bjørn Rangbru	JGR	Jørgen Grefstad	TGI	Terje Gimnes
CKA	Christer Kamsvåg	KAS	Kjetil Aadne Solbakken	THA	Trond Haugskott
COL	Cecilia Olsen	KAG	Kari Groven	TIM	Trine I. Martinsen
DBS	Dagrun Beate Skardsvåg	KHE	Knut Hellandsjø	TKO	Terje Kolaas
DOB	Dag O. Bollingmo	KIJ	Karl Inge Jensen	TKR	Torgeir Krokan
EHE	Eivind Hellandsjø	KKO	Kjell Koteng	TMO	Torstein Mostad
EKK	Emil K. Krokan	KMO	Karen M. Okstad	TON	Terje O. Nordvik
ELD	Espen Lie Dahl	KWO	Kjell Woldvik	TOS	Titran Ornitologiske Stasjon
ELE	Einar Lernes	MKL	Magnar Klingan	TRE	Tore Reinsborg
ESP	Eirik Spets	MMA	Morten Martinsen	TRØ	Tom Roger Østerås
ESÆ	Einar Sæter	MMY	Magne Myklebust	TSØ	Trond Sørhuus
ETH	Edvin Thesen	MVA	Morten Vang	TVA	Tore Vang
FFA	Frode Falkenberg	MVE	Morten Venås	ØAA	Øyvind Aas
FSC	Fredrik Schevig	NOF	Norsk Ornitologisk Forening		
GAS	Gunnar Aa. Solbakken	OAF	Ole Andreas Forseth		

Litteratur

- Bangjord, G., Sæter, S.A. & Størkersen, Ø.R. 1996. Fugler i Sør-Trøndelag 1995. Meddelelse nr. 18 fra den lokale rapport og sjeldenhetskomité for fugl (LRSK) i Sør-Trøndelag. *Trøndersk Natur* 23: 56-76.
- Bosy, R. G. & Clarke, A. W. 1993. Sjeldne fugler i Norge i 1991. Rapport fra Norsk sjeldenhetskomite for fugl (NSKF). *Vår Fuglefauna* 16: 205-225.
- Bunes, V. & Solbakken, K.Aa. 2004. Sjeldne fugler i Norge i 2002. Rapport fra Norsk sjeldenhetskomité for fugl (NSKF). *Ornis Norvegica* 27: 4-47.
- Høyland, B. O., Heggland, H. & Mjøs, A. T. 2000. Sjeldne fugler i Norge i 1996. Rapport fra Norsk sjeldenhetskomite for fugl (NSKF). Fugleåret 1996. *Vår Fuglefauna suppl.* nr. 3: 4-24.
- Jensen, T. & Mjøs, A. T. 1998. Sjeldne fugler i Norge i 1995. Rapport fra Norsk sjeldenhetskomite for fugl (NSKF). Fugleåret 1995. *Vår Fuglefauna suppl.* nr. 2: 4-25.
- Mjølunes, K.R., Bunes, V. & Solbakken, K.Aa. 2005. Sjeldne fugler i Norge i 2003. Rapport fra Norsk sjeldenhetskomité for fugl (NSKF). *Ornis Norvegica* 28: 4-50.
- Mjølunes, K.R., Bunes, V. Olsen, T.A. & Solbakken, K.Aa. 2006. Sjeldne fugler i Norge i 2004. Rapport fra Norsk sjeldenhetskomité for fugl (NSKF). *Ornis Norvegica* 28: 68-109.
- Olsen, T.A. & Mjølunes, K.R. 2007. Sjeldne fugler i Norge i 2005. Rapport fra Norsk sjeldenhetskomité for fugl (NSKF). *Ornis Norvegica* (manuskript).
- Mjøs, A.T. & Solbakken, K.Aa. 2002. Sjeldne fugler i Norge i 1999 og 2000. Rapport fra Norsk sjeldenhetskomité for fugl (NSKF). *Ornis Norvegica* 24: 3-59.
- Solbakken, K.Aa., Gullberg, A. & Mjøs, A.T. 2003. Sjeldne fugler i Norge i 2001. Rapport fra Norsk sjeldenhetskomité for fugl (NSKF). *Ornis Norvegica* 26: 4-47.
- Solbakken, K.Aa. & Håland, A. 2003. *Kunnskapsstatus for fjellerke (Eremophila alpestris) i Sør-Trøndelag. Kartlegging av hekkebestander sommeren 2003.* Norsk Natur Informasjon, Trondheim/Bergen. NNI Rapportserie nr. 116. 17 s.
- Solbakken, K.Aa., Myklebust, M., Sæter, E. & Venås, M. 2005. Fugler i Sør-Trøndelag 2001. Meddelelse nr. 26 fra den lokale rapport- og sjeldenhetskomité for fugl (LRSK) i Sør-Trøndelag. *Trøndersk Natur* 33 (2): 15-33.
- Solbakken, K.Aa., Myklebust, M., Sæter, E. & Venås, M. 2006. Fugler i Sør-Trøndelag 2002. Meddelelse nr. 27 fra den lokale rapport- og sjeldenhetskomité for fugl (LRSK) i Sør-Trøndelag. *Trøndersk Natur* 34 (2): 21-37.

Henvelndelser til LRSK/ST:

LRSK/Sør-Trøndelag, c/o Kjetil Aa. Solbakken, Kammen 50, 7083 Leinstrand.

E-post: kjetaso@online.no

Vinge - Velvang

et eldorado for både sjøfugler og fuglefolk

Per Inge Værnesbranden

Fuglelokalitetene i Stjørdal kommune utgjør kanskje ikke noen ornitologiske "hotspots" for fuglekikkere utenfor Stjørdal, men i løpet av en måneds tid, fra midten av mars til midten av april, opplever vi et fenomen som tiltrekker mange fuglefolk utenfra, nemlig store sjøfuglkonstrasjoner utenfor Skatval i Trondheimsfjorden. En kombinasjon av store arealer med grunne sjøområder, gyting av sild og vårtrekk medfører at tusenvis av sjøfugler, som ærfugl, sjøorre, havelle, andre andefugler, måker, lommer og dykkere samles innenfor et forholdsvis avgrenset og lett tilgjengelig område. Skatval er ei halvøy som stikker ut i Trondheimsfjorden, og i den sørvestre delen av halvøya, mellom Vingebukta i nordvest og Velvang i sørøst, en strekning på omtrent tre kilometer, er sjøarealene grunne (dybdekoten på 10 meter ligger en kilometer fra land) som resultat av moreneavsetninger fra istida. I disse gruntvannsområdene gyter silda om våren, og silderogna er en ettertraktet matkilde for dykkende sjøfugler.

Øverst: Ærfugl og haveller ligger tett pakket utpå sjøen. Foto: Per Inge Værnesbranden.

Når det i tillegg er kraftig pålandsvind driver enorme mengder av silderogn opp i fjæra og blir liggende i tykke lag, og blir til et eldorado for tusenvis av måker. Måkeflokkene, som kan utgjøre over 10.000 fugler på det meste, domineres av fiskemåke og hettemåke, og det dukker regelmessig opp noen få individer av arktiske arter som grønlandsmåke og polarmåke. Av sjeldenheter blant måkene er både ringnebbmåke og kanadahettemåke sett.

Måkene er de som gjør mest ut av seg, både antallmessig og lydmessig, men ærfuglen er den mest dominerende av dykkendene, med 3-6000 fugler. Et spesielt fenomen som ble oppdaget på slutten av 1960-tallet, var flokker av ærfugl som trakk innover land og opp Stjørdalen. Etter hvert ble det klart at disse ærfuglene hadde et trekk over land mellom hekkeplassene i Bottenhavet mellom Sverige og Finland, og overvintringsområdene i Trondheimsfjorden. Vinge-Velvangområdet fungerer som en viktig matstasjon for de østtrekkende ærfuglene før de setter kursen i østerled. Ikke bare ærfugl, men også andre dykkender som sjøorre og havelle opptrer i høye antall, med opptil 1000 fugler av begge artene. Dette er

trolig fugler som hekker i fjellområdene på Nordkalotten. 1-4 praktærfugler blir sett hvert år. Smålom er også vanlig, med mellom 50-100 individer som raster. Gråstrupedykkeren forekommer også regelmessig i mindre antall. Havørna er også blitt et fast innslag, og her kan ørnene velge og vrake blant tusenvis av fugler (og fisk) når de har behov for en matbit. En nykommer i trøndersk fuglefauna, pillfinken, har etablert seg i jordbrukslandskapet her, og treffes i småflokker året rundt. Utenom perioden mars-april, er fuglelivet mer ordinært. Vinterstid kan en likevel treffe på en god del sjøfugl, og det milde klimaet gjør at enkelte trekkfugler kan overvintre, som f.eks. kortnebbgås, tårnfalk, kvartbekkasin, skjærpiplerke og stær. Fjæreplytten er en regelmessig overvintrer, og en observasjon av et fargemerket individ for noen år siden tyder på at fjæreplytter fra Svalbard overvintrer her.

I forbindelse med utarbeidelse av verneplan for sjøfugl i Nord-Trøndelag på begynnelsen av 1990-tallet ble dette området foreslått vernet av NOF-Stjørdal lokallag, og i 2003 ble "Vinnan og Velvungen fuglefredningsområde" opprettet. Den observante leser har

sikkert allerede lagt merke til forskjellige måter å skrive navnet på. Her har Statens Navnekontrollanter grepet inn, og vedtatt at gamle navneformer som nesten ingen bruker lenger, skal være offisielle navn.

Sjøfugldag – en suksess!

Siden slutten av 1990-tallet har NOF Stjørdal lokallag (Stjørdal Fugleforening) arrangert Sjøfugldag i første halvdel av april. Dette er et arrangement som er åpent for alle og enhver, uansett nivå i fuglekunnskap. Målet er først og fremst å vise fram hvilket unikt fugleområde vi har i kommunen, og som samtidig er lett tilgjengelig og barnevennlig. Siden starten har Sjøfugldagen blitt en ubetinget suksess. Mellom 50 og 150 personer har møtt opp hver gang og tilbrakt noen timer med pølsegrilling, medbrakt mat og drikke, og fått anledning til å studere fugler gjennom teleskop og kikkert. De fleste av de som kommer på Sjøfugldagen er friluftsfolk, men å få se sjøfugler på nært hold gjennom teleskop, og få vite hva de heter er likevel en ny opplevelse for mange. De siste par årene har vi også samarbeidet med andre friluftsansjoner. Årets arrangement var sammen med Barnas Turlag fra Den norske turistforening.

Hvordan komme dit?

Det er flere veier som fører til Vinge-Velvang, og skal en dekke hele området, må man ha en stopp på flere plasser. Kjører du bil og kommer sørfra, kan du følge E6 nordover fra Stjørdal sentrum et par kilometer. Da svinger du av til venstre mot veiskiltet "Auran". Her følger du veien helt til enden, og svinger deretter mot venstre. Da kan du kjøre ned til høyre etter ca 150 meter, og ned til sjøen forbi campingplassen. Du kan også fortsette rett fram, og etter en kilometer går veien ned mot sjøen, og du kan parkere ved rekka med båtnaust. Hvis du kommer nordfra kan du svinge av E6 mot "Skatval", ta av til venstre, mot "Vinnan", i første kryss etter Skatval stasjon. Sykkelen er et mer miljøvennlig framkomstmiddel, og da er et fint turalternativ å sykle fra Stjørdal sentrum mot Vikan. Da går veien langs fjærområdet på Vikanlandet, og deretter over Kleivan og mot Velvang.

Måkene frårter i ilanddrevet silderogn. Foto: Per Inge Værnesbranden.

Et øyeblikksbilde fra Vinge-Velvang: kaotiske måkeflokker, rastende ærfugler og havørnparet som vurderer dagens rett. Foto: Per Inge Værnesbranden.

Sjøfugldagarrangementet som NOF-Stjørdal lokallag arrangerer hver vår er blitt en tradisjon, og med mange deltakere. Dette er fra årets sjøfugldag hvor ca 150 personer var med. Foto: Per Inge Værnesbranden.

UGLEFEST!

Tekst og foto: Frode Jacobsen

Ute i Lake Ontario, like sørvest for Kingston, ligger Amherst Island. Denne 144 km² store, avlange, flate øya er berømt over hele Nord-Amerika for sin store vinterpopulasjon av ugler og rovfugler. Den isolerte beliggenheten og rike nærings-tilgangen opprettholder en sterk smågnagerbestand fra år til år, men enkelte år, som f.eks. 1979, er de så tallrike at det skvetter markmus til alle kanter foran beina dine. Slike vintre kan øya huse opptil 160 ugler av rundt 10 arter, samt store antall myrhauk, rødhalevåk, fjellvåk, spurvefalk og varslere. Selv kunne jeg ikke valgt en bedre tid å flytte til Kingston enn på nyåret 2005. Perleugle og lappugle overvintrer vanligvis lenger nord oppe i taigabeltet, men vinteren 04/05 opplevde regionen rundt "The Great Lakes" den største invasjonen i manns minne og begge artene opptrådte i

tusentall i sørlige Ontario og Amherst Island var intet unntak. Fuglefolk og naturfotografer valfarter flere hundre mil fra langt sør i USA for å oppleve disse nordboerne. Bare en snau times reise unna og utrustet med nytt kamerautstyr besøkte jeg øya hyppig, og ble belønnet med lappugle og to til tre perleugler ved hvert besøk, samt flere av de mer regulære artene jordugle, hornugle, slipeugle og snøugle. Under en normal vinter sees tre til fire snøugler, men sist vinter (05/06) ble det observert opptil ni individer på en dag! De sitter oftest lett synlig på gjerdestolper, i toppen av døde trær og på telefonstolper.

Øya betjenes med ferje året rundt, og fergeleia holdes åpent gjennom de barske vintermånedene takket være undersjøiske luftkabler, noe som også verdsettes av overvintrende dykkere og måker. For en nordmann minner landskapet sterkt om Jæren og Lista; med en midtlinje dekket av edelløvskog og innplantede felt av barskog omgitt av

brakkmark, kornåkre og beitemark. Den østre enden av øya er oppkjøpt og forvaltet av "Kingston Field Naturalists" (KFN), en lokal fuglevernforening, og er et sant fugleeldorado. To kunstig anlagte vanndammer skaper et viktig våtmarksmiljø på den ellers tørre øya, og huser sommerstid og i trekk-tiden en mengde vann- og vadefugl. Av hekkefugl kan nevnes amerikarørdrum, natthege, amerikablesand, myrhauk, tobeltelo, flekksnipe, præriesnipe,

*Øverst: Snøugle på Amherst Island.
Høyre: Amerikahubro.*

Haukugle. Høyre: Høvdingugle.

pygmésnipe, hvithalesvømmesnipe, fjellerke, myrsmett, gressmett, bobo-link, ymse spurver, m.m. Kunstige hekkeplattformer benyttes flittig av fiskeørn og som utkikksposter av snøugler vinterstid. I sjøen rundt KFN-eiendommer ligger flere småholmer med store hekkekolonier av totopp-skarv (>1000 par), ringnebbmåker (>1000 par) og rovtørner (>100 par). Under andetrekking i mars/april raster flokker på titusener av ender langs bredden av øya, dominert av laksand, siland, havelle og bergand, men også hundretalls hjelmfiskender, ringender, bøffelender, kobberhodeender og purpurhodeender. På senvåren sees ofte snøugler og amerikahubroer sittende langt ute på isen, formodentlig for å jakte ender nattestid.

Ugleforekomsten er så regulær at et avgrenset skogsområde nær østenden

av øya faktisk forvaltes som et rent uglereservat "Owl Woods", og skjøttes flittig av grunneiere og naturvenner. Den veltråkkede hovedstien som leder ugleentusiaster inn i reservatet går i starten gjennom høystammet løvskog tilsynelatende uten potensiale for ugler. Noen hundre meter inn i skogen popper imidlertid stadig flere sedertre opp langs stien, og da bør man sakke farten. Ofte er snøen rundt disse trærne nedtrampet av de hundrevis av fuglefolk som besøker øya ukentlig fra desember til april. Dette er en sterk indikasjon på at en eller flere ugler nylig rastet i denne treklynga. Midtveis inn i reservatet er det anlagt en stor foringsplass, og man imøtekommes av en sverm overraskende tamme amerikameis. De lander umiddelbart på handa

Perleugle.

Hornugle. Høyre: Lappugle, for anledningen med kledelig hodepynt.

Hvithodehavørn. Midten: Brunspottesfugl. Høyre: Prærieulv.

Amerikameis.

Rødekorn.

di så fort den strekkes ut. Setter man seg ned på de anlagte benkene og venter tålmodig, belønnes man snart av nærkontakt med både hakkespetter, spettmeis, spurver og ekorn. Fortsetter man innover åpner vegetasjonen seg opp og løvskogen erstattes av kjerrvegetasjon med innplantede furutrær plantet av fuglevernforeninga. Reservatet ender i en tett, lav furuplantasje som utgjør den viktigste dagkvisten for uglene som overvintrer i området, noe som bekreftes under vårsmeltingen når et teppe av gulpeboller avdekkes på skogbunnen. Et virvar av stier gjennom plantasjonen gjør det mulig å sjekke nesten hvert eneste tre uten å forstyrre fuglene. I motsetning til hjemme er hønsehauken et relativt sjelden syn og ytterst få ugler felles av hauk gjennom vinteren. På grunn av all fottrafikken er uglene usedvanlig tillitsfulle, og heldigvis skal det mye til for å skremme dem ut fra dagkvisten. På en god dag kan man se

flokker på 5-10 hornugler, amerikahubro, perleugle, slipeugle, og høvdingugle inne i skogen, samt flokker av jordugler og snøugler i kjerra og markene rundt. Løfter man blikket opp i luften ute i åpent lende er mulighetene gode for å se en forbipasserende hvithodehavørn eller kongeørn. Er man tidlig ute en morgen og er riktig heldig får man oppleve en flokk prærieulver på gnager- eller hjortejakt. Jeg kom ved to anledninger over en sovende prærieulv og kunne studere den liggende på rundt hundre meters hold i bitende kulde (-30°C), sammenrullet bak en snøskavl. Senere samme morgen kom den joggende rett forbi meg ute på et jorde, og passerte på under tredve meters hold. Jeg hadde riktignok vinden i mot, men jeg må ærlig innrømme at jeg ikke følte meg særlig høy i hatten ansikt til ansikt med en vaskeekte villhund. En tur innom Amherst Island belønnes rikelig uansett hvilken årtid man velger å legge turen dit.

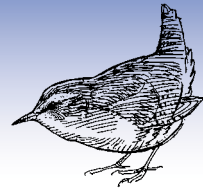

Venstre: Hårspett. Høyre: Rovterne, ringnebbmåke, totoppskarv og amerikagråmåke.

SMÅSTYKKER

Havørner fra Trøndelag blir irer

Per Inge Værnesbranden

Silhuetten av havørna mot himmelen er blitt et kjent syn langs kysten vår og inne i fjordene. Norge huser en av verdens største bestander av havørn, og arten har hatt en kraftig bestandsvekst. Den norske bestanden er anslått til å være minst 2500 par. Som følge av at Norge har en så stor og livskraftig bestand, kan vi også "høste" av overskuddet, og eksportere havørnunger til land som vil bygge en egen bestand. Eksporten av havørnunger til Skottland er blitt en kjent suksesshistorie, og ungene ble hentet fra reir i Nordland og satt ut på vestkysten av Skottland på 1970-tallet. Nå ønsker Irland å introdusere havørna til "den grønne øya". Havørna ble utryddet i Irland for over 100 år siden, i likhet med Skottland, så det er ikke snakk om å innføre en fremmed art.

Inntil 200 havørnunger er planlagt innsamlet i løpet av de neste fem årene, og ungene skal samles inn fra Trøndelag og Nordvestlandet. Det er NOF's Prosjekt Havørn som er ansvarlig for innsamlinga, som ble startet opp i sommer. Torgeir Nygård og Duncan Halley fra Norsk Institutt for Naturforskning (NINA) står for den praktiske gjennomføringa av

En fornøyd gjeng. F.v. Allan Mee, prosjektleder i The White-tailed Eagle reintroduction Project i Irland, Tom Roger Østerås, vert for de innsamla ørneungene, Duncan Halley, NINA og Torgeir Nygård, NINA. Foto: Bjørn Fuldseth.

innsamlinga i Trøndelag, sammen med lokalkjente. Samarbeidspartnere i Irland er "The White-tailed Eagle Steering Group", som også omfatter "National Parks and Wildlife Service" og "Golden Eagle Trust Limited". Allan Mee, irsk prosjektleder fra "The White-tailed Eagle reintroduction Project" har vært stasjonert i Trøndelag for å hjelpe til med arbeidet.

Havørnungene som er innsamlet i Trøndelag i sommer, kommer fra Hitra, Frøya, Snillfjord, Flatanger og Vikna. En unge blir hentet fra reir der det er to unger slik at det skal være en unge igjen å fostre opp til det utvalgte havørnparet. Innsamla unger blir deretter fraktet til en midlertidig mellomstasjon hvor de blir foret og passet på, før de blir fraktet med eget

To av ørneungene i sin midlertidige losji i påvente av videre transport til Irland. Foto: Per Inge Værnesbranden.

Innsamling av havørnungene fikk god dekning i media. Her er det NRK som lager innslag til Midt-Nytt. I bakgrunnen personell fra det irske gjeninnføringsprosjektet. Foto: Per Inge Værnesbranden.

fly over til Irland. Når ørneungene kommer til Irland blir de oppbevart en måneds tid før de blir sluppet løs i naturen. Her blir de foret gjennom et rør inn i burene, og holdes helt atskilt fra folk. Dette gjøres for at de ikke skal blir for vant til folk. Alle ørnene blir også radiomerket, for å finne ut hvor de gjør av seg.

Alle de trønderske ørneungene blir som nevnt ovenfor, oppbevart i et midlertidig losji, og Tom Roger Østerås i Stjørdal har vært vert for havørn-ungene. Tom Roger er fra før godt vant med ta hånd om både rovfugler og

andre fugler som har vært skadet eller i dårlig form, gjennom flere år. Å ta seg av havørnunger er imidlertid noe helt annet. Det vil bli mellom 15-20 havørner på det meste, og det krever både god plass og god tid. Tom Roger har derfor brukt vinteren og våren på å innrede rom for ørnene, i låven på gården der han bor, på Vikanlandet. Søndag 17. juni i år ble det innkalt til pressekonferanse, hvor det bl.a. var anledning til å ta noen av ørneungene i nærmere øyensyn. Dagen etter, 18. juni, ble samtlige fra årets innsamling, totalt 15 havørnunger, plassert i egne

transportbur, og fraktet til Trondheim lufthavn, Værnes, og fløyet over til Irland i et eget fly, der de forhåpentligvis vil danne grunnlaget for en ny levedyktig bestand om noen år. Ved ankomst i Irland ble flyet med ørnene møtt av ca 50 irske bønder, som protesterte mot gjeninnføring av havørn. De mener at havørna kan ta for seg av sauelammene deres. Det bør imidlertid ikke være noen grunn til bekymring, da det hittil ikke er blitt dokumentert at havørn tar lam, men i hovedsak lever av fisk, sjøfugl og åtsler.

Ingen aprilspøk!

Per Inge Værnesbranden

Undertegnede fikk sendt denne opplevelsen fra Jørgen Ludvigsen via e-post 10. april i år. Det han opplevde er såpass uvanlig at det er verdt en omtale i TN. Svaret jeg sendte Ludvigsen har jeg også tatt med.

"Jeg fører fuglene hele året her på Stjørdal, og er også passivt medlem i NOF. Har alltid vært interessert i fugler og var mye mer aktivt med i tidligere ungdomsår, da i Trondheim i Bollingmos og Frengens "storhetstid". Her er saken, 1.april skulle jeg etterfylle på forplassen, og ble var ett nylagt egg på foringsbrettet. Etter å ha tatt egget i øyesyn en stund innomhus la jeg det tilbake, og det ble umiddelbart tatt av fugl og tomt. Jeg er litt usikker på hvilket egg det er og hva som er årsaken til at en fugl har vært så "trengan" at den har så si lagt egget!?: Jeg har i umiddelbar nærhet en spurvekasse og en blåmeiskasse, ca 5-10 meter unna. Har det gode været før påske satt i gang noe som ikke kunne fullføres? Ble det for mye kamp om kassene? Fugl som har frekventert nå i det siste er bokfink (her stemmer egg-størrelsen, eller?), gulspurv, grønnsisik, blåmeis og kjøttmeis.

Jørgen Ludvigsen, Stjørdal
PS! Dette er ingen 1.april spøk".

Det ser ut til å være et egg av blåmeis eller kjøttmeis. Egg fra disse artene er hvite med rødbrune prikker. Størrelsen på egget på bildet ser ut til å være

omtrent 15 mm, målt i forhold til solsikkefrøene. Egget er omtrent 1,5 gang så langt som frøene (ca 10 mm, målt på egne solsikkefrø). Lengden på blåmeisegg er i følge Haftorns "Norges Fugler" mellom 14 - 17,3 mm og kjøttmeisegg mellom 15,8-19,3 mm. Jeg antar at det kan være blåmeisegg, da 15 mm ligger under det minste målet for kjøttmeis, og siden det er en blåmeiskasse i området, er ikke det så usannsynlig. Det er ikke bokfinkegg, da de er lysblå, gråbrun eller blågrønn med svarte prikker, og minstemålet på bokfinkegg er 17 mm.

Meisene er stort sett standfugler, og kan starte hekkingen tidlig, da de har allerede tilgang til reirkasser. Jeg fant selv ei kjøttmeis som lå på reir den 4.

Egg, trolig av blåmeis, lagt på foringsbrett 1. april 2007. Foto: Jørgen Ludvigsen.

Oterliv i Nidelva

Tekst: Torgeir Krokan

Foto: Torgeir Krokan og Emil Kristoffer Krokan

En helg i slutten av februar dro vi opp til Klæbu for å fotografere fossekall, etter at vi hadde fått tips om at noen individer av Norges nasjonal-fugl hadde tilhold mellom Fjæremsfossen og Nordsetfossen. Skaresnø gjorde det lett for oss å gå ned til elvebredden for å få oversikt nedover elva, men ingen fossekall var å se da vi kom. De første fuglene vi observerte i området var sangsvaner, laksender, stökkender og kvinender og etter en stund dukket det en fossekall opp ved bredden et stykke lengre nede i elva. Skjermet av sterk vind som suste i trærne, skulle vi gjøre et forsøk på å snike oss innpå fuglen. Da vi kom fram til det stedet vi trodde den befant seg, var det ingen fossekall å se og vi ble stående en stund å speide for å se om den dukket opp.

Overraskelsen var stor da det som dukket opp foran øynene på oss var to otre. To langstrakte dyr med bistert utseende var på jakt etter mat i Nidelva. De fant tydeligvis mye næring ved elvebredden rett overfor der hvor vi sto. Først trodde vi det var fisk de kom opp med, men så fort at maten hadde to lange bein som lignet umiskjennelig på froskens "lår og legger". Otrene hadde sannsynligvis funnet en overvintringsplass for frosk, og de var nede og hentet opp 6-7 stykker som de rev sund og spiste mens vi så på. Vi fikk se at å være amfibie er heller ikke trygt på denne tiden av året, de kan bli dratt opp etter hodet når de minst venter det. Forhåpentligvis befant frosken seg i dvale og merket ikke stort til sin endelige skjebne. Mens dyrene spiste hadde de

også tid til lek og litt småslåssing og vi fikk betrakte hvordan de lange strømlinjeformede kroppene beveget seg på isen. Oteren er treg når den går på land med de korte bena, men lynrask når den skyter ut i vannet hvor den er i sitt rette element. Etter en stund var det ikke mer mat å hente og vi så otrene forsvinne nedover elva. Fossekallen hadde også dukket opp igjen, men den lille fuglen holdt seg på så stor avstand at fotografering var umulig.

Hubro i Sør-Trøndelag

Som sikkert mange av Trøndersk Natur sine lesere er klar over er nå hubroen (*Bubo bubo*) blitt flyttet opp på nivå 1-en (sterkt truet) i Artsdata-bankens nye Norske Rødliste av 2006.

Med bakgrunn i dette har NOF-ST startet et prosjekt med å kartlegge hubroens bestand i vårt fylke. Prosjektet er støttet økonomisk av Fylkesmannen i Sør-Trøndelag. En prosjektgruppe er opprettet og består av følgende personer:

Georg Bangjord, tlf: 900 25 056
bangjord@online.no

Lorentz Noteng, tlf: 911 06 808
lonot@online.no

Kjetil Aadne Solbakken, tlf: 976 23 593
kjetaso@online.no

Morten Venås, tlf: 915 67 865
mvenaas@online.no

Flere gamle kjente lokaliteter står nå tomme og ingen hubrorop høres. Årsaken til dette kan være mange: Næringssvikt, kollisjoner og støt (kjøretøy, kraftledninger og vindmøller), forfølgelse og store inngrep i dens hekkelokaliteter (hyttebygging,

veibygging, skogsdrift, vindkraft), miljøgifter både på land og i vann.

Vi i prosjektgruppa håper at våre medlemmer i NOF-ST kan delta aktivt og hjelpe oss med arbeidet. I første omgang håper vi at de av dere som sitter inne med opplysninger om hekking, gammel hekking, ropende hubro, død fugl (påkjørt, skutt osv.), gir oss informasjon om dette. Også gamle hubroberg og tilfeldige observasjoner er av interesse. Etter hvert som prosjektet skrider frem vil det bli lagt vekt på økende feltinnsats. Så hvis noen har lyst og tid til å delta, så ikke nøl med å si ifra. Det vil bli gitt godtgjørelse for bilbruk, ferger osv. etter avtale. Prosjektet er planlagt å gå i mange år fremover.

Fakta som vi forhåpentlig vis får samlet inn og stadfestet vil bli lagt inn i Naturbasen, noe som er et viktig verktøy for miljøforvaltningen i Norge. Opplysningene er unntatt offentligheten.

Hvordan påvise hubro

Dette lar seg lettest gjøre ved å lytte etter "rop" om våren (mars-april) i timen før solnedgang i skyfrie og

vindstille kvelder. Et rop kan da høres på flere kilometer's avstand.

En annen måte er å lytte til ungenes tiggerop i (juni) juli-august i timen før solnedgang og før soloppgang.

Hubroen er veldig sensitiv under rugeperioden og mens ungene er små. Så vi vil fraråde på det sterkeste å besøke lokaliteter i denne perioden. For eventuelle deltakere vil det blitt gitt nøyaktige instruksjoner som må følges, og taushetsløfte vil bli avkrevd.

Med disse kartleggingene håper vi å få stoppet eventuelle påvirkninger som kan være til skade for hubroen. Så vi i ettertid kan få slippe å høre sånne utsagn som at "vi visste ikke at den var der", osv.

For skal denne arten bevares er det på tide å gjøre noe nå, så også kommende generasjoner kan glede seg over dens rop om våren.

Bare tenk på hva denne fuglen har gitt oss mennesker av eventyr, overtro og store naturopplevelser.

En fugl å være stolt av.....

Lorent Noteng
Leder NOF-ST

Morten Venås
Prosjektleder

Foto: Georg Bangjord.

Fiskeørn tilbake i Trøndelag

sakset fra Adresseavisen av Per Inge Værnesbranden

Fuglelskere jubler over at fiskeørna er tilbake i Nord-Trøndersk fauna etter mange år med fravær.

- På 80-tallet var det helt tomt for hekkende par i fylket, sier forsker og Zoolog, Rolf Terje Kroglund ved HiNT.

Nå er fiskeørna igjen tilbake til Nord-Trøndelag, og i dag er det seks hekkende par i fylket.

Det er i de østligste områdene i fylket at fiskeørna finner seg til rette.

Grunnen er at det er der rovfuglen finner fiskeslag som harr, sik og gjedde. Reirene ligger alle i Lierne, Snåsa og Steinkjer kommuner.

Den sjeldne rovfuglen er hovedpersonen i et forskningsprosjekt ved HiNT, med fylkesmannen som oppdragsgiver.

Nå skal samtlige fiskeørn ringmerkes. Forskerne skal følge med utviklingen i fylket og undersøke opphopningen av miljøgifter i fiskeørna.

For selv om fiskeørna er tilbake, er det skår i gleden:

- Både voksne og unge har foruroligende høyt innhold av kvikksølv og kobber i kroppen, sier Kroglund.

- Rovfugler som fiskeørna er på toppen av næringskjeden, og miljøgifter i naturen hopper seg opp i fuglene når de spiser fisk som inneholder miljøgift, sier han.

Når ørna blir eksponert av miljøgifter, går det utover antall egg. Ungene blir svake, dette er katastrofalt for ørneunger som bør være av topp kvalitet for å overleve vinteren.

Det er flere grunner til at bestanden av fiskeørn gikk ned i Norge på 80-tallet. På Sørlandet var grunnen dårlig tilgang på fisk. Men så ble vassdragene kalka og fisk satt ut i vanna. Dermed kom maten tilbake.

- Fiskeørna må ha god tilgang på fisk og vann som er gode å jakte i. Den vil ha fisk på 250 til 300 gram.

Og det er ikke små mengder den trenger for å bli fornøyd:

I løpet av en vår og sommerseong, trenger en ørnefamilie 170 kilo fisk tilsammen.

Fiskeørna er en kosmopolitt som kan treffes over hele verden, og den norske fiskeørnen tilbringer vinteren i Afrika sør for Sahara.

Den kommer til Norge i mai, og blir vanligvis observert ganske nært hekkeplassen.

Forskerne ønsker tips fra publikum som har observert fiskeørn.

Marthe Lein, Adresseavisen 22.3.2007

Av en eller merkelig grunn så har denne artikkelen utløst en debatt blant leserne, hvor enkelte sporer helt av. Her er noen av de "beste" sitatene fra debatten:

"At Fiskeørna tar kun fisk. hvor har du det ifra. Jeg Kjenner en Ørnforsker som sier noe annet"

"Her i Snillfjord har vi en del Fiskeørn. Den har omtrent rensket fjelene for ryer. For stor stamme av rovfugler er ikke bra.

Nå ser det ut som de går løs på skogsfuglen også. Jaktet i høst fant 3 skogfugler revet i stykker. På Ruten har flere jegere funnet kadaver av ryer, som er tat av Ørn. På møre har man funnet Ørn som har sultet ihjel. Hvis det blir for mye Ørn må det gå utover noe."

"Fiskeørna spiser nesten bare fisk, men den tar ryer også det har jeg selv sett. Fiskeørna blir også presset ut av sine områder av Kongeørn og Havørn. Rypebestanden er et problem over hele landet. Hvis det blir vill flyt av rovfugler og rovdyr kan du jo tenke deg selv hva resultatet blir, så lisensjakt er nødvendig når stammen blir får stor."

"Du nevner rødlista, hvorfor tror du den er kommet opp. Hvor tror du matfatet til rovfuglene er henn. du må gå for fakta. Jeg tror du tar skammelig feil."

"Ja, nå er det nok like før Statens naturoppsyn (SNO) går på vingene igjen for å skyte fiskeørna."

Spesielle observasjoner

FØRSTE HALVÅR 2007

Emil Kristoffer Krokan

Denne gangen dekker vi perioden 1. januar t.o.m. 30. juni 2007. Observasjonene er hovedsakelig hentet fra hjemmesiden til NOF Nord-Trøndelag (www.nofnt.no), Fosen Lokallag (<http://home.c2i.net/hering/fosen/index.htm>) og Fugler.net (www.fugler.net).

Det understrekes at ingen av observasjonene er behandlet av NSKF eller LRSK.

Bildet øverst viser egretthegra på Tanem 25. april. Foto: Torgeir Krokan

Lommer - andefugler

Dvergdykker er sett flere steder i første halvår: Strømmen, Rissa 19.1., Levangersundet, Levanger 11.02., Straumen, Inderøy 11.2., Garten, Ørland 11.2. og Dolmøya, Hitra 24.02. To ind. ble sett Langåsdammen,

Levanger 17.- 21.6. Åtte toppdykkere ble sett i Borgenfjorden, Inderøy 25.2. Hele 75 gråstrupedykkere ble sett fra Garten 25.3. En gråstrupedykker ble også sett i Lømsen, Steinkjer 30.5.

Ei havlire som trakk forbi Titran, Frøya 23.6. er eneste lireobservasjon i perioden.

Ei egretthege ble funnet ved Tanemsbrua, Klæbu 25.4, til manges glede holdt den seg mellom Tanemsbrua og Svean i mange dager etter funnet. I tillegg ble egretthege sett på Leksdalsvatnet, Verdal 8.5., Gauklevatnet, Hitra 24-25.5. og Hammervatnet 6.6. Et bra år for denne sjeldne arten, med andre ord!

En knoppsvane ble sett i Gaulosen, Melhus 21.1. Ett par ble sett på Botngård, Bjugn 29.3. og ett ind. hadde tilhold på Movatnet, Levanger 1.5. En dvergsvane ble sett ved Sunnan, Steinkjer 5.4. To snøgjess ble sett på Lundleiret, Steinkjer ved i flere dager under gåsetrekket i vår, først oppdaget

13.4. Ei overvintrende kortnebbgås ble sett på Fiborg, Levanger 16.1. og ved Sistranda, Frøya 24.02. Ei kanadagås x tundragås ble sett i Håen, Tydal 17.5. Ei lita kanadagås av mulig underart *parvipes* ble sett på Eidsvatnet, Bjugn i januar/april. Rundt 600 hvitkinngjess trakk forbi Gjæsingen mellom 4.-6.5. En flokk på 200 ind. ble sett trekkende forbi Vikna 8.5. Ett hekkende par ble faktisk påvist på Gluggen, Steinkjer, 25.5. Ei mørkbuket ringgås ble observert på Gaulosen 9.5. og holdt seg noen dager fremover. En stor flokk på rundt 35 stripegjess ble sett på Tautra 16.6.

En mandarinand ble sett i Viosen, Snåsa 20.5. også ett ind. i Sprova, Steinkjer i mai. Snadderanda har hatt et godt år i Trøndelag så langt: Ett par ble sett på Tautra 15.3. og 9.4., ett par i Hovsfjæra, Ørlandet 16.4., 2 ind. i Gaulosen 29.4., disse ble sett ved flere anledninger utover våren. En hann hadde tilhold på Rinnleiret, Levanger 5.5. og 3 hanner ble sett i

Egretthegre Hammervatnet, 6. juni. Foto: Bjørn Fuldseth.

Leksdalsvatnet 6.5., en hann ble også sett Trettøy, Orkdal 21.5. En hunn **stjertand** ble sett flere ganger på Nidarø, Trondheim i januar, en hann hadde også tilhold i Jonsvatnet i januar. En **rødfotand**, antagelig den samme

hannen som i fjor, ble sett flere ganger ved Klingsundet fra primo april. Ei **skjeand** ble sett i Eidsvatnet, Bjugn 7.1. En **amerikakrikkand** hann ble sett i Gaulosen 13.4. En hann **knekkand** ble sett på Tautra 28.4., og en hann i

Grønningsbukta, Rissa 6.5. Samme dag ble ett par observert i i Leksdalsvatnet. En hann ble sett i Eidsvatnet 9.5. og Gaulosen 20.5. En **taffeland** hann ble sett på Lømsen, Steinkjer 12.5. En **toppand x taffeland** ble sett og dokumentert på Litjvatnet, Agdenes 7.5. En **praktærfugl** hunn ble sett ved Uthaug 12.1. En hann ble sett i Straumen og Borgenfjorden, Inderøy 3.2., og en hunn ble sett på Vinge 25.3. En hybrid **lappfiskand x kvinand** ble sett ved Sandfærhus, Stjørdal 23.4 Ei **lappfiskand** ble sett i Klingsundet. 24.3., en hann Flønes, Selbu 15.4. og en hunn hadde tilhold i Lømsen, 29.4. 6 ind. ble sett ved hekkeplassene i Vikna 8.5. Tre hanner ble sett her 28.5.

Rovfugler - trane

En **myrhauk** hunn ble sett i Grandefjæra 28.4. Ett ind. ble sett på Dovre 26.5. Også en myrhauk i Vinstradalen, Oppdal 10.6. **Musvåk** er sett ved

Grønlandsmåker Ulvøya, Hitra 19. mai. Foto: Torgeir Krokan.

Svarterne Måsdammen, Tautra 16. juni.
Foto: Bjørn Fuldseth.

Jonsvatnet 14.4., Brøttem, Klæbu 15.4., Eidsvatnet, Overhalla 18.5. og ett ind. trekkende over Tiller, Trondheim 27.5. En voksen **lerkefalk** ble sett ved Jonsvatnet, Klæbu 1.5. En lerkfalk ble også sett i Lierne, 5.6. En **vandrefalk** ble observert på Ørmelen, Verdal 1.2. En **jaktfalk** ble observert ved Valsneset 19.1 og i Grandefjæra 21.1.

Mongolturteldue Ørmelen, Verdal januar.
Foto: Morten Vang.

2007 har vært et rekordår for **vaktel**, godt over 30 ind. er hørt rundt omkring i Trøndelagsfylkene!

Ei **åkerrikse** ble hørt ved Skjefstad-gårdene på Leinstrand, Trondheim 22.6 – 24.6. Også ei syngende ved Mikkellhaug, Ørlandet 26.6. Ei **vann-rikse** ble hørt i Grandefjæra 21.1. **Myrrikse** på Hammervatnet ble først hørt 24. april og siden hørt ut juni måned. En annen myrrikse ble hørt på Valatjønnna, Bjugn 29.6. Ei **sivhøne** ble sett på Neslandet, Bjugn 6.5.

Vadefugler - alkefugler

Ei **dverglo** ble sett ved Stavsengan, Trondheim 14.5., 2 ind. ble sett i Snåsa 26.5. og ett par hadde tilhold ved

Gravværk, Melhus 31.5. En **tundralo** ble sett på Ørin 20.4. Seks **boltit** ble sett ved Storøya, Selbu 20.5. En flokk på rundt 90 **polarisniper** mellomlandet på Gaulosen 15.5. og en flokk på 46 ind. ved Lundleiret Steinkjer. Ellers en del observasjoner av enkeltindivider i fylket. Ei **dvergsnipe** ble sett på Gaulosen 24.5. Ei **sotsnipe** ble sett på Forbregd, Verdal 4.5. 10 **svarthalespover** hadde tilhold på Ørin 17.4. En svarthalespove ble sett på Utstrand-fjæra, Ørlandet 22.4. En **kvartbekkasin** ble sett på Gaulosen, Melhus, 14.3. og 2 ind. ble sett i Namdalseid 5.5.

5 **polarjo** ble sett utenfor Ulvøya, Hitra 19.5., ett ind. utenfor Dolmøya, Hitra 19.5. og ett ind. Hemnskjel, Snillfjord 9.6. Store mengder med **felljo** trakk forbi Ulvøya 19.5., 16 ind.

Haukugle Imsdalen, Snåsa 20. juni. Foto: Terje O. Nordvik.

trakk forbi Dolmøya 19.5. En **dvergmåke** ble sett i Gaulosen 21.5., 3 ind. ble Leksdalsvatnet 28.5. og ett ind. på Hammervannet 2.6. Minst to dvergmåker ble sett utenfor Lundselsoset, Leksdalsvatnet 14.6. En 2k **polarmåke** ble først sett i Gaulosen 5.5, før den beveget seg lengre opp i elva, sist sett ved Melhus sentrum. Mange **grønlandsmåker** er blitt observert første halvår 2007: En 2k Nidarø 1.1., en 3k utenfor NOF-kontoret, Trondheim 5.1., ett ind. i flukt over Munkegata, Trondheim 6.1., ett ind. ble sett ved Lensvik, Agdenes 24.1., en ad. ble sett ved Kyrksæterøra 26.1., en ad. på Skansen, Trondheim 31.1., ett ind. Nidarø 13.2., ett ind. Leka 17.2. og en Botngård 7.3. 3 ind. ble sett på Vinge 18. – 21.3. Ett ind. hadde tilhold ved Valsneset, Bjugn i hele vinter. 2 2k grønlandsmåker ble sett ved Ulvøya 19.5. En **ismåke** ble sett ved Storoddan, Snillfjord. 2.2. Den mystiske "nidarømåke" fortsatt på plass på Nidarø i januar/februar. En voksen **svartterne** ble sett i Måsdammen på Tautra 16.6.

Duer - spetter

Ei **skogdue** ble sett i Haltdalen 15.4. Også ei skogdue ved Momyra, Åfjord 8.6. Den 23.1. smalt en skikkelig bombe! Ved Ørmelen, Verdal, dukket endelig Trøndelags andre **mongolturteldue** opp (den første hadde tilhold ved Bruborg, Levanger så langt tilbake som 1978)! Dette var en meget sky fugl, men de fleste som tok turen fikk likevel sett den.

Deler av Trøndelag har hatt et bra gnagerår, noe som har vist seg spesielt i observerte ugler, bl.a. mange **kattugler**, **hornugler**, **jordugler** og **perleugler**. Mange hekkinger er også konstatert. Ett haukuglepar med 3-4 unger ble sett i Imsdalen, Snåsa 20.6.

Hærfuglen som hadde holdt til på Ranheim/Charlottenlund de to siste månedene i 2006, ble sett på årets første dag i 2007 på Grilstadfjæra. En annen hærfugl ble observert i Fevåg 8.5. Ett **vendehals** par ble sett i ei kasse på Storfjellet, Åfjord 20.5. En annen vendehals ble hørt syngende ved Leksdalsvatnet 23.5. Ett par ble funnet

hekkende med 7 unger, Tiller i juni. Ett ind. holdt det gående ved Ustjåren, Orkdal i første halvdel av juni.

Spurvefugler

Svartryggerle er observert ved Øfsti, Stjørdal i mai, Ringve, Trondheim 23.4. og ved Haukvatnet, Trondheim 6.5. Ei **linerle** ble sett i Muruvik i januar og på Ørin 17.1. **Vintererla** er stadig på fremmars og mange observasjoner er gjort på egnete plasser, flere av dem ikke kjente hekkplasser fra før.

En **nattergal** ble hørt på Oppdal i slutten av mai. En **svartrodstjert** ble funnet på Brøttem, Klæbu 19.4. En **svartstrupe** hann ble sett i Meldal 11.3. Mange observasjoner av **duetrost** er gjort i første halvår, nevnes kan: 4 ind. i Vikanbukta, Stjørdal 6.4., ett ind. Brøttem, Klæbu 19.4., ett ind. ved Ørin 22.4. , ett ind. ved Åsenfjellet, Levanger 2.5. og Reksåsvatnet, Melhus 3.5. 2 duetrost-unger ble sett i Stordalen, Meråker 23.6. Samme dag ble ett ind. sett ved Mørkdalsvatnet, Hitra 23.6.

Svartryggerle Haukvatnet, Trondheim
29. mai. Foto: Torgeir Krokan (venstre)
og Emil Kristoffer Krokan.

Hele 16 **ringtroster** ble sett i en flokk ved Leksdalsvatnet 22.4. Også 12 ind. ved Verran 29.4.

En **myrsanger** ble hørt på Gravråk, Melhus i juni., også ett syngende ind. ved Leinstrand, Trondheim 21.6. samt Reksåsvatnet, Melhus og Smågevatnet, Hitra 23.6. Trøndelags eneste **busksanger** første halvår 2007 ble hørt på Sklinna, Leka 17.6. 2 **bøksangere** er hørt og sett på Karlslyst, Hommelvik i mai/juni. Også 2 ind. ved Bjørklia, Verdal 9.6.

2 **tornirisker** ble sett på Stod, Steinkjer 4.5. Ett ind. ble observert ved Nes, Bjugn 28.5. og Nerbekken, Skaun

30.5. Ett par ble sett ved sistnevnte plass 16.6. En **polarsisik** ble sett på Ørmelen 25.1. og Stjørdal 4.2. En **stillits** ble sett på Grillstadfjæra 1.1. Hele 24 ind. ble sett i en flokk på Tautra 23.3. og ett ind. ble hørt ved Vikan 17.6. Etter vinterens **konglebit**-invasjon var det også flere ind. å se over nyttår. En **båndkorsnebb** ble sett i Verdal 1.1. Det ble sett en god del båndkorsnebber i Teveldalen, Meråker i mars og minst tre ind. ble observert i Haltdalen i mars. En **rosenfink** ble sett

ved Nerbekken 30.5., 3 ind. samme sted 16.6.

Den 8.4 smalt det på nytt i Trøndelag, denne gangen ved Hellandsjøen, Hemne. Denne gangen gjaldt det en **hvithodespurv**! Mange fugleentusiaster fikk gleden av å oppleve denne sky fuglen. I ettertid har det dog blitt spekulert om at dette kan dreie seg om en hybrid pga. en anelse gulfarge på bremmene på håndsvingfjærene. Siste ord i denne saken er ganske sikkert ikke sagt!

Svartrødstjert Brøttem, Klæbu 19.4.
Foto: Morten Vang.

Polarsisik Brøttem, Klæbu 19. januar . Foto: Morten Vang.

Hvithodespurv Hellandsjøen, Hemne 8. april . Foto: Morten Vang.

HOLD DEG OPPDATERT PÅ SISTE NYTT OM FUGLEOBSERVASJONER I TRØNDELAG:

NOF Nord-Trøndelag: www.nofnt.no/news

Fosen lokallag: <http://home.c2i.net/hering/fosen/index.htm>

Fugler.net: www.fugler.net

NORSK ORNITOLOGISK FORENING (NOF)

avd. Nord-Trøndelag og Sør-Trøndelag

NOF avd. Nord-Trøndelag
v/ Per Ivar Nicolaisen
Ogndalsvegen 172
7716 Steinkjer

Hjemmeside på Internett:
<http://www.nofnt.no>

Kontingent: Betales til konto: 4358 5021661
Senior: 150,-, junior (u. 18 år): 100,-,
Familiemedlem (uten Trøndersk Natur): 50,-.

Styremedlemmer 2007:

Leder: Per Ivar Nicolaisen. Tlf.: 926 46 443, pin@nofnt.no
Nestleder: Einar Hugnes
Kasserer: Erlend Moen
Sekretær: Tore Reinsborg
Styremedlem: Arne Vanebo
Varamedlem: Tom Roger Østerås
Varamedlem: Inge Hafstad

Landsstyrerepresentant

Per Ivar Nicolaisen

Komiteer, utvalg, prosjekter, kontaktpersoner

LRSK/Nord-Trøndelag: Per Inge Værnesbranden.
Tlf.: 74 82 55 38 / 456 19 219
Fuglevakta: Halvor Sørhuus. Tlf: 74071472 / 41640626
Hekkefugltaksering: Magne Husby. Tlf: 74056318
NT ringmerkingsgruppe: Knut Krogstad. Tlf: 74826559
Ørin fuglestasjon: Inge Hafstad. Tlf: 90664724
Horndykkerregistreringer: Tore Reinsborg, prosjekt@birdlife.no

Lokallag (leder/kontaktperson)

Verdal lokallag: Postboks 219, 7651 Verdal.
Terje Kolaas, tlf: 908 36 246, www.nofnt.no/verdal
Stjørdal lokallag: Postboks 68, 7501 Stjørdal
Børge Wahl. Tlf: 41419549, www.nofnt.no/stjordal
Snåsa lokallag: v/Pål Mølnvik, Gran, 7760 Snåsa.
Tlf: 74151405
Steinkjer lokallag: v/Per Ivar Nicolaisen, Ogndalsveien 172,
7716 Steinkjer. Tlf: 92646443, www.nofnt.no/steinkjer

NOF avd. Sør-Trøndelag
Postboks 139, 7401 Trondheim

Hjemmeside på Internett:
<http://home.no.net/nofst/>

Kontingent: Betales til konto: 0530 3257227
Senior: 150,-, junior (u. 26 år): 50,-, pensj. 120,-.
Familiemedlem (uten Trøndersk Natur): 75,-.

Styremedlemmer 2007:

Leder og sekretær: Lorentz Noteng. Tlf: 91106808,
lonot@online.no
Nestleder og kasserer: Andreas Winnem,
andreas.winnem@gmail.com
Styremedlem og medlemsansvarlig: Stig Wahlberg,
stigwah@online.no
Styremedlem og biblioteksansvarlig: Rolf B. Sandven,
sandven@ntnu.no
Styremedlem og fordtellingsansvarlig: Peter Sjolte Ranke,
ranke@stud.ntnu.no
Styremedlem: Torgeir Krokan, t-krokan@online.no

Landsstyrerepresentant

Hans M. Høiby. Tlf: 72486367 / 47606470

Komiteer, utvalg, prosjekter, kontaktpersoner

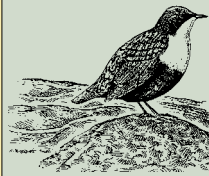
LRSK/Sør-Trøndelag: Kjetil Aa. Solbakken.
Saupstadringen 67A, 7078 Saupstad. Tlf: 97623593
Fuglevakta: Otto Frengen. Tlf: (P) 72553893 / (A) 73592294
Hekkefugltaksering: Geir Rudolfsen. Tlf: 92226833
Åkerriksekontakt: Ola Nordsteien. Tlf: 95055159
Lokalnavnkontakt: Jon Peter Stav. Tlf: 72553675
ST ringmerkingsgruppe: Edvin Thesen. Tlf: 90794535.
E-post: edvinthesen@hotmail.com
Titran ornitologiske stasjon: Kjetil Aa. Solbakken (se over)
Stavsengan ringmerkingsstasjon: Einar Sæter. Tlf: 90942053

Lokallag (leder/kontaktperson)

Fosen lokallag: v/Geir Melum, Skavdalen, 7160 Bjugn,
Tlf: 72 52 87 04/95 07 39 70, home.c2i.net/hering/fosen
Hemne lokallag: Postboks 31, 7201 Kyrksæterøra.
Atle Karlstrøm. Tlf: 95991965, www.nofhll.no
Orkla lokallag: v/Magnar Klingan, Tamburveien 4, 7320
Fannrem. Tlf: 95055159, home.no.net/nofoll
Trondheim lokallag: Postboks 139, 7401 Trondheim. Line
Kristin Larsen. Tlf: 97643455, home.no.net/nofthl

Lappugle ©Tore Wuttudal/NN www.samfoto.no

KikkertSpesialisten, fast annonsør i Vår Fuglefauna siden 1981, drives av ornitologer og er en av Norges få spesialbutikker for kikkerter. Vi håndplukker markedets beste optikk på grunnlag av de tester vi selv utfører. Som fast lagervare har vi 200 kikkert-/teleskop-

- **Fraktfri levering**
- **NOF-medlemmer**
- **14 dagers full returrett**

modeller og 25 ulike stativer. Vi lagerfører Swarovski, Leica, Zeiss, Opticron, Kowa, Nikon, Optolyth, Fujinon, Steiner, Sky-Watcher, Gitzo, Slik, Manfrotto, Berlebach m.fl.

Norske ornitologers kikkert-leverandør siden 1981

Opticron ES 80 – nå i nye modeller!

Vår bestselger til ornitologer er blitt enda bedre: Ekstra robust kropp av magnesium, aluminium og polykarbonat kledt med rågummi, nitrogenfylt og med F-type multicoating for økt fargekontrast og detaljgjengivelse. Med sin ED-optikk puster ES 80 GA ED/45° markedets topteleoskop i 20 000-lassen virkelig i nakken. Og den prisgunstige standardglass-modellen ES 80 GA/45°, som nå er så godt som fri for synlig kromatisk avvik også på 60x forstørrelse, tar teten blant teleskop i prisklassen under. Opticron leverer et stort antall HDF okular med forstørrelser 12,5x til 100x, foruten zoomokular 20–60x og 23–69x. Med 2,5x Tele-Adapter (booster) kommer du enda høyere når luft- og værforholdene tillater det. 30 års garanti.

opticron

Ny!

ES 80 GA SD: **6995,-**
ES 80 GA ED: **8795,-**
Priser inkl. HR2 23–69x zoom

Swarovski ATS 80 HD

132x!

17255,-

20–60xS zoomokular kr 3995,-
Se også våre pakketilbud m/stativ på
www.kikkertspesialisten.no!

Beste vi har sett!

13990,-
Veil. kr 16604,-

LEICA Ultravid 10x42 BR – testvinnende 10x42-kikkert

Leicas nyeste modellserie heter Ultravid. Flere av Ultravid-modellene topper KikkertSpesialistens tester i sine klasser, bl.a. den populære 10x42-modellen. Ultravid har enda bedre skarphet og lysstyrke enn gamle Leica Trinovid BN, og den er lettere og mer kompakt takket være ny design og magnesium og titan som materialvalg i stedet for aluminium. 10x42-modellen veier kun 765 g. Ultravid leveres også i 8x20, 10x25, 8x32, 10x32, 7x42, 8x42, 8x50, 10x50 og 12x50. Alle Ultravid-modeller er nitrogenfylt og garantert vanntett. 30 års garanti.

1395,-

Digi-adapter og deksler

Opticrons universelle adapter UDCA passer de fleste av markedets teleskop og digitale kompaktkameraer – også kameraer uten skrujenger rundt objektivet. Opticrons hengslede frontdeksler leveres for 42 og 50 mm objektiver. Passer også andre kikkertfabrikater.

138,-
Pris pr. par

Test-rapporter

KikkertSpesialistens tester er vårt firmas unike forbrukerinformasjon. Testene og vår komplette prislister finner du på www.kikkertspesialisten.no

Swarovski ATS 80 HD er beste europeiske feltteleskopet i våre tester. Med Swarovskis astroadapter kan du bruke toppkvalitets astrookular fra Tele Vue som gir betydelig høyere forstørrelser enn Swarovskis egne okular, eksempelvis 132x (avbildet).

Opticron GS 665 GA/45°

- 66,5 mm • Nitrogenfylt
- Vanntett • Gummiarmert
- 30 års garanti

4295,-

m/20–45x kr 5195
m/18–54x kr 6295

Leveres også i ED-versjon, som overgår alt vi har sett i denne klassen!

2172,-
500 DX kr 1899,-

Slik 700 DX m/700RC2 hode – ornitologenes favoritt!

SLIK 700 DX har bein i AMT-legering av magnesium, titan og aluminium. Legeringen gir lavere vekt og bedre robusthet enn aluminiumsstativer. På toppen monterer vi Manfrotto 700RC2 oljehode. Stativbeina har raske, meget driftssikre hendler.

4695,-

Opticron Imagic 8x42 BGA ASF T

Testvinner i pris-klassen 3–6000 kr i Villmarkslivs store kikkerttest VL9/2003.

Opticron HR WP 8x42

Glem alt hva du før har trodd om porro-kikkerter! HR WP 8x42 og 10x42 har internfokus, er kompakt som en takkantkikkert, nitrogenfylt, vanntett og har optikk vi ikke har sett maken til for under 11 000 kr! Kun 715 g. 30 års garanti.

3695,-

Opticron Countryman

Countryman 8x42 BGA ble testvinner i prisklasse 3–6000 kr i Villmarkslivs store kikkerttest VL9/2005.

B

MEDLEMSBLAD

Returadresse:
Trøndersk Natur,
c/o NOF avd. Sør-Trøndelag
Postboks 139
7401 Trondheim

Siste frist for innsending av stoff til TN-2 2007 er 30. november

Forside: Tretåspett av Trond Haugskott
Bakside: Åkerrikse av Trond Haugskott